

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

**POWIATOWA STACJA
SANITARNO - EPIDEMIOLOGICZNA
W PIŁA**

**INFORMACJA
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO
NA TERENIE GMINY PIŁA
W 2019 ROKU**

**PIŁA
KWIECIEŃ 2020 ROK**

Spis treści

	Wstęp.....	3
I.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	6
II.	Jakość wody przeznaczonej do spożycia	16
III.	Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk	19
IV.	Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą.....	29
V.	Stan sanitarny podmiotów żywności, żywienia i przedmiotów użytku	33
VI.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy.....	48
VII.	Warunki sanitarne w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych..	56
VIII.	Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	64
IX.	Oddział Laboratoryjny.....	68
X.	Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.....	71
XI.	Nadzór nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych	93
	Zakończenie	95

WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna (PIS) powołana jest do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

W 2019 roku głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej było promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, przeciwdziałanie zagrożeniom stwarzanym przez środki zastępcze i narkotyki, zapobieganie powstawaniu chorób, szczególnie chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie zdrowia publicznego w oparciu o analizę zagrożenia zdrowia i życia człowieka.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Pile realizował zadania określone w przepisach prawa, w szczególności ustawie z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 59).

Realizując podstawowe obowiązki objęto nadzorem 2091 obiektów na terenie Gminy Piła, co stanowi 70,8 % wszystkich obiektów nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w powiecie pilskim.

Działania podejmowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Pile w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego służyły zapewnieniu bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców Gminy Piła i były prowadzone w bardzo szerokim zakresie. Przeprowadzano kontrole planowane i doraźne, które wynikały z harmonogramu, z interwencji (skarg), kontroli sprawdzających, wpływających wniosków podmiotów uruchamiających działalność oraz zgłoszeń zakończeń budowy i zamiaru przystąpienia do użytkowania lokalu.

Systemy zarządzania wdrożone w działalności kontrolnej oraz laboratoryjnej gwarantowały uzyskiwanie wiarygodnych i rzetelnych wyników badań i kontroli, zgodnie z wymaganymi normy PN – EN ISO/IEC 17020 oraz PN-EN ISO/IEC 17025. PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02

W 2019 r. kontynuowano nadzór nad czynnym uodpornieniem populacji w ramach Programu Szczepień Ochronnych (PSO). Podejmowano również działania wobec osób uchylających się od wykonywania obowiązku szczepień ochronnych.

Inicjowano, koordynowano i nadzorowano działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. Realizowano szereg programów edukacyjnych, kampanii informacyjnych i akcji prozdrowotnych skierowanych do mieszkańców m.in. promowania zdrowego stylu życia, profilaktyki HIV/AIDS i chorób zakaźnych, tytoniowej oraz środków zastępczych i innych substancji psychoaktywnych.

W 2019 roku Służby Sanitarne w Polsce obchodziły jubileusz 100-lecia i 65-lecia powstania Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Z tej okazji w dniu 18.06.2019 r. w Centrum Kongresowo-Dydaktycznym Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu odbyła się Gala, w której uczestniczyli pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa wielkopolskiego. Gospodarzem Gali był dr n.med. Andrzej Trybusz – Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny. W uroczystości wziął udział także Główny Inspektor Sanitarny prof. Jarosław Pinkas, który w przemówieniu skierowanym do pracowników oraz zaproszonych gości podkreślił, że służby sanitarne przez 100 lat stawiały czoło pojawiającym się zagrożeniom zdrowia publicznego.

Zasłużeni pracownicy otrzymali Odznaczenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej za długoletnią służbę na rzecz zdrowia publicznego, które wręczyli: prof. Jarosław Pinkas – Główny Inspektor Sanitarny, dr n.med. Andrzej Trybusz – Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny oraz Wicewojewoda Wielkopolski – Aneta Niestrawska. Złoty Medal za Długoletnią Służbę otrzymała Danuta Kmiecik - Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile.

Lokalna uroczystość odbyła się w dniu 11.10.2019 r., której gospodarzem była Danuta Kmiecik – Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile. W uroczystości uczestniczyli m.inn.: dr n. med. Andrzej Trybusz – Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, parlamentarzyści, poprzedni Inspektorzy Sanitarni: Dorota Majewska, Wiesław Smęt oraz emeryci i pracownicy stacji. Podczas spotkania przedstawiano historię służb sanitarnych oraz podkreślono wagę Inspekcji Sanitarnej, doceniając wkład i zaangażowanie pracowników w działania na rzecz zdrowia publicznego. Wydarzenie było także okazją do wręczenia odznaczeń państwowych pracownikom PSSE w Pile, które dokładnie opisano w części X „Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia”.

W przedkładanej ocenie stanu bezpieczeństwa sanitarnego Gminy Piła za 2019 rok ujęto sytuację epidemiologiczną w zakresie chorób zakaźnych, wyniki nadzoru sanitarnego prowadzonego przez PSSE w Pile wskazując jednocześnie kierunki dalszych, skutecznych działań w celu utrzymania na dobrym poziomie stanu bezpieczeństwa sanitarnego gminy.

Działalność kontrolno-represyjną Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile na terenie Gminy Piła w latach 2018 i 2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Działalność kontrolno-represyjna na terenie Gminy Piła w latach 2018 i 2019 roku

L.p.	Działalność kontrolno-represyjna	2018 rok	2019 rok
1.	Obiekty pod nadzorem sanitarnym PPIS w Pile (stan na 31.12)	2041	2091
2.	Liczba przeprowadzonych kontroli i wizytacji	2243	2234
3.	Liczba decyzji administracyjnych	694	639
4.	Liczba postanowień	105	92
5.	Liczba opinii sanitarnych	94	55
6.	Liczba skarg i interwencji	36	56
7.	Liczba mandatów / kwotę	52 / 8650,-	72 / 12 500,-
8.	Liczba pobranych próbek, w tym:	1213	733
	wody	929	419
	produktów spożywczych	275	304
	kosmetyków i przedmiotów użytku	9	10
9.	Liczba wykonanych badań laboratoryjnych, w tym :	2234	3653
	wody	1054	1046
	kału w kierunku obecności pałeczek Salmonella i Shigella	1180	2607

I. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Działania podejmowane w 2019 roku przez Sekcję Epidemiologii wynikały z aktualnej sytuacji epidemiologicznej Gminy Piła i dotyczyły działań związanych z nadzorem epidemiologicznym mającym na celu ochronę zdrowia i życia ludzkiego, takich jak:

- wczesne wykrywanie i zwalczanie chorób zakaźnych, ognisk chorób zakaźnych, zakażeń zakładowych oraz ognisk zatruc pokarmowych w ramach zabezpieczenia przeciwepidemicznego mieszkańców,
- szczegółowe opracowywanie dochodzeń epidemiologicznych dotyczących zachorowań na choroby zakaźne celem wdrożenia działań profilaktycznych i p/epidemicznych,
- nadzór nad osobami pokąsanymi przez zwierzęta,
- nadzór nad nosicielami zakaźnych schorzeń jelitowych,
- nadzór nad realizacją programu eradykacji wirusa Polio, Odry i Różyczki,
- nadzór nad epidemią grypy w oparciu o program SENTINEL,
- prowadzenie rejestrów chorób zakaźnych,
- podejmowania działań związanych z systemem wczesnego ostrzegania przed zagrożeniami oraz atakami biologicznymi, obejmujący kraje UE,
- sporządzanie raportów o zgonach, zachorowaniach i podejrzeniach zachorowań na wybrane choroby zakaźne,
- nadzór nad właściwą realizacją Programu Szczepień Ochronnych oraz prowadzenie działań wobec osób uchylających się od wykonywania obowiązku szczepień ochronnych,
- poprawę jakości udzielanych świadczeń medycznych w ramach kontroli nad obiektami lecznictwa zamkniętego i otwartego.

I.1. Nadzór nad chorobami zakaźnymi

W 2019 r. wśród mieszkańców Gminy Piła zarejestrowano 514 zakażeń i chorób zakaźnych, w tym 60 przypadków pokąsań przez zwierzęta (2018 r. – 370 zakażeń i chorób zakaźnych, w tym 75 pokąsań). Przeprowadzono 612 wywiadów epidemiologicznych i 128 kontroli podmiotów leczniczych (2018 r. – 487 wywiadów epidemiologicznych i 138 kontroli

podmiotów leczniczych). Prowadzono dystrybucję szczepionek dla podmiotów leczniczych, nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych oraz nad zakażeniami szpitalnymi i drobnoustrojami alarmowymi. Analizę sytuacji epidemiologicznej przeprowadzono w oparciu o zgłoszone i zarejestrowane zakażenia i choroby zakaźne, zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi ((Dz. U. z 2019 r. poz. 1239 ze zm.). Liczbę zachorowań i współczynnik zapadalności (na 100 tys. mieszkańców) dla poszczególnych chorób zakaźnych w 2019 r. w porównaniu z rokiem 2018 r. na terenie gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Liczba zachorowań i współczynniki zapadalności dla poszczególnych chorób zakaźnych w 2019 roku w porównaniu do roku 2018 na terenie Gminy Piła

Zachorowanie		Liczba zachorowań 2018	zapadalność *	Liczba zachorowań 2019	zapadalność *
Salmonelozы – zatrucia pokarmowe		4	5,4	8	10,9
Czerwonka bakteryjna		1	1,3	0	0
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez Clostridium difficile		1	1,3	11	15,0
Wirusowe zakażenia jelitowe	wywołane przez rotawirusy	18	24,3	21	28,6
	wywołane przez norowirusy	3	4,1	0	0
	wywołane przez adenowirusy	0	0	3	4,1
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu		36	48,6	50	68,1
Ostre porażenie wiotkie		2	2,7	0	0
Krzusiec		1	1,3	2	2,7
Płonica (szkarlatyna)		17	23,1	17	23,1
Inwazyjna Choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae		0	0	1	1,3
Inwazyjna Choroba wywołana przez Haemophilus Influenze		0	0	1	1,3
Róża		0	0	3	4,1
Borelioza z Lyme		26	35,2	25	34,1
Ospa wietrzna		140	189,7	257	350,1
Giardioza (lamblioza)		1	1,3	1	1,3
WZW typu A		0	0	1	1,3
WZW typu B		8	10,8	7	9,5
WZW typu C		12	16,2	14	19,1
Zapalenie opon mózgowych		7	9,4	2	2,7
Gruźlica		6	8,1	9	12,2
Kiła		1	1,3	4	5,4
Grypa		0	0	0	0
Pokąsania przez zwierzęta		75	101,6	60	81,7
Styczność i narażenie na wścieklicę / potrzeba szczepień		11	14,9	12	16,3
Mykobakterioza		0	0	1	1,3
Jersinioza		0	0	1	1,3
Odra		0	0	1	1,3
Gorączka Denga		0	0	1	1,3
Tężec		0	0	1	1,3
RAZEM		370	501,4	514	700,3

* współczynnik zapadalności liczony na 100 tys. mieszkańców

I.2. Choroby szerzące się drogą pokarmową

W roku sprawozdawczym wśród bakteryjnych zakażeń jelitowych dominowały zachorowania wywołane przez *Clostridium difficile*. Ogółem zarejestrowano 11 zachorowań, współczynnik zapadalności wyniósł 15,0. Nastąpił zasadniczy wzrost zachorowań w stosunku do roku poprzedniego, kiedy zarejestrowano 1 zachorowanie, współczynnik zapadalności 1,3.

Zgłoszono jeden przypadek zachorowania na *yersiniozę* u rocznego dziecka zamieszkałego w Pile. Dziecko było hospitalizowane w Klinice Pediatrii, Alergologii i Gastroenterologii w Bydgoszczy. Materiał diagnostyczny został przesłany do badań laboratoryjnych w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego - Państwowym Zakładzie Higieny. Jako potwierdzony biologiczny czynnik chorobotwórczy wykryto *Yersinię enterocoliticą*. Podczas dochodzenia epidemiologicznego nie ustalono źródła zakażenia.

Odnotowano również wzrost zachorowań na **biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym charakterze** - 50 zachorowań, współczynnik zapadalności 68,1 (2018 r.- 36 zachorowań, współczynnik zapadalności 48,6) oraz na wirusowe zakażenia jelitowe - 24 zachorowania współczynnik zapadalności wyniósł 32,7 (2018 r. - 21 zachorowań, współczynnik zapadalności 28,6).

W roku 2019 wśród bakteryjnych zatruc pokarmowych zarejestrowano 8 zachorowań wywołanych przez *paleczki Salmonella*, współczynnik zapadalności 10,9. Nastąpił wzrost zachorowań w stosunku do roku poprzedniego, kiedy zarejestrowano 4 zachorowania, współczynnik zapadalności 5,4. Z przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wynika, że domniemanym źródłem zakażenia były jaja kurze oraz mięso drobiowe. Miejscem spożycia zakażonych produktów były mieszkania prywatne – żywienie indywidualne. Dominujący czynnik etiologiczny to *paleczka Salmonella Enteritidis*. Nadzorem epidemiologicznym objęto rodziny oraz najbliższe otoczenie chorych.

Ponadto wystąpiło 1 zachorowanie na *wirusowe zapalenie wątroby typu A* potwierdzone badaniami laboratoryjnymi, współczynnik zapadalności wyniósł 1,3. Zachorowanie dotyczyło 87-letniego mężczyzny, który został hospitalizowany w oddziale zakaźnym. Nie ustalono źródła zakażenia.

Podobnie jak w roku poprzednim nie zarejestrowano ognisk choroby przenoszonej drogą pokarmową.

I.3. Choroby w zakresie, których prowadzi się szczepienie ochronne oraz choroby wieku dziecięcego

Liczba zachorowań na choroby wieku dziecięcego podlega cyklicznym zmianom w odstępach kilkuletnich, kiedy wzrasta populacja dzieci nieuodpornionych w sposób naturalny

(przez przechorowanie). W roku 2019 zgłoszono następujące zachorowania i podejrzenia zachorowań w zakresie, których prowadzi się szczepienie ochronne:

- *ospa wietrzna* – 257 zachorowań (2018 r. - 140 zachorowania),
- *płonica* – 17 zachorowań (2018 r. - 17 zachorowań),
- *krztusiec* – 2 zachorowania (2018 r. - 1 zachorowanie).

Na podobnym poziomie jak w roku poprzednim kształtował się wskaźnik zachorowań na **wirusowe zapalenie wątroby typu B**. Zarejestrowano 7 zachorowań, współczynnik zapadalności wyniósł 9,5 (2018 r. - 8 zachorowań, współczynnik zapadalności 10,8). Wszyscy chorzy leczeni byli ambulatoryjnie, a osoby szczególnie narażone w wyniku styczności z osobą zakażoną zostały zaszczepione przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B.

Zgłoszono 1 potwierdzone badaniami laboratoryjnymi zachorowanie na **odrę**, współczynnik zapadalności wyniósł 1,3. Stwierdzono je u 39-letniego mężczyzny, który podczas pobytu na Ukrainie miał styczność z dzieckiem chorym na odrę. Po powrocie do Polski, po dwóch dniach od ostatniego kontaktu, został zaszczepiony szczepionką p/odrze. Po 12 dniach od styczności z chorą (a 10 dni po szczepieniu) u mężczyzny wystąpiła charakterystyczna dla odry wysypka (brak innych objawów). Wezwany na wizytę domową lekarz zgłosił do PPIS w Pile podejrzenie odry. Przesłany materiał do badań laboratoryjnych w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego - Państwowym Zakładzie Higieny potwierdził zachorowanie na odrę. Pacjent był leczony ambulatoryjnie i objęty został nadzorem epidemiologicznym.

Ponadto zarejestrowano 1 zachorowanie na **tężec** u 79-letniej kobiety, która podczas pracy na działce skaleczyła się gwoździem w prawą łydkę. Po trzech dniach zgłosiła się do lekarza rodzinnego z obrzękniętą raną podudzia. Po zaopatrzeniu rany i podaniu anatoksyny p/tężcowej pacjentka udała się do domu. Po 11 dniach od skaleczenia, chora zgłosiła się na SOR Szpitala Specjalistycznego w Pile z trudnościami w połykaniu oraz objawami światłowstrętu. Przyjęta została na OIOM z podejrzeniem tężca, gdzie po podaniu antytoksyny p/tężcowej wprowadzona została w stan śpiączki farmakologicznej. Zejściem choroby był zgon pacjentki.

W roku sprawozdawczym nie zarejestrowano podejrzeń i zachorowań na świnkę i różyczkę oraz nagminne porażenie dziecięce (w 2018 roku zgłoszono 2 przypadki zachorowań na Zespół Guillain – Barre).

I.4. Neuroinfekcje - w 2019 roku nastąpił spadek zachorowań na **zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych**, zgłoszono 2 zachorowania, współczynnik zapadalności 2,7 (2018 r. - 7 zachorowań, współczynnik zapadalności 9,4).

Zarejestrowano 1 zachorowanie na **Inwazyjną chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*** (współczynnik zapadalności 1,3), przebiegające pod postacią posocznicy u 93-letniej kobiety, które zakończyło się zgonem pacjentki (w roku 2018 nie stwierdzono zachorowań).

I.5. Choroby przenoszone drogą płciową – na terenie miasta zarejestrowano 4 zachorowania na kiłę, współczynnik zapadalności 5,4 (w tym 1 kiła wrodzona). Nastąpił wzrost zachorowań w stosunku do roku 2018 kiedy zarejestrowano 1 zachorowanie, współczynnik zapadalności 1,3.

I.6. Wścieklizna i choroby odzwierzęce - w roku sprawozdawczym 60 mieszkańców Piły zostało pokąsanych przez zwierzęta. Z powodu styczności i narażenia na wściekliznę u 12 osób podjęto szczepienia przeciw wściekliznie (2018 r.- 75 pokąsań, u 11 osób podjęto szczepienia po ekspozycji). Jedna osoba została pogryziona przez szczura, a w pozostałych przypadkach doszło do pokąsań przez zwierzęta domowe (psy, koty). Podobnie jak w latach ubiegłych nie stwierdzono zachorowań na wściekliznę u ludzi oraz nie zarejestrowano innych chorób odzwierzęcych.

I.7. Inne choroby zakaźne – nastąpił wzrost zachorowań na **gruźlicę**. Zgłoszono 9 zachorowań, współczynnik zapadalności 12,2 (2018 r. - 6 zachorowań, współczynnik zapadalności 8,1). Dotyczyły one mężczyzn w wieku od 32 - 67 lat . Odnotowano 3 osoby przebywające na rencie lub emeryturze, 1 pracownika fizycznego oraz 5 osób bezrobotnych, w tym 3 mieszkańców Piłskiego Centrum Pomocy Bliźniemu Monar – Markot. Wszyscy chorzy zostali poddani hospitalizacji, a osoby z otoczenia chorych zostały objęte nadzorem lekarskim i epidemiologicznym. Ponadto zgłoszono 1 zachorowanie na **mykobakteriozę** u 73 letniego hospitalizowanego mężczyzny.

W 2019 roku wystąpiło 14 zachorowań **na wirusowe zapalenie wątroby typu C** , współczynnik zapadalności 19,1 (2018 r. - 12 zachorowań, współczynnik zapadalności 16,2). Rodziny oraz najbliższe otoczenie chorych objęto nadzorem lekarskim i epidemiologicznym, a osoby zakażone zostały zaszczepione przeciwko **wirusowemu zapaleniu wątroby typu B**.

Na podobnym poziomie jak w roku poprzednim kształtowała się liczba zachorowań na **boreliozę** - 25 zachorowań, współczynnik zapadalności 34,1 (2018 r.- 26 zachorowań, współczynnik zapadalności 35,2). Analiza przeprowadzonych wywiadów wykazała, że większość osób chorych została ukąszona przez kleszcze, podczas przebywania na terenie kompleksów parkowo-leśnych w Pile i okolicach.

W 2019 r. zgłoszono 1 zachorowanie na **gorączkę Denga** u 26-letniej pacjentki, która przed zachorowaniem przez 15 dni przebywała na wczasach w Tajlandii. Po dwóch dniach od momentu powrotu do Polski u chorej wystąpiła gorączka poprzedzona dreszczami oraz bóle kończyn dolnych, bóle palców i bóle głowy. Chora została hospitalizowana w Szpitalu Klinicznym w Poznaniu na Oddziale Chorób Tropikalnych i Pasożytniczych, gdzie po 5-dniowej hospitalizacji została w stanie dobrym wypisana do domu.

Ponadto w roku sprawozdawczym zarejestrowano 1 zachorowanie wywołane przez *Haemophilus influenzae* przebiegające pod postacią zapalenia płuc; 3 zachorowania na różę oraz 1 zachorowanie na lambliozę.

Nie zarejestrowano potwierdzonych laboratoryjnie przypadków zachorowań na grypę. (ogółem u mieszkańców powiatu pilskiego zgłoszono 108 ***podejrzeń zachorowań na grypę*** rozpoznanych przez lekarzy rodzinnych na podstawie objawów klinicznych, nie potwierdzonych badaniami laboratoryjnymi – PSSE nie ma możliwości dokonania analizy gminy Piła, gdyż przesyłane raporty zawierają jedynie dane liczbowe z podziałem na wiek).

I.8. Nadzór nad zakażeniami szpitalnymi

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pile w roku 2019 sprawowała nadzór nad trzema podmiotami leczenia stacjonarnego: Ars Medical sp. z o.o. w Pile; Niepubliczny Zakład Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej „Alfa - Piła” oraz ER-med. Centrum Medyczne Piła. W placówce „Ars Medical” działało 5 oddziałów szpitalnych, posiadających 121 łóżek. Pozostałe dwa podmioty lecznicze dysponujące łącznie 9 łózkami, udzielały świadczeń zdrowotnych w ramach chirurgii jednego dnia z możliwością czasowego pobytu pacjenta (do 24 godzin). Rejestracja zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych prowadzona była zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z 23 grudnia 2011 r. w sprawie listy czynników alarmowych, rejestrów zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych oraz raportów o bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala (Dz.U. Nr 294, poz.1741). W szpitalach funkcjonują Zespoły i Komitet Kontroli Zakażeń Zakładowych. Procedury zapobiegania zakażeniom szpitalnym zostały opracowane i zawarte w „Księdze Procedur Sanitarno - Higienicznych”. Przestrzeganie wdrożonych procedur sanitarno-higienicznych nadzorowały Zespoły Kontroli Zakażeń Szpitalnych. Procedury dostępne były w formie elektronicznej dla wszystkich pracowników. Kontrole wewnętrzne przeprowadzano zgodnie z ustalonym harmonogramem kontroli wewnętrznych. Szkolenie personelu w zakresie zwalczania i zapobiegania zakażeniom szpitalnym odbywało się według rocznego planu szkoleń. W roku 2019 nie stwierdzono szpitalnych ognisk epidemicznych.

I.9. Nadzór nad szczepieniami ochronnymi

Obowiązkowi poddawania się szczepieniom ochronnym podlegają osoby przebywające na terenie Polski przez okres dłuższy niż 3 miesiące. Obowiązek ten wynika z art. 5 ust. 1 pkt 1 lit b i ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2019 r.poz.1239 ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 753 ze zm.). Rozporządzenie to określa wykaz chorób zakaźnych objętych obowiązkiem szczepień ochronnych od dnia urodzenia do 19 roku życia (dzieci i młodzież) oraz osób dorosłych

przeciwno 13 chorobom zakaźnym. Obowiązkiem szczepień ochronnych są objęte następujące choroby zakaźne:

- 1) błonica,
- 2) gruźlica,
- 3) inwazyjne zakażenie *Haemophilus influenzae* typu b,
- 4) inwazyjne zakażenia *Streptococcus pneumoniae*,
- 5) krztusiec,
- 6) nagminne zapalenie przyusznic (świnka),
- 7) odra,
- 8) ospa wietrzna,
- 9) ostre nagminne porażenie dziecięce (poliomyelitis),
- 10) różyczka,
- 11) tężec,
- 12) wirusowe zapalenie wątroby typu B,
- 13) wścieklizna.

Program Szczepień Ochronnych (PSO) jest jednym z najważniejszych programów profilaktycznych mających wpływ na stan zdrowia publicznego. Szczegółowe wskazania dotyczące stosowania poszczególnych szczepionek w ramach Programu Szczepień Ochronnych (PSO) są opublikowane w formie komunikatu Głównego Inspektora Sanitarnego na podstawie art. 17 ust. 11 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz.U. z 2019 r. poz.1239 ze zm.). Program Szczepień Ochronnych uwzględnia choroby zakaźne objęte obowiązkiem szczepień ochronnych, osoby i grupy osób obowiązane do poddawania się szczepieniom ochronnym, jednolity schemat stosowania poszczególnych preparatów szczepionkowych oraz uwzględnia wskazania do szczepień obowiązkowych i zalecanych. Corocznie w PSSE w Pile dokonywana jest analiza wykonania szczepień ochronnych oraz sporządzane jest sprawozdanie roczne. Analiza uwzględnia stan zaszczepienia przeciwno poszczególnym chorobom zakaźnym dzieci z poszczególnych roczników oraz osób z określonych grup zawodowych i grup ryzyka podlegających obowiązkowi szczepień. Procent realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych podobnie jak w roku poprzednim kształtował się na poziomie około 99%. Wprowadzenie obowiązkowych szczepień ochronnych przeciw wybranym chorobom zakaźnym zmniejsza społeczne skutki związane z ciężkimi, zdrowotnymi następstwami chorób zakaźnych, w tym związanych z kosztami leczenia chorób zakaźnych oraz ich powikłań. Nałożenie przez ustawodawcę powszechnego obowiązku poddawania się szczepieniom ochronnym przeciw wybranym chorobom zakaźnym, zapewnia odpowiednio wysoki odsetek osób poddających się szczepieniom i skutecznie zmniejsza ryzyko epidemicznego szerzenia się chorób zakaźnych w populacji. Uzyskanie wysokiego odsetka osób uodpornionych (sięgającego dla

poszczególnych chorób 95-98%) w wyniku powstania odporności zbiorowiskowej, zapewnia ochronę przed zakażeniem również osobom nieszczepionym, osobom, które pomimo szczepień ochronnych, nie uzyskały odporności przeciwko tym chorobom, lub które nie mogły być szczepione z powodu trwałych przeciwwskazań do wykonania szczepień. Dla uzyskania wysokiego stopnia uodpornienia populacji znaczenie ma przekazanie rodzicom i opiekunom dzieci wyczerpujących informacji o wskazaniach, korzyściach i zasadach prowadzenia szczepień oraz o możliwości wystąpienia niepożądanych odczynów poszczepiennych, co może być znaczącą przeciwwagą dla ruchów antyszczepionkowych, prowadzących nie zawsze rzetelną, społeczną dyskusję wokół znaczenia szczepień ochronnych dla zdrowia ludzi. W 2019 roku na terenie Gminy Piła 29 podmiotów medycznych realizowało Program Szczepień Ochronnych (26 Podstawowej Opieki Zdrowotnej, Oddział Noworodkowy i Szpitalny Oddział Ratunkowy Szpitala Specjalistycznego w Pile, ENEL-MED w Pile).

W 2019 r. zgłoszono 14 dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Piła, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych (2018 r. – 13 dzieci). Obecnie w rejestrze prowadzonym przez PSSE w Pile znajduje się ogółem 39 dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Piła, których rodzice lub opiekunowie prawni w liczbie 50 osób (2018 r. – 37 osób) uchylają się od obowiązkowych szczepień ochronnych. W stosunku do ww. osób prowadzone są przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile następujące działania:

- Po otrzymaniu informacji od lekarza pierwszego kontaktu o braku szczepień ochronnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile *pisemnie wzywa* opiekunów prawnych małoletniego do poddania go obowiązkowym szczepieniom ochronnym w terminie 21 dni od dnia otrzymania wezwania i poucza o konsekwencjach zdrowotnych i prawnych;
- W przypadku nie wykonania ww. obowiązku PPIS w Pile wystawia *upomnienie*, w którym określa się obowiązek poddania małoletniego dziecka obowiązkowym szczepieniom ochronnym. Zobowiązany ma 7 dni od daty otrzymania upomnienia na wykonanie obowiązku;
- Brak wykonania obowiązku w terminie 7 dni od daty otrzymania upomnienia skutkuje wszczęciem postępowania egzekucyjnego w administracji;
- Organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej wystawia *tytuł wykonawczy* na podstawie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i jako wierzyciel przesyła do organu egzekucyjnego – Wojewody;
- Zobowiązanemu przysługuje w terminie 7 dni od dnia doręczenia *tytułu wykonawczego* prawo zgłoszenia do organu egzekucyjnego – Wojewody *zarzutów* w sprawie prowadzenia postępowania egzekucji administracyjnej;
- Wierzyciel po otrzymaniu zarzutów od Wojewody zajmuje stanowisko i po rozpatrzeniu zarzutów wydaje *Postanowienie*, w którym uznaje zarzuty za nieuzasadnione lub

uzasadnione. Na Postanowienie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego przysługuje *zażalenie* do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego;

- Wojewoda wystawia *Postanowienie o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia na zobowiązanych opiekunów prawnych małoletniego dziecka*. Grzywna w celu przymuszenia może być nakładana wielokrotnie.

Grzywna w celu przymuszenia nie jest karą, ale środkiem służącym do przymuszenia zobowiązanego do wykonania obowiązku. Spośród środków egzekucyjnych przewidzianych w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji grzywna jest jedynym środkiem przymuszającym – pozostałe to środki zaspokajające. Zobowiązani nie muszą zatem płacić grzywny, jeśli zamiast tego wykonają obowiązek określony w tytule wykonawczym.

W roku 2019 zgłoszono 1 niepożądany odczyn poszczepienny u 3-letniego dziecka zamieszkałego w Pile, zakwalifikowany przez lekarza jako lekki (w 2018r zgłoszono 7 lekkich niepożądanych odczynów poszczepiennych).

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Pile posiada Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek, który został opracowany w celu zapewnienia jednolitego obiegu dokumentacji dotyczącej realizacji szczepień ochronnych, usprawnienia obrotu szczepionkami zakupionymi do realizacji PSO oraz uzyskania bieżących danych o ich dostępności i rozmieszczeniu. W trakcie kontroli sanitarnych prowadzonych w gabinetach szczepień u świadczeniodawców realizujących Program Szczepień Ochronnych na terenie Gminy Piła sprawdzano prawidłowość postępowania z preparatami szczepionkowymi w miejscu udzielania świadczeń zdrowotnych, zachowania łańcucha chłodniczego w trakcie transportu i zapewnienie prawidłowej gospodarki szczepionkami. Transport szczepionek z PSSE w Pile do placówek medycznych organizują świadczeniodawcy z zabezpieczeniem łańcucha chłodniczego (termotorby z wkładami chłodzącymi). W placówkach Podstawowej Opieki Zdrowotnej szczepionki są prawidłowo przechowywane w urządzeniach chłodniczych z zapewnieniem ciągłości łańcucha chłodniczego w temp. od +2 do +8 stopni C. Każdego dnia kontrolowane są wskazania termometrów a ich wartości są rejestrowane. PSSE w Pile dysponuje odpowiednią liczbą urządzeń chłodniczych. Istnieje system ciągłego monitorowania temperatury w urządzeniach chłodniczych w magazynie szczepionek. Jest to system elektroniczny do monitoringu całodobowego z funkcją odczytu temperatury, rejestracji i powiadamiania alarmowego (w przypadku odchyień od normy) na telefon komórkowy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile, Zastępcy Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, kierownika Sekcji Epidemiologii oraz 4 wyznaczonych pracowników PSSE w Pile. Urządzenia chłodnicze w przypadku przerw w dostawie prądu zasilane są przez agregat prądotwórczy.

Podsumowanie

Sytuacja epidemiologiczna w roku 2019 w porównaniu z rokiem 2018 kształtowała się następująco:

1. Nastąpił **wzrost ogólnej liczby zachorowań** na choroby zakaźne, w tym zarejestrowano wzrost zachorowań na *Clostridium difficile*, salmonelozę, biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym charakterze oraz na wirusowe zakażenia jelitowe, ospę wietrzną, WZW typu C, gruźlicę, kiłę
2. Na **takim samym** lub podobnym poziomie kształtowała się liczba zachorowań na płonicę, WZW typu B, krztusiec, boreliozę, lambliozę, styczeń i narażenie na wściekliznę z potrzebą szczepień.
3. Zarejestrowano **spadek** zachorowań na zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych oraz pokąsań przez zwierzęta.
4. Wystąpiły zachorowania, których **nie rejestrowano w roku poprzednim** takie jak: tężec, gorączka Denga, jersinioza, mykobacterioza, WZW typu A, róża, Inwazyjna choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae* i *Haemophilus Influenzae*.
5. W 2019 **nie wystąpiły zachorowania**, które zarejestrowano w roku poprzednim: czerwonka bakteryjna i ostre porażenia wiotkie u dzieci do lat 14 przebiegające pod postacią Zespołu Guillain – Barre.
6. Zgłoszono 1 niepożądany odczyn poszczenienny o charakterze lekkim (w 2018 r.- 7 NOP).
7. Na podobnym poziomie, jak w roku poprzednim kształtowała się liczba dzieci niepoddanych obowiązkowym szczepieniom ochronnym. W 2019 r. zgłoszono 14 dzieci, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych, w 2018 r. - 13 dzieci. Obecnie w rejestrze osób uchylających się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych zarejestrowano 39 dzieci.

II. JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

II.1. Ocena jakości wody

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2017 r., poz. 2294) w 2019 r. prowadził nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia dla mieszkańców Piły. Zaopatrzeniem w wodę na terenie Gminy Piła zajmują się Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Pile, które zarządzają 2 wodociągami. Występują również ujęcia indywidualne wykorzystujące wodę jako część działalności handlowej oraz zaopatrujące budynki użyteczności publicznej.

II.1.1 Wykaz wodociągów, produkcja oraz liczba ludności zaopatrywanej w wodę Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o. o. w Pile:

- *wodociąg publiczny Piła* - produkcja wody 10944m³/dobę, liczba ludności zaopatrywanej 73 307 osób, zaopatrywany z 2 ujęć wody, poprzez stację uzdatniania wody w Pile przy ul. Wałeckiej. Wodociąg raportowany do UE; **woda przydatna do spożycia.**

Tabela 3. *Próbki pobrane do badań w pilskim wodociągu*

Liczba badań			Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)		
			odpowiadająca wymaganiom	warunkowo odpowiadająca	nie odpowiadająca wymaganiom
Rodzaj kontroli	zbadanych ogółem	nie odpowiadających			
Kontrola urzędowa	40	0	73,3	0	0
Kontrola wewnętrzna	40	0			

- *wodociąg publiczny Gładyszewo* - produkcja 168m³/dobę, liczba ludności zaopatrywanej 830 osób; **woda przydatna do spożycia.**

Tabela 4. *Próbki pobrane do badań w wodociągu publicznym Gładyszewo*

Liczba badań			Liczba ludności zaopatrywanej w wodę (w tys.)		
			odpowiadająca wymaganiom	warunkowo odpowiadająca	nie odpowiadająca wymaganiom
Rodzaj kontroli	zbadanych ogółem	nie odpowiadających			
Kontrola urzędowa	10	0	0,83	0	0
Kontrola wewnętrzna	10	0			

II.1.2. Wykaz ujęć indywidualnych wykorzystujących wodę jako część działalności handlowej oraz zaopatrujących budynki użyteczności publicznej

1. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pile:

- *wodociąg lokalny Płotki* - produkcja 5m³/dobę, ujęcie własne Ośrodka Turystyczno – Wypoczynkowego „Płotki” k/Piły, działającego sezonowo, produkcja wody 5,65 m³/dobę; liczba badań przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 5. Liczba badań w wodociągu lokalnym Płotki

PARAMETRY	Liczba badań w ramach:	LICZBA BADAŃ	
		Ogółem	w tym kwestionowanych
bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	2	0
	Kontrola wewnętrzna	3	0
fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	2	0
	Kontrola wewnętrzna	3	0

Końcowa ocena roczna wodociągu – za rok sprawozdawczy 2019:

- wodociągu: *dobry*
 - jakości wody: **odpowiadająca** wymaganiom rozporządzenia.
- *wodociąg lokalny Piaszczyste* - produkcja 1.7 m³/dobę, ujęcie własne Ośrodka Wypoczynkowego „Piaszczyste” k/Piły, działającego sezonowo.

Tabela 6. Liczba badań w wodociągu lokalnym OW „Piaszczyste” k/Piły

PARAMETRY	Liczba badań w ramach	LICZBA BADAŃ	
		Ogółem	w tym kwestionowanych
bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	1	0
	Kontrola wewnętrzna	1	0
fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	1	0
	Kontrola wewnętrzna	1	0

Końcowa ocena roczna wodociągu – za rok sprawozdawczy 2019:

- wodociągu: *dobry*
 - jakości wody: **odpowiadająca** wymaganiom rozporządzenia.
- ### 2. Wodociąg lokalny w Centrum Konferencji i Rekreacji „Geovita” - Płotki; produkcja 6.25 m³/dobę.

Tabela 7 Liczba badań w wodociągu lokalnym „Geovita” Płotki

PARAMETRY	Liczba badań w ramach	LICZBA BADAŃ	
		Ogółem	w tym kwestionowanych
bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	1	0
	Kontrola wewnętrzna	3	0
fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	1	0
	Kontrola wewnętrzna	3	0

Końcowa ocena roczna wodociągu – za rok sprawozdawczy 2019:

- wodociągu: *dobry*
- jakości wody: **odpowiadająca** wymaganiom rozporządzenia.

3. **Wodociąg lokalny w Ars Medicalu w Pile; produkcja 17,47 m³/dobę.**

Tabela 8 Liczba badań w wodociągu lokalnym Ars Medical w Pile”

PARAMETRY	Liczba badań w ramach	LICZBA BADAŃ	
		Ogółem	w tym kwestionowanych
bakteriologiczne	Kontrola urzędowa	3	0
	Kontrola wewnętrzna	2	0
fizykochemiczne	Kontrola urzędowa	3	0
	Kontrola wewnętrzna	2	0

Końcowa ocena roczna wodociągu – za rok sprawozdawczy 2019:

- wodociągu: *dobry*
- jakości wody: *odpowiadająca* wymaganiom rozporządzenia.

III. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I KĄPIELISK

III.1. Inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W 2019 r. zarejestrowano 6 obiektów, stan sanitarno-techniczny bez zmian, skontrolowano 1.

III.1. Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pile

– 4 pomieszczenia dla mężczyzn, 1 dla kobiet, 1 dla osób poniżej 18 roku życia; łącznie 18 miejsc. Obiekt dysponuje własną pralnią, pensjonariusze otrzymują: mężczyźni koszulę, kobiety – koszulę i szlafrok; każdemu proponowana jest szczoteczka do zębów wraz z pastą oraz obuwie jednorazowe; napoje: kawa, herbata lub woda podawane są w naczyniach jednorazowego użytku. Zatrudnieni są: 8 opiekunów, 6 – 8 lekarzy, psycholog, terapeuta i pedagog. Obiekt przystosowany dla potrzeb osób niepełnosprawnych, czynny całą dobę, stan sanitarno – techniczny dobry

III.2. Noclegownie i domy dla bezdomnych – 3 obiekty; przybył 1, skontrolowano 2.

III.2.1. W Pile przy ul. Długosza – budynek wolnostojący, dwupiętrowy, jest własnością Stowarzyszenia MONAR, środki finansowe pozyskiwane są z Gminy Piła lub gmin, z których pochodzą bezdomni korzystający z noclegów. Na terenie ośrodka w dniu kontroli przebywało 76 osób, w tym 9 kobiet, w wieku 30 – 78 lat. Mieszkanki domu przy al. Niepodległości zostały tu przeniesione do 2 pokoi, mają do dyspozycji wydzieloną łazienkę. W obiekcie w przypadkach ekstremalnych nocować może 100 osób. Ciepła woda oraz ogrzewanie z pieca gazowego; pralnia z 3 pralnicami, kuchnia, stołówka; na każdej kondygnacji węzły sanitarne. W ciągu roku wymieniono stolarkę drzwiową, podłogi wyłożono okładziną termozgrzewalną, odmalowano pokoje mieszkalne. Sala wykładowa na terenie ośrodka, gdzie prowadzone są zajęcia z psychologiem i wychowawcą. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny obiektu dobry.

III.2.2. Ogrzewalnia dla bezdomnych w Pile – prowadzona przez Monar – Markot; znajduje się w budynku wolnostojącym, parterowym; czynna od 1 października do 30 kwietnia w godzinach 18⁰⁰ – 8⁰⁰. Ogrzewalnia składa się z 2 pomieszczeń dla 10 osób, węzła sanitarnego z prysznicem oraz pomieszczenia socjalnego dla dyżurnego. W łazience bieżąca ciepła i zimna woda, zapewnia się mydło, ręczniki jednorazowe i wielorazowe (prane na terenie noclegowni dla bezdomnych w Pile); bezdomni mogą się umyć, przebrać, otrzymują herbatę w kubkach jednorazowego użytku. Stan sanitarno – porządkowy dobry.

Rysunek 1. Ogrzewalnia dla bezdomnych w Pile

III.3. Hotele – w ewidencji 6 obiektów, stan bez zmian; wszystkie skontrolowane, przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych. Wszystkie zaopatrzone w wodę bieżącą z wodociągów publicznych; posiadają umowy na odbiór odpadów komunalnych, postępowanie z bielizną brudną i czysta prawidłowe, pranie odbywa się w pralniach własnych lub zewnętrznych; kołdry i poduszki – postępowanie jak z bielizną – najczęściej prane i dezynfekowane 1 x w roku, materace są dezynfekowane 1 x w roku. Zaopatrzenie w środki czystości i dezynfekcyjne dostateczne. Stan sanitarny pokoi hotelowych, ciągów komunikacyjnych, sanitariatów i zaplecza dobry.

Największym hotelem jest „Gromada” w Pile – łącznie 286 miejsc noclegowych; wszystkie pokoje z węzłami sanitarnymi.

III.4. Motele – w ewidencji 2 obiekty, stan bez zmian, skontrolowano 2; motele są kategoryzowane. Zaopatrzenie w wodę bieżącą z wodociągu publicznego, odprowadzenie do sieci kanalizacyjnej publicznej, posiadają umowy na odbiór odpadów komunalnych. Postępowanie z bielizną brudną i czystą prawidłowe, pranie odbywa się w pralniach zewnętrznych; kołdry i poduszki – postępowanie jak z bielizną – najczęściej prane i dezynfekowane 1 x w roku, materace są dezynfekowane 1 x w roku. Zaopatrzenie w środki czystości i dezynfekcyjne dostateczne. Stan sanitarny pokoi hotelowych, ciągów komunikacyjnych, sanitariatów i zaplecza dobry.

III.5. Pensjonaty – w ewidencji 1 obiekt, skontrolowany, stan sanitarno – techniczny dobry.

III.6 Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie – 3 obiekty, stan bez zmian, wszystkie skontrolowano, przeprowadzono 4 kontrole sanitarne. Stan sanitarno – techniczny dobry.

III.7. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej

W 2019 roku w ewidencji znajdowało się 215 zakładów, skontrolowano 85. Szczególny nacisk położono na kontrolę solariów, w związku z nową ustawą o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium, której celem jest ochrona zdrowia ludzi przed szkodliwym działaniem sztucznego promieniowania ultrafioletowego (UV), wydzielanego przez urządzenia

wykorzystywane do naświetlania skóry, wywołujące efekt opalenizny; przeprowadzone kontrole wykazały, iż zakłady stosują się do obowiązującego przepisu. Stan sanitarno – porządkowy kontrolowanych zakładów dobry z wyjątkiem jednego, gdzie właściciel nie wykonuje zaleceń PIS; na koniec roku zakład nie prowadził działalności usługowej, chociaż nadal był zarejestrowany w CEIDG.

Tabela 9. Ilość zakładów w ewidencji w 2019 r. w porównaniu z rokiem poprzednim

Grupy zakładów	Stan na dzień 31 grudnia		Liczba obiektów skontrolowanych	
	2018	2019	2018	2019
Zakłady fryzjerskie	68	62	18	18
Zakłady kosmetyczne	85	80	26	34
Zakłady odnowy biologicznej (siłownie, fitness club, gabinety masażu)	13	18	4	9
Zakłady odnowy biologicznej - solaria	8	4	6	4
Zakłady tatuażu	2	3	2	3
Inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna usługa	47	48	20	17
Razem	223	215	76	85

Wiele zakładów posiada własne autoklawy dokonując sterylizacji używanych narzędzi naruszających ciągłość tkanki, rzadziej sterylizacja zlecana jest podmiotom zewnętrznym np. Szpitalowi Specjalistycznemu w Pile lub stosowany jest sprzęt jednorazowego użytku.

III.8. Obiekty komunikacji publicznej

Do tej grupy zaliczono dworce i stacje kolejowe, dworce autobusowe.

III.8.1. Dorce autobusowe – skontrolowany, stan sanitarno – porządkowy i techniczny dobry; funkcjonuje tu poczekalnia i toalety dla podróżnych z bieżącą ciepłą i zimną wodą. Odpady komunalne wywożone na podstawie zawartej umowy.

III.8.2. Dorce i stacje kolejowe – na dworcu PKP w Pile działają 3 przedsiębiorstwa kolejowe, przeprowadzono 3 kontrole sanitarne – dworzec po kapitalnym remoncie – stan sanitarno – porządkowy i techniczny bardzo dobry. Obiekt dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych – windy. Podczas kontroli sanitarnej wydano zalecenie dot. odpadającej farby na suficie tunelu łączącego budynek dworca z miastem; zalecenie nie zostało wykonane (prace trwają), bowiem PKP opracowało plan kompleksowy modernizacji wszystkich przejść podziemnych – pod torami i łączącego miasto z budynkiem dworca; przewidywany termin zakończenia wszystkich robót to 2024 r. W ramach tego projektu mają być m.in. zamontowane windy na każdy peron, wybudowany nowy tunel łączący dworzec z drugą częścią miasta.

III.9. Transport publiczny i specjalistyczne środki transportu

Skontrolowano łącznie 39 środków transportu publicznego, tj:

- 14 autobusów, stan sanitarno – techniczny i porządkowy dobry w tym:
 - 9 autobusów komunikacji miejskiej MZK w Pile; ogółem jest 51 autobusów, w tym 98% przystosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych; stan sanitarno – porządkowy i techniczny ocenianych środków dobry. Autobusy zakładów komunikacji miejskiej myte są wewnątrz codziennie natomiast z zewnątrz 1 x na 2 dni -po zakończonym kursie lub częściej w miarę potrzeb. Czyszczenie parowe tapicerek autobusów przeprowadzane jest okresowo przez firmę zewnętrzną lub w miarę potrzeb. Odpady komunalne gromadzone są w workach foliowych a następnie wrzucane do kontenerów i odbierane przez uprawnioną firmę. Dla potrzeb kierowców na pętlach autobusowych ustawiono 9 toalet typu Toy-Toy; są one opróżniane i dezynfekowane przez firmę zewnętrzną 1 x w tygodniu.
 - 5 autobusów PKS komunikacji międzymiastowej – kompleksowe sprzątanie autobusów na zakończenie dnia odbywa się w bazie PKS w Pile przy ul. Przemysłowej, natomiast bieżącego sprzątania między kursami dokonuje osoba zatrudniona na dworcu PKS w Pile przy ul. Kwiatowej.
- 1 środek transportu do przewozu chorych, kierowca posiadał opracowane procedury m.in. sprzątania, postępowania po zainfekowaniu pojazdu płynami ustrojowymi, myte i sprzątane na bieżąco; wystawiono 2 opinie na ten typ transportu.
- 23 samochody do przewozu zwłok i szczątków. Skontrolowano karawany będące w dyspozycji zakładów pogrzebowych działających na terenie powiatu pilskiego oraz karawany z innych powiatów, które obsługują ekshumacje w przypadku wywożenia zwłok lub szczątków poza teren powiatu pilskiego. Stan sanitarno – porządkowy tych pojazdów nie budzi żadnych zastrzeżeń.
- 1 tramwaj wodny, który jest w sezonie letnim atrakcyjnym uzupełnieniem transportu miejskiego autobusowego; stan sanitarno – porządkowy i techniczny bardzo dobry; wyprodukowany i wodowany w 2014 roku.

III.10. Przystanie żeglugi śródlądowej obsługi pasażerskiej – w ewidencji 4 przystanie, skontrolowano wszystkie. Są to mariny, gdzie cumuje tramwaj wodny, będący uzupełnieniem komunikacji miejskiej autobusowej w okresie letnim. Są to miejsca, gdzie zorganizowano place zabaw dla dzieci lub miejsca wypoczynku dla dorosłych.

III.11. Ustępy publiczne i ogólnodostępne

Ustępy publiczne — ogółem – 31 ustępów. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny zachowany.

III.11.1. Stale – skanalizowane – 4 ustępy, wszystkie skontrolowane, przeprowadzono 9 kontroli sanitarnych, obiekt w którym w roku 2018 stwierdzano uchybienia sanitarne zlikwidował swoją działalność w 2019 r.

III.11.2. Tymczasowe nieskanalizowane – 27 ustępów: Zarząd Dróg i Zieleni w Pile wystąpił do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile o zaopiniowanie usytuowania przenośnych kabin sanitarnych przy cmentarzach oraz na terenach zielonych Piły; Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w każdym roku opiniuje miejsca, w których mają zostać ustawione toy-toy – przenośne kabiny sanitarne. Są to: Park Miejski im. Stanisława Staszica w Pile, Park na Wyspie, Bulwary Chatellerault – ze ścieżkami pieszo – rowerowymi, okolice Muzeum Okręgowego, cmentarze pilskie (czynny i zabytkowe), boisko, plac zabaw, Miasteczko Ruchu Drogowego, parking dla TIR-ów.

Serwisowane 2 razy w tygodniu w poniedziałki i piątki (kabiny na parkingu TIR-ów 1 x tygodniu). Nieczystości płynne są wypompowywane z pojemnika znajdującego się w kabinie, która jest oczyszczona urządzeniem wysokociśnieniowym, suszona i spryskiwana preparatem odkażającym "Premiere Plus X". Po zakończonej dezynfekcji uzupełniany jest papier toaletowy. Stan sanitarno – porządkowy i techniczny dobry.

III.11.3. Ustępy ogólnodostępne – 17 ustępów, przybyła 1, skontrolowano wszystkie, przeprowadzono 18 kontroli sanitarnych. Stan sanitarno – porządkowy techniczny dobry.

III.12. Kąpieliska śródlądowe

W sezonie kąpielowym od 15 czerwca do 15 września 2019 roku w ewidencji znajdowały się 2 kąpieliska raportowane do UE: „Płotki” i „Piaszczyste”, organizatorem kąpielisk jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Pile; klasyfikowane są jako doskonałe. Łącznie z kąpielisk zbadano 10 próbek wody: w ramach kontroli urzędowej przed sezonem – 2 próbki; w ramach kontroli wewnętrznej w sezonie – 8 próbek; przeprowadzono 4 kontrole. Wydano 10 bieżących ocen jakości wody w kąpieliskach zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U. 2019 poz. 255). Stan sanitarno – porządkowy infrastruktury dobry. Jakość wody w kąpieliskach doskonała. Kąpieliska są raportowane, informacje o jakości wody i infrastrukturze zamieszczane są corocznie w Serwisie kąpieliskowym Głównego Inspektora Sanitarnego oraz na stronie europejskiej:

<http://www.eea.europa.eu/themes/water/interactive/bathing/state-of-bathing-waters>

III.13. Pływalnie Park wodny - Centrum Rekreacji Wodnej AQUA-PIL w Pile, ul. Grottgera 4, który jest właścicielem obiektu. Jest to obiekt miejski, kryty, całoroczny, ogólnodostępny; *nieczynny*: nowa niecka sportowa w okresie 05.08.2019 – 20.09.2019, pozostała część w okresie 02.09.2019 – 20.09.2019. Źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg publiczny

Miejskich Wodociągów i Kanalizacji w Pile. Bieżący stan sanitarno-higieniczny obiektu dobry.

Ocena roczna obiektu dobra.

Tabela 10. Liczba pobranych próbek wody:

Rodzaj kontroli	Liczba próbek			
	2018 r.		2019 r.	
	bakteriologia	fizykochemia	bakteriologia	fizykochemia
Kontrola urzędowa	66	29	83	30
Kontrola wewnętrzna	159	130	187	151
Razem	225	159	270	181

Tabela 11. Liczba pobranych próbek wody w kierunku *Legionella sp.*:

Rodzaj kontroli	Liczba próbek w kierunku <i>Legionella sp.</i>	
	2018 r.	2019 r.
Kontrola urzędowa	4	3
Kontrola wewnętrzna	47	50
Razem	51	53

III.14. Tereny rekreacyjne – w ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej znajdowało się 19 podmiotów, przeprowadzono 10 kontroli sanitarnych. W grupie terenów rekreacyjnych znajdują się piaskownice należące do 14 jednostek tj. do spółdzielni mieszkaniowych i jednostki samorządu terytorialnego. Stan sanitarno – porządkowy dobry, piasek wymieniany jest w piaskownicach co najmniej 1 raz – wiosną.

Rysunek 2 Teren rekreacyjny w Pile

Zarejestrowane w tej grupie są tereny wypoczynkowe z plażami nad dwoma kąpieliskami kontrowane były dwa razy w sezonie.

Ośrodek Turystyczno – Wypoczynkowy „Płotki” koło Piły z kąpieliskiem nad jeziorem Płocie, czynny od 15 czerwca do 15 września każdego roku. Na terenie Ośrodka: murowana wiata z grillem i miejscem na ognisko, boisko do koszykówki, park linowy dla dzieci, ogrodzony plac zabaw dla dzieci, fitness na świeżym powietrzu, 2 boiska do piłki siatkowej plażowej, wypożyczalnia sprzętu wodnego, stacjonarne toalety damskie, męskie i dla niepełnosprawnych, uzupełnione toaletami tymczasowymi typu toy-toy oraz 34 domki, w tym 10 prywatnych. Plaża: ratownicy mają do dyspozycji torby ratunkowe, łódź motorową i 2 łódki wiosłowe; plaża bronowana jest 2 razy w tygodniu. Czyszczenia dna dokonali strażacy przed sezonem. Obiekt dobry.

Fitness na świeżym powietrzu w Pile ze ścieżkami zdrowia i stacjami wyposażonymi w różne urządzenia do ćwiczeń w parku przy ul. Ceglanej oraz przy placu zabaw przy ul. Śniadeckich. Są to: równoważnie, zestawy do podciągania - drążek trzystopniowy dostosowany do wzrostu i możliwości ćwiczącego, przeplatanka - ścianka wspinaczkowa, urządzenia do ćwiczeń mięśni brzucha, dolnego odcinka grzbietu i pośladków (orbitrek, biegacz wolnostojący, trasa nożna, twister, wioślarz, wahadło), płotki wielofunkcyjne - możliwość pokonania płotków skacząc, przechodząc nad i pod płotkiem, obiegając slalomem. Obiekty bardzo dobre.

Park miejski im. Stanisława Staszica, jest to najstarszy park w Pile i jeden z najstarszych w Wielkopolsce, powstał pod koniec XIX wieku. W centralnej części staw z dwoma wyspami obok secesyjna, żelazna altana, przez park przepływa strumyk, przez który przerzucono, 6 mostków; 2 place zabaw dla dzieci, 2 fontanny, labirynt z żywopłotu; 4 toalety typu toy toy czynne w okresie od kwietnia do końca października; na terenie parku 50 pojemników na odpady komunalne i 10 na psie odchody. Stan sanitarno – porządkowy całego terenu dobry.

Największym pilskim parkiem jest *śródmiejski Park na Wyspie*. W Parku organizowane są letnie koncerty muzyczne w muszli koncertowej i festyny. Sztuczny staw stał się matecznikiem ptactwa wodnego. W Parku istnieje duży plac zabaw dla dzieci, droga pieszo-rowerowa wzdłuż rzeki Gwda. Zorganizowano punkt czerpania wody zdatnej do spożycia. Jest tu przystań dla kajaków, łodzi i tramwaju wodnego Grandolina, który uzupełnia transport miejski w sezonie letnim. Przy fontannie tabliczka z informacją o zakazie kąpieli. Na terenie 7 toalet typu toy-toy. Obiekt bardzo dobry.

III.15.1.Cmentarze – w 2019 r. pod nadzorem sanitarnym znajdowały się 2 cmentarze, skontrolowane. Stan sanitarno – porządkowy dobry, odpady wywożone na bieżąco. Zarządcy cmentarzy posiadają umowy na wywóz odpadów, często ustawione są pojemniki na odpady segregowane; odpady wywożone są systematycznie.

IV.15.2. Domy przedpogrzebowe – w ewidencji 1 obiekt na cmentarzu komunalnym w Pile, skontrolowany. W obiekcie znajdują się m.in.: chłodnie indywidualne, sala chłodzona, pomieszczenia przygotowania zwłok do pochówku, zespół pomieszczeń sekcyjnych, zespół pomieszczeń socjalnych dla pracowników, łazienka z w-c dla przedstawicieli innych zakładów pogrzebowych dowożących zwłoki i wykonujących czynności związane z przygotowaniem zmarłego do pochówku. We wszystkich pomieszczeniach (z wyjątkiem 2 pomieszczeń ceremonialnych) umywalki z bieżącą wodą ciepłą i zimną. Stan sanitarno – techniczny bardzo dobry.

III.16. Inne obiekty użyteczności publicznej

W grupie tej zarejestrowano – 47 obiektów, przeprowadzono 31 kontroli sanitarnych. Wystawiono 2 decyzje administracyjne zatwierdzające laboratoria do badania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, tj: laboratorium Eko – Projekt Pszczyna w Pile, przy ul. Na Leszkowie i laboratorium Miejskich Wodociągów i Kanalizacji w Pile przy ul. Wałęckiej.

Tabela 12. Inne obiekty użyteczności publicznej w latach 2018 – 2019

Lp.	Grupy obiektów	Liczba obiektów			
		2018		2019	
		W ewidencji	Liczba kontroli	W ewidencji	Liczba kontroli
1.	Sklepy medyczne – sprzęt ortopedyczny	4	1	3	2
2.	Domy kultury i kina	2	1	2	2
3.	Parkingi przydrożne	2	2	2	2
4.	Pralnie wodne i chemiczne	5	1	5	0
5.	Stacje paliw	14	5	13	8
6.	Stadiony i hale sportowe	2	2	2	0
7.	Targowiska	2	0	2	0
8.	Zakłady pogrzebowe	7	9	6	12
9.	Różne	12	6	12	5
Razem		50	27	47	31

Różne to, m.in.: Laboratoria występujące do PPIS w Pile o zatwierdzenie badań próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, Studio tańca, Zakłady zajmujące się usuwaniem nieczystości stałych i ciekłych, Miejski Zakład Komunikacji w Pile, Baza PKS w Pile, gdzie dokonuje się generalnego sprzątnia autobusów, wymiany pokrowców na zagłówkach itd., Strzelnica Tarcza w Pile

III.16. Interwencje ludności, mieszkańców powiatu pilskiego

W 2019 r. rozpatrywano 16 interwencji złożonych przez mieszkańców powiatu pilskiego; w tym 11 złożonych przez mieszkańców Piły.

1. Mieszkanka Piły, poinformowała telefonicznie, iż w jej domu woda wodociągowa, ma zapach benzyny; podjęto interwencję w Miejskich Wodociągach i Kanalizacji w Pile, jako jednostce odpowiedzialnej za jakość wody; w tym rejonie nie prowadzono żadnych robót, budynek jest dwurodzinny, wizytacja pracowników MWiK na miejscu potwierdziła „dziwny” zapach. Zalecono nieużywanie wody do celów spożywczych. MWiK przepłukał przyłącze wodociągowe do budynku, pobrano próbkę wody do badania laboratoryjnego w kierunku WWA. Ustalono, iż sąsiad nieobecny sąsiad z I piętra w poprzednim roku przeprowadził kapitalny remont swojego mieszkania łącznie z siecią wodociągową, skarżący w roku bieżącym dokonał robót w sieci wewnętrznej – wykonał ją z miedzi, natomiast sieć przesyłowa jest prawdopodobnie przedwojenna i wykonana ze stali ! W czasie przepłukiwania sieci wystąpiły tzw. „błędne prądy” będące wynikiem zastosowania miedzi w instalacji wewnętrznej. Przedstawiciele PPIS w Pile przeprowadzili wizję lokalną na

ul. Chodkiewicza, w okolicy nie ma źródła, które mogłoby stanowić zagrożenia dla wodociągu i jakości wody podawanej w sieci publicznej. Podjęto działania między MWiK a właścicielem budynku w związku koniecznością likwidacji ogniwa, które powstało na styku rury stalowej z rurą miedzianą, co było przyczyną nieswoistego zapachu wody.

2. Interwencja mailowa dotycząca kilku kwestii; w zakresie. schroniska dla zwierząt (psów), przekazano do Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Pile, w zakresie grzebowiska dla zwierząt, przekazano do zarządcy grzebowiska – Gwda sp. z o.o. w Pile, w zakresie ujęcia wody uzyskano od kilku podmiotów potwierdzenie, iż nigdy na tym terenie nie znajdowało się ujęcie wody. O poczynionych ustaleniach poinformowano interweniującą, interwencja bez przedmiotowa.
3. Interwencja mailowa dotycząca nieprawidłowego gromadzenia śmieci (wpłynęła 27.12.2018 r.); uzyskano informację, iż 82 % właścicieli mieszkań nie wyraziło zgody na budowę wiaty śmietnikowej na terenie nieruchomości; interwencja została złożona przez mieszkańca, który oczekuje zamknięcia pojemników na odpady w wiacie śmietnikowej.
4. Interwencja mailowa związana ze zmniejszeniem częstotliwości wywozu odpadów zmieszanych z zabudowy jednorodzinnej; częstotliwość zawarta w Regulaminie jest zgodna z częstotliwością nakazaną w ustawie o odpadach.
5. Po zmianie regulaminu dotyczącego postępowania z odpadami komunalnymi, operator odbierający odpady zaprzestał mycia i dezynfekcji pojemników na odpady; mieszkaniec droga mailową interweniował z tej sprawie – interwencja niezasadna.
6. Interwencja mailowa dotycząca zalania piwnicy fekaliami; jak ustalono był to efekt awarii, po usunięciu której przeprowadzono dezynfekcję powierzchni piwnicy.
7. Interwencja dotycząca bałaganu w altanie śmietnikowej – zarządca nieruchomości stwierdza, iż zdarzają się przypadki nieterminowego odbioru odpadów, co może powodować chwilowe przepełnienie pojemników, innym powodem jest brak dbałości mieszkańców o części wspólne, brak staranności przy wyrzucaniu odpadów.
8. Interwencja dotycząca złego usytuowania wyciągów wentylacyjnych baru gastronomicznego, które powodują hałas i przedostawanie się nieprzyjemnych woni do mieszkania zlokalizowanego wyżej; przekazano do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego.
9. Informacja na temat odorów emitowanych z oczyszczalni ścieków otrzymana do wiadomości.
10. Informacja na temat gołębi na dachu budynku mieszkalnego otrzymana do wiadomości.
11. Interwencja dotycząca salonu kosmetycznego złożona przez byłego pracownika, dotyczyła nieprawidłowego postępowania z odpadami niebezpiecznymi, przeterminowanych kosmetyków, złych warunków pracy. W stosunku do podmiotu toczy się postępowanie administracyjne; właścicielka nie odbiera korespondencji, uniemożliwia przeprowadzenie kontroli sanitarnej; wspólna kontrola Sekcji Higieny Komunalnej i Higieny Pracy przy

współdziałale Policji – obiekt zamknięty, brak informacji. Wystosowano wezwanie do stawienia się w siedzibie PSSE w celu złożenia wyjaśnień, brak stawienia się spowoduje skierowanie sprawy do Sądu z tytułu utrudniania działalności PIS.

Podsumowanie

Decyzje ogółem wydane w 2019 r.:

- Decyzje określające warunki ekshumacji – 235 + 1 wywóz prochów za granicę
- Decyzje zatwierdzające laboratorium – 3
- Decyzja merytoryczna - 1
- Decyzje płatnicze - 2

Stan sanitarno – techniczny obiektów użyteczności publicznej ulega systematycznej poprawie, jednak zmiany przepisów prawnych zwalniające podmioty z uzyskiwania opinii sanitarnej dla nowo utworzonych podmiotów spowoduje, że będą one powstawać w warunkach nie spełniających zasad ogólnobudowlanych oraz sanitarnych.

IV. STAN SANITARNY PODMIOTÓW WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

IV. Stan sanitarny zakładów służby zdrowia

Nadzór sanitarny sprawowany przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Pile nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą wiąże się z oceną warunków, w jakich udzielane są świadczenia profilaktyczno – lecznicze. W 2019 r. przeprowadzono 172 kontrole sanitarne.

Tabela 13. Podmioty wykonujące działalność leczniczą w latach 2018 - 2019

Rodzaj placówki	Rok	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba skontrolowanych obiektów
Podmioty lecznicze	2018	62	46
	2019	59	47
Praktyki lekarskie	2018	162	106
	2019	155	106
Praktyki pielęgniarskie	2018	51	14
	2019	49	14
Inne usługi medyczne	2018	20	3
	2019	19	5
Razem	2018	295	169
	2019	282	172

IV.1. Zakłady lecznicze prowadzące stacjonarną działalność

IV.1.1. „Ars Medical” sp. z o.o., Piła al. Wojska Polskiego 43

Jest to szpital stacjonarny połączony z częścią ambulatoryjną. W 2018 roku oddano do użytku wyremontowane IV piętro „starej” części budynku z przeznaczeniem na działalność leczniczą w zakresie onkologii i chemioterapii, w roku sprawozdawczym uruchomiono w tej części nową pracownię endoskopii. Przeprowadzona kontrola kompleksowa w 2019 r. całego obiektu nie wykazała uchybień natury sanitarno – technicznej; stan obiektu bardzo dobry.

IV.1.2. Er – med. S. Łagun, D. Zawacka Sp. cywilna, Piła, ul. Kraszewskiego 4 – szpital jednodniowy - prowadzona jest działalność w ramach chirurgii jednego dnia z możliwością czasowego pobytu pacjentów do 24 h oraz specjalistycznych gabinetów lekarskich.

Zespół chirurgii jednego dnia – dwie sale operacyjne z pomieszczeniami funkcjonalnie z nimi związanymi. Zachowana jest zasada rozdziału pracowników, pacjenta, materiału czystego od brudnego materiału zużytego, odpadów pooperacyjnych. Stan sanitarno-porządkowy i techniczny gabinetów bardzo dobry.

IV.1.3. NZOZ Alfa w Pile, ul. Lotnicza 3 – szpital jednodniowy specjalizuje się w dziedzinach okulistyki, chirurgii ogólnej, chirurgii naczyniowej, chirurgii dziecięcej, dermatologii, dermatologii estetycznej, urologii, w tym w ramach szpitala jednodniowego wykonuje się zabiegi usunięcia zaćmy, przepukliny i żyłaków kończyn dolnych. Obiekt skontrolowany. Stan sanitarno-porządkowy i techniczny gabinetów bardzo dobry.

IV.1.4. Hospicjum – obiekt nowy wybudowany na terenie Piły, przy ul. Królewskiej 8 – Hospicjum i Zakład Opiekuńczo - Leczniczy; trwają prace związane z wyposażeniem i zatrudnieniem pracowników. Obecnie w obiekcie uruchomiono Poradnię Opieki Paliatywnej – Hospicjum Domowe im. Sługi Bożej Stanisławy Leszczyńskiej. Użytkowana część spełnia wymogi przewidziane dla tego typu obiektów; stosowany sprzęt medyczny jest jednorazowego użytku.

Rysunek 3. Budynek Hospicjum

Rysunek 4. Poradnia Opieki Paliatywnej

IV.2. Zakłady lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

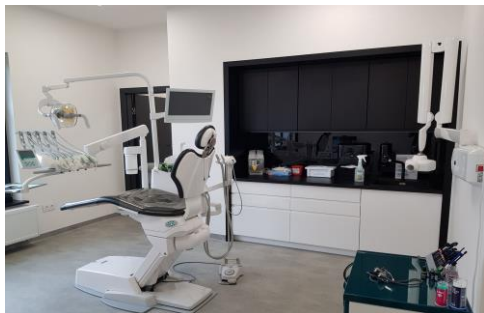
W tej grupie ujęte są przychodnie, medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej i inne – łącznie to 94 obiekty, które są przedsiębiorstwami. Stan sanitarno – techniczny obiektów dobry.

Rysunek 5.. Ambulatoryjne zakłady lecznicze

IV.3. Praktyki lekarskie

Na terenie miasta działalność leczniczą prowadzi 155 praktyk lekarskich różnych specjalności, w grupie tej przeprowadzono 106 kontroli sanitarnych. Są to praktyki lekarzy rodzinnych i lekarzy dentyków oraz praktyki lekarzy specjalistów i dentyków specjalistów. Stan sanitarno – techniczny gabinetów dobry, systematycznie unowocześniane są gabinety praktyk stomatologicznych.

Rysunek 6. Gabinet Moniki Gołębiewskiej w Pile

IV.4. Praktyki pielęgniarskie

W ewidencji zarejestrowano 49 działalności pielęgniarek i położnych, skontrolowano 14. Są to gabinety pielęgniarek rodzinnych, środowiskowych oraz pomocy przedlekarskiej w szkołach, świadczą one usługi w ramach indywidualnej działalności pielęgniarskiej, na podstawie kontraktu z NFZ. Szczególną uwagę poświęca się gabinetom pielęgniarskim działającym w placówkach oświatowo – wychowawczych, jest ich 22, z czego skontrolowano 5.

Pielęgniarki w gabinetach zlokalizowanych w szkołach wykonują świadczenia zdrowotne, polegające w większości na pierwszej pomocy przedlekarskiej, profilaktyce zdrowotnej, promocji i edukacji zdrowotnej, badaniach przesiewowych, bilansach przy udziale lekarza, badaniach kontrolnych uczniów z problemami zdrowotnymi, monitoringu grup dyspersyjnych, fluoryzacji, bez wykonywania zabiegów naruszających ciągłość tkanki. W związku z charakterem działalności prowadzonej w gabinetach pomocy przedlekarskiej w szkołach, nie wytwarza się odpadów medycznych.

Na podstawie kontroli sanitarnych stwierdza się, iż stan sanitarno - porządkowy i techniczny gabinetów profilaktycznych i pomocy przedlekarskiej w szkołach jest dobry. Pomieszczenia, w których wykonywane są świadczenia wyposażone są w niezbędny sprzęt i materiały z aktualnymi datami ważności, które w części gabinetów zapewnia szkoła a w pozostałych dany podmiot. Dostępne są środki dezynfekcyjne do rąk, skóry jak i powierzchni dotykowych i bezdotykowych o aktualnych terminach ważności. Sprzątaniem gabinetów w większości zajmują się pracownicy gospodarczy szkoły. Zapewniono osobny sprzęt do mycia i dezynfekcji gabinetu pielęgniarskiego. Osoby wykonujące działalność posiadały aktualne badania sanitarno – epidemiologiczne oraz zaświadczenia o braku przeciwwskazań do

wykonywania zawodu. We wszystkich kontrolowanych gabinetach opracowano i wdrożono stosowne procedury higieniczno – sanitarne – mycia i dezynfekcji rąk, powierzchni dotykowych i bezdotykowych, postępowania w przypadku skażenia powierzchni materiałem biologicznym, które są zatwierdzone i na bieżąco aktualizowane.

Rysunek 7. Kontraktowy Gabinet Higieny Szkolnej w Pile

IV.5. Inne obiekty świadczące usługi medyczne

W ewidencji 19 obiektów, skontrolowano 5. W grupie tej znajdują się placówki zajmujące się rehabilitacją, badaniem słuchu, optyczne, zakłady rtg i rtg zębów, poradnie dietetyczne. Stan sanitarno-porządkowy i techniczny dobry.

Podsumowanie

Placówki lecznictwa są obiektami dobrymi w zakresie utrzymania stanu sanitarno – porządkowego z pojedynczymi wyjątkami. W gabinetach prywatnych – indywidualnej działalności problemem pozostają bariery architektoniczne; w niektórych przypadkach jedynym rozwiązaniem jest zmiana miejsca świadczenia usług na pomieszczenia, które spełnia wymagania, jednak ten proces przebiega bardzo opornie, bowiem jest trudny do zaakceptowania przez samych świadczeniodawców usług medycznych.

V. STAN SANITARNY OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

V.1 Zakres nadzoru sanitarnego

Nadzór nad bezpieczeństwem żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością i kosmetyków opiera się na dwojakim systemie kontroli: wewnętrznym prowadzonym w danym zakładzie oraz zewnętrznym sprawowanym przez organy urzędowej kontroli żywności takie jak Państwowa Inspekcja Sanitarna. Działalność Sekcji Higieny Żywności i Żywienia w 2019 roku miała za zadanie sprawowanie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz kosmetyków, poprzez prowadzenie efektywnej działalności kontrolnej w podległych zakładach, zmierzającej do wyegzekwowania przestrzegania obowiązujących przepisów prawa krajowego i europejskiego w zakresie bezpieczeństwa żywności i żywienia.

W 2019 r. pod nadzorem sanitarnym na terenie Gminy Piła znajdowało się ogółem 973 obiekty (2018 r. – 952), w tym:

- 45 obiektów produkcji żywności (m.in. przetwórnice owocowo-warzywne, lodziarnie, piekarnie, ciastkarnie, cukiernie),
- 568 obiektów obrotu żywnością (m.in. kioski, sklepy spożywcze/markety, magazyny hurtowe),
- 169 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego (m.in. zakłady małej gastronomii, restauracje),
- 90 zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego (m.in. bloki żywienia w szpitalach, stołówki szkolne, stołówki przedszkolne, bloki żywienia w domach opieki społecznej),
- 37 środków transportu żywności,
- 36 miejsc obrotu przedmiotami użytku,
- 28 zakładów wprowadzających do obrotu kosmetyki.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono ogółem 742 kontrole sanitarne (2018 r. – 729). Przeprowadzono 52 kontrole tzw. „weekendowe” w okresie letnim, mające na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa żywności i stanu higienicznego obiektów, prowadzących obsługę ruchu turystycznego w dni wolne od pracy. Wydano 344 decyzji administracyjnych (2018 r. – 382), wyszczególnionych w poniższej tabeli.

Tabela 14. Zestawienie ilości wydanych decyzji w 2019 r.

DECYZJE	2019
wstrzymania działalności produkcyjno-handlowej lub ograniczenia produkcji	3
nakazujące doprowadzenia zakładu do właściwego stanu sanitarno-technicznego	3
poszerzające działalność produkcyjno-handlową	23
wygasające związane ze zmianą zakresu działalności	24
zatwierdzające zakład do prowadzenia działalności	102
wykreślające zakład - zaprzestanie prowadzenia działalności	75
warunkowego zatwierdzenia zakładu	5
płatnicze obciążające podmioty gospodarcze kosztami przeprowadzonych kontroli	101
umorzenia wszczęcia postępowania	3
decyzje zatwierdzające – czasowe z określonym terminem działalności	5
RAZEM	344

Ponadto wydano 113 zaświadczeń o wpisie do rejestrów zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w tym 11 niewymagające decyzji zatwierdzenia tj. podmioty prowadzące sprzedaż artykułów spożywczych opakowanych – trwałych mikrobiologicznie, zakłady działające na rynku materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktów z żywnością oraz urządzenia dystrybucyjne do sprzedaży żywności.

Kontrole urzędowe żywności były przeprowadzane zgodnie z kompetencjami określonymi w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 59) oraz ustawie z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2019 r. poz. 1252 ze zm.), a także w oparciu o rozporządzenie (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz.U.U.E.L.04.165.1 ze zm.) oraz od dnia 14 grudnia 2019 r. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/ 74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/ EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE

i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych) (Dz. U. UE. L.2017.95.1).

Za zaniechania sanitarne nałożono 72 mandaty karne (2018 r. – 48), na łączną kwotę 12500 zł. (2018 r. – 8050 zł.). Skierowano 4 (2018 r. – 7) wnioski o nałożenie kary pieniężnej do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, za prowadzenie działalności niezgodnie z wydaną decyzją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile, prowadzenie działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie zakładu i wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz nie przestrzeganiu wymagań w zakresie znakowania środków spożywczych. Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w drodze decyzji wymierzył kary pieniężne dla 2 podmiotów na łączną kwotę 1500 zł.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 304 próbek środków spożywczych (2018 r. – 275), 7 próbek materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością i 3 próbki kosmetyków. Większość próbek pobrano z miejsc obrotu żywnością, z tego 1 próbkę środków spożywczych zostało zdyskwalifikowanych, z uwagi na znakowanie; 13 próbek opatrzone uwagami, które dotyczyły błędnego oznakowania oraz zanieczyszczeń mikrobiologicznych.

W 2019 r. rozpatrzono 48 wniosków o dokonanie granicznej kontroli sanitarnej, w związku z eksportem środków spożywczych, (skrobi ziemniaczanej, herbaty, kawy palonej mielonej, kawy w kapsułkach i kawy rozpuszczalnej), eksportowanych do różnych krajów świata (Arabii Saudyjskiej, Omanu, Egiptu, Indonezji, Maroka, Peru, Argentyny, Zjednoczonych Emiratów Arabskich, Republiki Białorusi, Filipin, Dubaju, Syrii, Bangladeszu, Macedonii, Hongkongu) oraz importem z Turcji materiału do kontaktu z żywnością – bibuły filtracyjnej do herbaty. Przeprowadzono 46 kontroli obejmujących sprawdzenie dokumentacji i oględziny partii produktów. Wydano 48 świadectw, w tym: spełnienia wymagań zdrowotnych przez środki spożywcze (47) i spełnienia wymagań zdrowotnych przez materiał lub wyrób do kontaktu z żywnością (1).

W 2019 roku przyjęto 35 interwencji konsumentów w sprawie m.in.:

- wprowadzania do sprzedaży wyrobów cukierniczych zanieczyszczonych ciałami obcymi (gwoździe, nity) oraz zasuszonymi szkodnikami, pieczywa trwałego (chleba) z żywymi larwami oraz wyrobów wędliniarskich, dań gastronomicznych o niewłaściwej jakości zdrowotnej, w tym ze zmianami organoleptycznymi, po upływie terminu przydatności do spożycia; nie zachowania higieny podczas produkcji, sprzedaży żywności i w miejscach konsumpcji;
- nie zachowania bieżącego stanu sanitarno-technicznego w zakładzie i braku dostępu do bieżącej wody w pomieszczeniu produkcyjnym soków świeżych – wyciskanych na miejscu;

- zatrudniania personelu bez aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych;
- prowadzenia działalności bez decyzji zatwierdzającej zakład wydanej przez PPIS w Pile;
- sprzedaży za pośrednictwem „platformy allegro” suplementów diety niewłaściwie znakowanych, wprowadzających w błąd konsumenta;
- nieprawidłowego opakowania do pakowania żywności konsumentom;
- niewłaściwego postępowania z odpadami pochodzenia zwierzęcego w sklepie mięsno-wędliniarskim (wyrzucane do ogólnego śmietnika);
- brudnych koszy zakupowych w markecie;
- obecności szkodników w sklepie spożywczym;
- złej jakości posiłków serwowanych dla dzieci w przedszkolu;
- nieprawidłowego znakowania kosmetyków (lakieru do paznokci) przez zakład konfekcjonujący;
- prowadzenia działalności w ramach Rolniczego Handlu Detalicznego (RHD) w zakresie produkcji i sprzedaży kosmetyków z udziałem lawendy oraz produktów spożywczych, którym przypisywane były właściwości prozdrowotne.

Potwierdziły się 13 interwencje dotyczące nie zachowania bieżącego stanu sanitarno higienicznego w zakładzie, sprzedaży wędlin, posiłków i wyrobów gotowych o złej jakości zdrowotnej, niezabezpieczenia żywności przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi i wewnętrznymi, wprowadzania do obrotu artykułów spożywczych po terminie przydatności do spożycia/ dat minimalnej trwałości, braku aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych, przechowywania żywności w warunkach niezgodnych z deklaracjami producentów, prowadzenia działalności bez decyzji zatwierdzającej zakład wydanej przez PPIS w Pile. We wszystkich przypadkach prowadzono w trybie pilnym postępowanie ustawowe, zgodnie z posiadanymi kompetencjami. Osobom wnoszącym interwencje z podaniem danych osobowych udzielano każdorazowo pisemnej odpowiedzi. W związku ze zgłoszonymi interwencjami nałożono 13 mandatów karnych na kwotę 2250 zł., skierowano 2 wnioski o ukaranie do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Kontrole tematyczne i akcyjne były stałym elementem działalności organu, które wynikały z zaleceń i pism GIS/WPWIS, obejmowały różne zakresy tematyczne, m.in.:

- 4 kontrole sanitarne tematyczne związane z warunkami sprzedaży żywności nietrwałej mikrobiologicznie uwzględniające warunki higieniczno - sanitarne, łańcuch chłodniczy i produkty z kończącym się terminem. W wyniku przeprowadzonych kontroli nałożono 1 mandat karny na kwotę 100,00 zł, za przerwanie łańcucha chłodniczego, narażenie żywności na zanieczyszczenia.

- 6 kontroli sanitarnych tematycznych związanych z warunkami przechowywania wód butelkowych i napojów, 2 kontrole związane z oceną stanu higienicznego łubianek na owoce, 4 kontrole popołudniowe (z uwagi na prowadzenie przez podmiot działalności w godzinach popołudniowych), które nie wykazały nieprawidłowości;
- ponadto w soboty i niedziele poza sezonem letnim przeprowadzono 11 kontroli sanitarnych w zakładach żywienia zbiorowego otwartego, obiektach ruchomych i tymczasowych oraz innych obiektach obrotu żywnością, w tym związanych z różnymi organizowanymi imprezami masowymi w mieście. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości;
- 41 kontroli sanitarnych w związku ze wzmożonym nadzorem sanitarnym nad obiektami produkcji i obrotu żywnością w okresie letnim, przeprowadzane w dni wolne od pracy, w wyniku których nałożono 5 mandatów karnych na kwotę 850,00 zł., za następujące nieprawidłowości: wprowadzanie do obrotu artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia, brak do wglądu rejestrów wynikających z dobrej praktyki higienicznej, brak segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych (przechowywanie surowca razem z wyrobem gotowym), brak bieżącego stanu sanitarno-higienicznego zakładu, brak aktualnej dokumentacji zdrowotnej pracownika, nieprawidłowe przechowywanie żywności, przerwanie ciągłości łańcucha chłodniczego;
- w okresie przed Świątami Bożego Narodzenia przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych tematycznych związanych ze sprzedażą ryb żywych, z czego 4 przy współudziale przedstawicieli Inspekcji Weterynaryjnej. W wyniku kontroli nałożono 2 mandaty karne na kwotę 300,00 zł, za nieprawidłowości: przerwanie ciągłości łańcucha chłodniczego, produkty narażone na zanieczyszczenia zewnętrzne, z uwagi na brak odpowiedniego ich przechowywania tj. bez osłon w bezpośrednim kontakcie z klientem;
- w związku z zorganizowanym w okresie przedświątecznym Piłskim Jarmarkiem Bożonarodzeniowym przez Prezydenta Miasta Piły, przeprowadzono: 5 kontroli sanitarnych stoisk ze sprzedażą żywności, w wyniku których nie stwierdzono nieprawidłowości;
- 15 kontroli z oceną placówek, w których żywione były dzieci i młodzież wypoczywająca w okresie zimowym i letnim, w wyniku których również nie stwierdzono nieprawidłowości;
- w 11 bieżących kontrolach odnoszono się do przestrzegania rozporządzenia Komisji UE 2017/1237 z dnia 07 lipca 2017r. w odniesieniu do najwyższego dopuszczalnego poziomu cyjanowodoru w nieprzetworzonych całych, mielonych, rozdrobnionych, łupanych, siekanych pestkach moreli, ze względu na ryzyko związane ze spożyciem zbyt dużej ilości gorzkich pestek moreli;
- przeprowadzono 429 bieżących i tematycznych kontroli w zakładach żywienia zbiorowego, hurtowniach, marketach, sklepach mięsnych i na stoiskach usytuowanych na targowiskach

miejskich w związku z występowaniem przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF) oraz prowadzeniem wzmożonego nadzoru nad sprzedażą mięsa wieprzowego i dziczyzny, a także postępowania z odpadami gastronomicznymi pochodzenia zwierzęcego. W trakcie tych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących identyfikowalności/legalności mięsa wieprzowego i dziczyzny, produktów/ wyrobów oraz postępowania z odpadami. W 10 kontrolach uczestniczyli również przedstawiciele Inspekcji Weterynaryjnej;

- zwracano szczególną uwagę podczas 28 kontroli na prawidłowość doboru wkładek absorpcyjnych oraz spełnienie przez nich odpowiednich wymagań, w tym zapewnienie zdolności absorpcji oraz braku bezpośredniego kontaktu z żywnością absorbera. W 1 przypadku stwierdzono niespełnienie wymagań odnośnie zdolności absorpcyjnej podkładki, wobec powyższego dalsze postępowanie prowadzone było przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Pile;
- podczas 38 kontroli zwracano również szczególną uwagę na stan sanitarno-higieniczny koszy zakupowych. W 3 przypadkach zostały nałożone mandaty karne za nieprzestrzeganie wymagań sanitarno – higienicznych.

V. 2 Przedstawienie stanu sanitarnego grup obiektów

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Do grupy obiektów, w których nie stwierdzono zakładów niezgodnych ocenionych z arkuszem oceny stanu sanitarnego należą: wytwórnie lodów, wytwórnie tłuszczów roślinnych, przetwórnie owocowo – warzywne, wytwórnie wyrobów cukierniczych, wytwórnie koncentratów spożywczych, wytwórnie chrupek, wytwórnie suplementów diety, zakłady garmazeryjne, inne wytwórnie żywności, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu i inne obiekty obrotu żywnością, wytwórnie i miejsca obrotu wyrobami i materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Rysunek 8. Zakład żywienia zbiorowego otwartego

Do grupy obiektów skalsyfikowanych, w których stwierdzono zakłady niezgodne należą: ciastkarnie (60%), piekarnie (42,9%), sklepy spożywcze i markety (18,9%), automaty do lodów (16,7%), zakłady żywienia zbiorowego otwartego (12,6%), kioski (12,5%), zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego (1,3%). Porównując lata 2018 – 2019 obserwujemy nieznaczną poprawę o 1% liczby zakładów niespełniających wymagań sanitarno – higienicznych.

Wykres 1. odsetek obiektów złych w latach 2018 – 2019

Zestawienie zakładów o złym stanie sanitarnym według grup obiektów przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Grupy obiektów o złym stanie sanitarnym (porównanie lat 2018-2019)

Lp.	Grupy obiektów	2018	2019
		(%)	(%)
1.	Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego	0	1,3
2.	Kioski	0	12,5
3.	Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	13,6	12,6
4.	Automaty do lodów	20	16,7
5.	Sklepy spożywcze i markety	16,2	18,9
6.	Piekarnie	20	42,9
7.	Ciastkarnie	0	60

Porównując lata 2018 – 2019 nastąpiło nieznaczne pogorszenie stanu sanitarnego w następujących grupach zakładów ocenionych tj. zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego (1,3%), kioski (12,5%), sklepy spożywcze i markety (18,9%), piekarnie (42,9%), ciastkarnie (60%).

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości to:

- sprzedaż artykułów spożywczych po upływie terminu/daty przydatności do spożycia,
- niewłaściwe postępowanie z odpadami,
- niewłaściwe magazynowanie żywności,
- rozbieżności pomiędzy dokumentacją a realizacją zamierzeń wynikających z zasad dobrej praktyki produkcyjnej (GHP),

- wykorzystywanie stanowisk pracy niezgodnie z ich przeznaczeniem,
- brak zachowanego bieżącego stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń i sprzętu,
- brak segregacji żywności w urządzeniach chłodniczych,
- przechowywanie żywności niezgodnie z deklaracją producenta,
- brak do wglądu aktualnej dokumentacji zdrowotnej pracowników,
- brak do wglądu wdrożonego systemu HACCP,
- działalność prowadzona niezgodnie z wydaną decyzją zatwierdzającą,
- brak identyfikacji źródła pochodzenia na wprowadzane do obrotu artykuły spożywcze.

Większość uchybień stwierdzanych podczas przeprowadzanych kontroli w poszczególnych grupach obiektów wynikała z zaniedbań właścicieli i pracowników zatrudnionych w sektorze spożywczym, braku środków finansowych lub nadmiernej oszczędności, braku wdrożenia systemu HACCP oraz nieprzestrzegania zasad dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej.

V.3. Stan sanitarny środków transportu żywności

W roku 2019 skontrolowano 44 środki transportu, w tym 27 środki transportu stanowiące samodzielny, pojedynczy zakład, należące do osób prywatnych i firm transportowych. Pozostałe 17 środki transportu należały do zakładów będących pod nadzorem PIS. Wydano 27 decyzji zatwierdzających środki transportu do przewozu artykułów spożywczych.

V.4. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

W 2019 roku pobrano 304 próbek środków spożywczych, 9 próbek przedmiotów użytku oraz 3 próbki kosmetyków do badań laboratoryjnych w ramach kontroli urzędowej i monitoringu. Badania żywności prowadzono w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych i chemicznych. Badano, także materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością oraz kosmetyki. Zgodnie z rocznym planem pobierania próbek na rok 2019 zaplanowano 124 próbek do badań w kierunku zanieczyszczeń fizykochemicznych oraz 189 próbek do badań w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych. Roczny plan został zrealizowany w 100%. Poza planem pobrano 13 próbek, w tym 10 próbek środków spożywczych i 3 próbki kosmetyków. Jedna próbka została zdyskwalifikowana z uwagi na podanie niższej zawartości tłuszczu przez producenta, natomiast 13 próbek opatrzone uwagami, które dotyczyły błędnego oznakowania oraz przekroczenia kryteriów mikrobiologicznych. Pobór próbek prowadzony był zgodnie z procedurą pobierania próbek w ramach nadzoru bieżącego.

Tabela 16. Liczba zbadanych, w tym zdyskwalifikowanych próbek w 2019r.

Badanie w kierunku zanieczyszczeń	Liczba próbek				
	pobranych	zdyskwalifikowanych/ opatrzonych uwagą	krajowe	import	UE
chemicznych	124 plan w tym : 7 PU	1 zdyskwalifikowana 6 opatrzonych uwagą	77	27	20
	6 poza planem	-	5	-	1
mikrobiologicznych	184 plan	7 opatrzonych uwagą	139	-	45
	7 poza planem	-	6	-	1

We wszystkich stwierdzonych niezgodnościach postępowano zgodnie z „Algorytmem postępowania z próbkami żywności i przedmiotami użytku oraz wynikami badania próbek” tzn. przekazywano wyniki badań odpowiednio do właściwego terenowo Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego /Powiatowego Lekarza Weterynarii nadzorującego zakład produkcyjny oraz do zakładu, w którym pobierano próbki.

Zgodnie z rocznym planem poboru próbek pobrano 4 próbki środków spożywczych do badań laboratoryjnych w kierunku GMO tj. 1 próbkę produktu z grupy „produkty i wyroby przemysłu piekarskiego”, 1 próbkę produktu z grupy „kukurydza i przetwory”, 1 próbkę produktu z grupy „galanteria ciastkarska”, zawierającą w składzie mąkę kukurydzianą lub sojową, potencjalnie wyprodukowaną z GMO oraz 1 próbkę z grupy „mrożone warzywa”. W powyższych próbkach nie stwierdzono obecności organizmów zmodyfikowanych genetycznie. Ze względu na oznaczoną ilość GMO produkty nie wymagały oznakowania.

Zgodnie z rozporządzeniem (WE) 1830/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r., dotyczącym możliwości śledzenia i etykietowania organizmów zmodyfikowanych genetycznie oraz możliwości śledzenia żywności i produktów paszowych wyprodukowanych z organizmów zmodyfikowanych genetycznie, oznakowania wymagają produkty zawierające GMO w ilości większej niż 0,9%.

V. 5. Suplementy diety

W trakcie kontroli sanitarnych sprawdzano prawidłowość znakowania środków spożywczych, w tym ze szczególnym uwzględnieniem suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia i żywności wzbogaconej. Oceniono oznakowanie 29 suplementów diety, w tym 16 oferowanych do sprzedaży przy użyciu stron internetowych, 25 żywności wzbogaconej oraz 2 środki specjalnego przeznaczenia.

Stwierdzono nieprawidłowości w oznakowaniu 1 suplementu diety; nie podano porcji produktu zalecaniej do spożycia w ciągu dnia. W związku z tym wysłano pismo informujące do terenowo właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

W znakowaniu 6 suplementów diety stwierdzono niezgodności z Uchwałami Zespołu do Spraw Suplementów Diety. W jednym przypadku dotyczyło braku rekomendowanego ostrzeżenia

odnośnie witaminy D, natomiast w 5 – zawyżonej zawartości beta alaniny oraz braku rekomendowanego ostrzeżenia w produktach zawierających beta alaninę.

V. 6. Działania w ramach systemu RASFF

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF), to system wczesnego ostrzegania o bezpośrednim lub pośrednim zagrożeniu dla zdrowia ludzi, pochodzącym z żywności lub pasz. System ten służy ochronie konsumenta przed niebezpieczną żywnością stanowiącą zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi, zaliczany jest do systemu bezpieczeństwa żywności, jako jeden z jego elementów.

W 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile otrzymał 17 powiadomień o niebezpiecznej żywności i paszach. Przesłane powiadomienia ze względu na rodzaj, podzielone były na alarmowe (13) i informacyjne (4).

Powiadomienie alarmowe oznacza powiadomienie o zagrożeniu, które wymaga natychmiastowego działania. Najczęściej dotyczy przypadków, gdy niebezpieczna żywność może spowodować wystąpienie groźnych konsekwencji zdrowotnych lub nawet śmierć albo przejściowe niepożądane skutki zdrowotne.

Powiadomienie informacyjne oznacza powiadomienie o zagrożeniu, które nie wymaga natychmiastowego działania. Ten rodzaj powiadomień stosuje się w sytuacji, gdy produkt dla którego zidentyfikowano ryzyko nie wymaga szybkiego działania, np. dlatego, że dany produkt nie jest już dostępny na rynku w momencie zgłoszenia.

Przedmiotem powiadomień były:

- *produkty spożywcze, w tym suplementy diety*: wafle kukurydziane, żytnie płatki błyskawiczne, rodzyнки, mięso mrożone – polibloki, seler korzeniowy, metka łososiowa, kebab wołowo-indyczny, gorczyca biała, elementy drobiowe, biszkopty z nadzieniem, woda źródłana niegazowana, ser żółty Gouda, propolis-F
- *wyroby do kontaktu z żywnością* (pojemniki BAMBO, kubki z włókna bambusowego).

Najczęściej występujące zanieczyszczenia to: *chemiczne* dotyczące – przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A, pozostałości antybiotyków, przekroczenia poziomu pozostałości pestycydów; *mikrobiologiczne dotyczące* - obecności bakterii *Salmonella*, obecności pleśni, bakterii z grupy *coli* oraz obecności bakterii *Listeria monocytogenes*; *fizyczne* dotyczące obecności fragmentów metali oraz szypułki jabłek w produkcie.

Przeprowadzono kontrole w zakładach wskazanych w listach dystrybucyjnych oraz przekazano informacje telefonicznie podmiotom wskazanym w listach dystrybucyjnych, o kwestionowanych produktach. Przeprowadzone kontrole sanitarne oraz uzyskane informacje na piśmie wykazały, że produkty kwestionowane zostały wycofywane z obrotu zgodnie z własną procedurą o wycofaniu produktu niebezpiecznego, bądź już wcześniej zostały sprzedane

indywidualnym klientom. Również we własnym zakresie podmioty podejmowały działania polegające na wcześniejszym wycofywaniu z obrotu produktów niebezpiecznych, zgodnie z własnymi procedurami, po otrzymaniu informacji z centrali bądź od producentów. W sporadycznych przypadkach w zakładach wywieszane były informacje dla klientów o możliwości zwrotu kwestionowanego towaru.

V.7. Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów

W okresie grzybobrania sprawowano nadzór nad obrotem grzybami świeżymi, suszonymi i przetworami grzybowymi. Prowadzone były dyżury grzyboznawcy i klasyfikatora, którzy udzielali porad osobom zainteresowanym odnośnie przynależności gatunkowej grzybów oraz zasad prawidłowego zbierania grzybów. Udzielono 17 porad w sprawie rozpoznania przynależności gatunkowej grzybów świeżych. Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących wprowadzania do obrotu grzybów świeżych i suszonych. W okresie grzybobrania, na holu siedziby stacji prezentowana była wystawa grzybów jadalnych oraz wyświetlana była prezentacja multimedialna dotycząca zasad prawidłowego zbieraniu grzybów świeżych i postępowania w razie pojawienia się zatruc grzybami. Na stronie internetowej stacji dostępne są informacje dotyczące podstawowych zasadach bezpieczeństwa dla osób zbierających i spożywających grzyby, zasad wprowadzania do obrotu handlowego grzybów świeżych oraz podane były informacje na temat planowanych w 2019 r. kursów dla kandydatów na grzyboznawców i klasyfikatorów grzybów. Nadto z okazji 100-lecia Służb Sanitarnych w Polsce zorganizowano w stacji Dni Otwarte podczas których prowadzone były wykłady na temat „Bezpiecznego grzybobrania”.

V.8. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Jakość zdrowotna materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W 2019 roku nadzorem objętych było 36 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Łącznie przeprowadzono 7 kontroli, podczas których stwierdzono, że zakłady posiadają wymaganą dokumentację na wprowadzane do obrotu materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. W ramach funkcjonowania systemu RASFF do Sekcji Higieny Żywności i Żywienia przesłano 1 powiadomienie informacyjne, dotyczące pojemnika „BAMBO Natural” oraz 1 powiadomienie alarmowe w sprawie „Kubka bambusowego”. Powyższe wyroby pochodziły z Chin. Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono na stanie przedmiotowych wyrobów.

W ramach urzędowej kontroli i monitoringu pobrano do badań laboratoryjnych 7 próbek wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością tj. 2 próbki wyrobów szklanych (kryształ, kieliszki do wódki), 2 próbki wyrobów ceramicznych dekorowanych w obszarze obrzeża (kubki), 2 próbki wyrobów z melaminy (zestawy sztućców) oraz 1 próbkę materiałów z tworzyw

sztucznych (kubki do napojów). Pobrane próbki nie były kwestionowane w zakresie badanych parametrów.

V.9. Produkty kosmetyczne

W roku sprawozdawczym 2019 objęto nadzorem 28 obiektów wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne, w tym 22 sklepy i 5 hurtowni oraz 1 zakład zakwalifikowany jako zakład produkcji kosmetyków z udziałem lawendy (kontrola przeprowadzona w związku ze złożoną interwencją, która wykazała iż podmiot nie prowadzi działalności związanej z produkcją produktów kosmetycznych). Ogółem przeprowadzono 22 kontrole w miejscach obrotu produktami kosmetycznymi (sklepy i hurtownie), podczas których dokonano 5 ocen zgodności oznakowania opakowania jednostkowego produktu kosmetycznego, w tym zgodności oświadczeń z wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach prawnych. Oceniano różne formy oświadczeń umieszczanych na opakowaniach produktów kosmetycznych w zakresie ich zgodności z kryteriami, dotyczącymi uzasadnień określonych w rozporządzeniu (WE) nr 655/2013, których niezgodności ze wspólnymi kryteriami mogłyby mieć niekorzystne skutki dla zdrowia konsumentów. W 4 przypadkach zakwestionowano oświadczenia umieszczone na etykietach, gdyż sugerowały działanie lecznicze. W powyższych sprawach przesłano pisma informujące do państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, właściwego ze względu na lokalizację producenta/dystrybutora przedmiotowych produktów, celem wykorzystania służbowego. W kontrolowanych zakładach (sklepach i hurtowniach kosmetycznych) nie stwierdzono w sprzedaży produktów kosmetycznych testowanych na zwierzętach.

W ramach urzędowej kontroli pobrano do badań laboratoryjnych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych 2 próbki produktów kosmetycznych dla dzieci pochodzące z Unii Europejskiej (masło natłuszczające i krem). Natomiast w kierunku zanieczyszczeń chemicznych pobrano do badań laboratoryjnych 1 próbkę - wybielacz do zębów. Pobrane próbki nie były kwestionowane

W ramach unijnego systemu RAPEX w sprawie ogólnego bezpieczeństwa produktów kosmetycznych w roku 2019 r. otrzymano 2 powiadomienia o umieszczeniu, w tym systemie trzech notyfikacji, dotyczących obecności w obrocie produktów kosmetycznych (w sieci ogólnopolskiej), uznanych za stwarzające zagrożenie dla zdrowia lub życia konsumentów. W związku z powyższym przeprowadzono 3 kontrole (2 w sklepach kosmetycznych i 1 w hurtowni). Nie stwierdzono w obrocie handlowym notyfikowanych w systemie RAPEX produktów kosmetycznych.

V.10. Ocena sposobu żywienia

Żywienie zbiorowe zamknięte jest szczególnie ważnym elementem podstawowej formy żywienia dla określonych środowisk (pacjentów szpitali, dzieci w szkołach, przedszkolach i żłobkach, na obozach i koloniach, pensjonariuszy domów opieki społecznej).

W 2019 roku oceniono sposób żywienia w 105 zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego. Oceny żywienia dokonano na podstawie jadłospisów dekadowych w stołówce żłobka, w stołówkach przedszkoli i szkół; w stołówkach na koloniach i obozach, bursach i internatach; w bloku żywieniowym dziennego domu opieki społecznej; Centrum Pomocy Bliźniemu MONAR – MARKOT; w bloku żywieniowym w szpitalu w systemie cateringowym; w zakładzie usług cateringowych. Podczas prowadzonego nadzoru nad jakością posiłków sprawdzano realizację rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016r. *w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach*. W 6 palcówkach oświatowych stwierdzono zbyt małą ilość serwowanych porcji ryby w tygodniu, brak warzyw lub owoców w każdym posiłku oraz niedostateczna ilość porcji mleka lub produktów mlecznych. Dodatkowo podczas oceny jadłospisów w 2 obiektach żywiących dzieci podczas kolonii letnich zalecono przestrzegać podawanie porcji ryby w tygodniu oraz porcji warzyw lub owoców do każdego posiłku. Informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach przekazywano kierownictwu zakładów. Zalecono aby dostosować jadłospis do wymogów ww. rozporządzenia.

Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną interwencyjną w bloku żywieniowym przedszkola w związku z powziętą informacją dotyczącą złej jakości posiłków. Podczas kontroli dokonano oceny teoretycznej jadłospisu. Powyższa interwencja okazała się bezzasadna.

W niektórych szkołach oprócz obiadów prowadzone było dożywianie finansowane przez Ośrodki Pomocy Społecznej w formie kanapki, jogurtu, herbaty.

Ponadto zwracano szczególną uwagę na wyszczególnianie składników alergicznych w potrawach w ocenianych jadłospisach

V.11. Informacja o współpracy z innymi jednostkami kontrolnymi, środkami masowego przekazu

W roku sprawozdawczym współpracowano z:

1. Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcją Ochrony Środowiska w ramach zawartego porozumienia o współpracy przeprowadzono 2 kontrole, podczas 1 kontroli przedstawiciele PIS pobrali do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności truskawki świeże w kierunku obecności metali szkodliwych dla zdrowia, natomiast przedstawiciele IOŚ pobrali do badań próbkę gleby na zawartość metali ciężkich i minerałów (N,P,K). Kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

2. *Powiatowym Inspektorem Weterynarii* zgodnie z zawartym porozumieniem ramowym o współdziałaniu i współpracy pomiędzy inspekcjami, przeprowadzono 16 wspólnych kontroli w zakładach objętych nadzorem tj.: w gorzelniach, sklepach mięsno-wędliniarskich i marketach. Dodatkowo w okresie przedświątecznym wspólnie skontrolowano 2 stoiska ze sprzedażą ryb żywych na targowisku miejskim i 2 markety. W trakcie jednej kontroli stwierdzono nieprawidłowości polegające na przerwaniu ciągłości łańcucha chłodniczego oraz narażenia żywności sprzedawanej luzem na zanieczyszczenia zewnętrzne. Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokości 200,00 zł i wszczęto postępowanie administracyjne. W roku sprawozdawczym na bieżąco przekazywano informacje w zakresie wykazu wspólnie nadzorowanych obiektów oraz spraw dotyczących zakładów, które podlegały organowi PIW w celu podejmowania działań zgodnie z kompetencjami.
3. *Wojzkowym Ośrodkiem Medycyny Prewencyjnej w Bydgoszczy* w ramach współpracy przeprowadzono 1 kontrolę. Skontrolowano hurtownię rybną, w której nie stwierdzono nieprawidłowości.
4. *Środkami masowego przekazu*
Na stronie internetowej stacji umieszczono informacje dotyczące:
 - produkcji podstawowej - zapewnienia odpowiednich warunków higienicznych sanitarnych podczas uprawy, skupu i transportu surowców roślinnych;
 - importu żywności pochodzenia niezwierzęcego oraz obowiązku stosowania systemu TRACES-NT przez importerów żywności - link GIS;
 - kursów dla kandydatów na grzyboznawcę i klasyfikatora grzybów.

Podsumowanie

1. Po przeprowadzeniu analizy działań, które wynikają z prowadzonego nadzoru nad obiektami żywnościowo-żywnościowymi stwierdza się o 1% poprawę stanu sanitarnego obiektów. Stwierdza się również, że podmioty działające na rynku spożywczym współpracują z organami podczas działań w celu wytworzenia, dostarczania konsumentowi bezpiecznej żywności.
2. Stwierdza się również, że podmioty działające na rynku spożywczym współpracują z organami podczas działań w celu wytworzenia, dostarczania konsumentowi bezpiecznej żywności.
3. Liczba wymierzonych kar pieniężnych nałożonych przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego zmniejszyła się w stosunku do roku ubiegłego.

4. Liczba próbek kwestionowanej żywności w 2019 roku w stosunku do roku 2018 zmniejszyła się (2019 r. – 1 próbka zdyskwalifikowana, 13 próbek opatrzonych uwagą; 2018r. – 6 próbek kwestionowanych, 20 opatrzonych uwagami) Najwięcej próbek opatrzono uwagami ze względu na niewłaściwe oznakowanie. Próbkę zdyskwalifikowano z uwagi na podanie niższej zawartości tłuszczu przez producenta.
5. W celu zapewnienia właściwego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności w dalszym ciągu kontynuowany będzie nadzór sanitarny, szczególnie w zakresie:
 - przeprowadzania kontroli w obiektach, które uzyskały ocenę niezgodną w roku 2019,
 - wzmożonego nadzoru nad obiektami sezonowymi, zlokalizowanymi na trasach turystycznych,
 - prawidłowego znakowania środków spożywczych, uwzględniając wymagania rozporządzenia 1169/2011 z dnia 25 października 2011r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylecia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 oraz znakowania suplementów diety, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i środków spożywczych wzbogaconych,
 - wdrażania systemów kontroli wewnętrznej, zasad dobrej praktyki higienicznej (GHP), dobrej praktyki produkcyjnej (GMP) oraz systemu HACCP w obiektach żywnościowo-żywnościowych,
 - nadzoru nad jakością mikrobiologiczną i chemiczną środków spożywczych, przedmiotów użytku, kosmetyków, realizowanego zgodnie z rocznym planem poboru próbek na rok 2020,
 - bezpieczeństwa materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
 - bezpieczeństwa produktów kosmetycznych,
 - wzmożonego nadzoru nad produkcją pierwotną i sprzedażą bezpośrednią w celu zapewnienia wytwarzania i sprzedaży produktów bezpiecznych,
 - wzmożonego nadzoru nad sprzedażą środków spożywczych wprowadzanych do obrotu za pośrednictwem stron internetowych,
 - nadzór nad sprzedażą mięsa oraz odpadami gastronomicznymi m.in. na targowiskach, bazarach w związku z występowaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF).

VI. WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

VI.1. Bieżący nadzór sanitarny

Na dzień 31.12.2019 r. w ewidencji podmiotów gospodarczych w Sekcji Higieny Pracy znajdowało się 275 zakładów (300 obiektów), w których zatrudnionych było 12325 pracowników. Ewidencja podmiotów gospodarczych obejmuje zakłady, w których pracownicy pracują w ekspozycji lub w narażeniu na czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy, bądź zakłady prowadzące działalność w zakresie obrotu chemikaliami.

Ogółem skontrolowano 100 obiektów, w których przeprowadzono łącznie 134 kontrole sanitarne, w tym 81 kontroli sanitarnych, 47 rekontroli oraz 6 kontroli interwencyjnych. W 12 skontrolowanych zakładach stwierdzono nieprawidłowości i wydano decyzje nakazujące ich usunięcie. Ogółem wydano 73 nakazy. Ponadto podczas kontroli wydano w 21 obiektach doraźne zalecenia dotyczące usunięcia uchybień z zakresu higieny pracy bądź gospodarki chemikaliami. Wydane nakazy w decyzjach dotyczyły:

- ustalenia stopnia szkodliwości czynników środowiska pracy oraz przeprowadzenia badań i pomiarów środowiska pracy w zakresie występowania czynników szkodliwych,
- zapewnienia prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń pracy i pomieszczeń socjalno-sanitarnych dla pracowników,
- przestrzegania obowiązków w zakresie stosowania w działalności zawodowej chemikaliów,
- przestrzegania obowiązków w zakresie wprowadzania do obrotu chemikaliów,
- zapewnienia prawidłowej oceny ryzyka zawodowego na danych stanowiskach pracy,
- opracowania programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas,

Podczas kontroli sprawdzających wykonanie nakazów decyzji jak również zaleceń pokontrolnych w nadzorowanych obiektach stwierdzono wykonanie nakazów i zaleceń. W jednym przypadku wydano decyzję prolongującą termin wykonania nakazów decyzji.

VI.2. Kontrole interwencyjne

Kontrole interwencyjne związane ze skargami lub wnioskami dotyczyły:

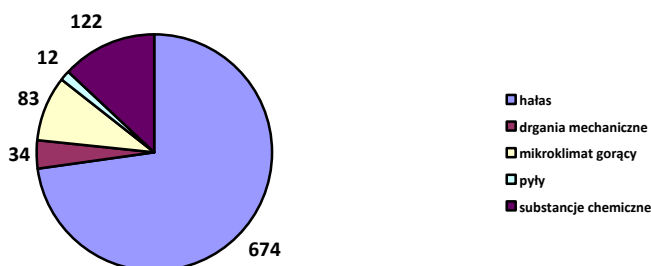
1. Nieprawidłowo sporządzonej karty charakterystyki niebezpiecznej mieszaniny chemicznej przez przedsiębiorcę zajmującego się m.in. wprowadzaniem do obrotu mieszanin chemicznych. Przeprowadzona kontrola potwierdziła zasadność wniosku. Wydano decyzję

administracyjną nakazującą zapewnienie prawidłowej karty charakterystyki. Decyzja została wykonana.

2. Nieprawidłowego oznakowania produktu biobójczego wprowadzanego do obrotu przez producenta produktu biobójczego. Przeprowadzona kontrola nie potwierdziła nieprawidłowości.
3. Nieprawidłowej organizacji pracy (złe warunki pomieszczeń pracy i pomieszczeń socjalno-sanitarnych) Komisji kwalifikacyjnych w Kuratorium Oświaty w Poznaniu Delegatura w Pile. Przeprowadzone wyjaśnienia w sprawie nie potwierdziły skargi.
4. Nieprawidłowej organizacji pracy podczas czyszczenia (odgrzybiania) klimatyzatorów i nie poinformowania, o mogących zaistnieć zagrożeniach zdrowia i życia z powodu użycia niebezpiecznych chemikaliów, pracowników Biura Powiatowego ARiMR. Przeprowadzona kontrola nie potwierdziła nieprawidłowości w przedmiotowym zakresie.
5. Wysokiej temperatury w pomieszczeniach pracy – hali sprzedaży w markecie budowlanym. Skarga zgłoszona była w okresie letnim podczas upałów. Podczas kontroli stwierdzono, iż system klimatyzacyjny jest uszkodzony, ale został zgłoszony do naprawy i obecnie sklep czeka na przyjazd serwisu. Wydano zalecenie by poinformować o zakończeniu naprawy klimatyzacji.
6. Uciążliwości prowadzonej działalności z zakresu napraw samochodów, na prywatnej posesji, w garażu domku jednorodzinny. Przeprowadzona kontrola nie potwierdziła nieprawidłowości.

VI.3. Występujące przekroczenia normatywów higienicznych

Ogółem w ewidencji znajduje się 41 zakładów, w których występują przekroczenia normatywów higienicznych w zakresie NDS (najwyższych dopuszczalnych stężeń) i NDN (najwyższych dopuszczalnych natężeń) czynników szkodliwych środowiska pracy.

Wykres 2. Liczba osób pracujących w przekroczeniach normatywów higienicznych

W 2019 roku skontrolowano 26 zakładów pracy, w których występują przekroczenia normatywów higienicznych. Przekroczenia normatywów higienicznych w środowisku pracy dotyczą głównie przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu, charakteryzowanego jako poziom ekspozycji na hałas odniesiony do 8-godzinnego czasu pracy. Ogółem w narażeniu na hałas powyżej 85 dB pracują 674 osoby. Skontrolowano 25 zakładów pracy. Ponadnormatywny hałas

emitowany jest podczas prowadzenia procesów produkcji lub podczas stosowania ręcznych urządzeń elektrycznych i spalinowych. Strefy, gdzie występuje hałas, są oznakowane znakami informującymi o występującym zagrożeniu. We wszystkich zakładach stosowane są zabezpieczenia pracowników przed nadmiernym hałasem głównie pod postacią indywidualnych ochron słuchu. Ze względu na specyfikę produkcji oraz stosowanych narzędzi ręcznych brak jest możliwości obniżenia równoważnego poziomu hałasu do wartości poniżej NDN. W każdym z zakładów wykonano program działań zmierzających do ograniczenia oddziaływania hałasu.

Skontrolowano 4 zakłady, w których występują przekroczenia drgań mechanicznych o działaniu miejscowym na organizm człowieka, w narażeniu pracują 34 osoby. Przekroczenia drgań dotyczą stanowisk pracy przy obsłudze ręcznych urządzeń elektrycznych i spalinowych. Pracownicy narażeni na drgania miejscowe są informowani o występującym zagrożeniu i zaopatrzeni są w rękawice ochronne. Kontrolą objęto 1 zakład, w których występują przekroczenia pyłów. Był to zakład przemysłu spożywczego gdzie występują przekroczenia pyłów pochodzenia organicznego (pyły skrobi), w narażeniu pracuje 12 osób. W zakładach tych stosowane są ochrony zbiorowe w postaci wentylacji ogólnych i miejscowych wyciągowych, pracownicy wyposażeni są w maski p/pyłowe. W narażeniu na czynniki chemiczne pracują 2 osoby w 1 zakładzie, są to substancje wydzielające się w trakcie procesu spawania: tlenki azotu i mangan. Narażenie na mikroklimat gorący występuje w hucie szkła (zakład produkcji sprzętu elektrycznego) oraz w dwóch zakładach przemysłu spożywczego. W hucie szkła zamontowane są kabiny klimatyzacyjne, w których pracownicy mogą ochronić się przed wysoką temperaturą.

VI.4. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi

W ewidencji zakładów, w których występuje czynnik rakotwórczy, na koniec 2019 roku znajdowały się 23 zakłady. W narażeniu (praca w kontakcie) na czynnik rakotwórczy pracowało 254 pracowników – 150 mężczyzn i 104 kobiety. Kontrolą objęto 2 zakłady produkcyjne i 1 usługowy, w których przeprowadzono łącznie 3 kontrole. Przeprowadzone kontrole nie wykazały przekroczeń normatywów higienicznych dotyczących czynników rakotwórczych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi.

Tabela 17. Czynniki rakotwórcze w poszczególnych rodzajach działalności.

Lp.	Czynnik rakotwórczy	Rodzaj działalności
2	Benzen	11 Stacji paliw
		3 Laboratoria badawcze
3	Epichlorohydryna	1 Zakład produkcji sprzętu oświetleniowego
		3 Laboratoria badawcze
4	Związki chromu	3 Laboratoria zakładowe
		2 Zakłady branży metalowej
5	Fenoloftaleina	1 Laboratorium badawcze
6	WWA (wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne)	1 Zakład produkcji sprzętu oświetleniowego
8	Związki niklu	3 Zakłady branży metalowej
9	Promieniowanie jonizujące	1 Laboratorium zakładowe
		1 Zakład inżynierii zajmujący się poszukiwaniem złóż naturalnych
		3 Zakłady opieki zdrowotnej

W 2019 roku wpłynęło 23 zgłoszenia dotyczących planowanych prac rozbiórkowych wyrobów zawierających azbest na budynkach na terenie powiatu pilskiego. Zgłoszenia dotyczyły demontażu i odbioru materiałów zawierających azbest z posesji prywatnych lub zakładów.

VI.5. Nadzór nad czynnikami biologicznymi

W ewidencji podmiotów gospodarczych znajduje się 170 zakładów pracy, w których uwzględniono w ocenie ryzyka zawodowego dla danych stanowisk pracy, narażenie na szkodliwe czynniki biologiczne należące do grupy 2 zagrożenia (np. wirus grypy, wirus opryszczki, laseczka tężca) i/lub 3 grupy zagrożenia (np. gruźlica, WZW typu B, borelioza). Grupa 3 zagrożenia ujęta jest głównie w zakładach służby zdrowia, w zakładach gdzie pracownicy zajmują się wywozem i utylizacją odpadów ciekłych i stałych oraz pracują w terenie mając kontakt z potencjalnym źródłem zakażenia (ziemia, zwierzęta). Skontrolowano 34 zakłady. W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości w 3 zakładach. Nieprawidłowości dotyczyły brak przeprowadzenia oceny ryzyka zawodowego w zakresie narażenia na czynnik biologiczny w 2 zakładach oraz w 1 zakładzie brak rejestrów prac i pracowników pracujących w narażeniu na czynnik biologiczny należący do grupy 3 zagrożenia oraz brak procedur postępowania z czynnikiem biologicznym. Przeprowadzone kontrole sprawdzające stwierdziły wykonanie nakazów decyzji administracyjnych w zakresie czynników biologicznych.

W skontrolowanych zakładach przestrzegane były zasady bezpieczeństwa i higieny pracy. Pracownicy byli wyposażeni w odzież ochronną i w razie konieczności środki ochrony indywidualnej. Pracownicy byli szkoleni z zakresu biologicznych szkodliwości zawodowych.

VI.6. Nadzór nad stosowaniem, obrotem i produkcją substancji w postaci własnej lub jako składniki w mieszaninach (w tym nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 oraz produktami biobójczymi)

Biorąc pod uwagę "główną funkcję" podmiotu, w ewidencji znajduje się 142 obiekty, które stosują w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny, 52 obiekty (podmioty) wprowadzające do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny - są to hurtownie, markety, stacje paliw i inny handel detaliczny, 4 formulatorów (3 wytwórnie betonu, 1 wytwórnia środków myjąco-dezynfekujących), 2 importerów. Ogółem przeprowadzono 95 kontroli w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin, w tym 74 kontrole u stosujących, 17 kontroli u dystrybutorów, 3 kontrole u dalszych użytkowników – formulatorów, 1 kontrolę u importera.

W ramach nadzoru nad obrotem i stosowaniem chemikaliów dokonano oceny kart charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych oraz ich oznakowania zgodnie z obowiązującymi przepisami. Łącznie oceniono 26 kart charakterystyki oraz 25 etykiet opakowań chemikaliów (w tym 9 produktów biobójczych). W przypadku, gdy podmiot odpowiedzialny za kartę charakterystyki i oznakowanie opakowania znajdował się na terenie innego powiatu, przesyłano informację o stwierdzonych niezgodnościach do właściwych

inspektorów sanitarnych, na terenie których znajdowali się dostawca ocenianych mieszanin niebezpiecznych – wysłano 3 pisma informacyjne.

W wyniku kontroli dystrybutorów produktów biobójczych nie zakwestionowano i nie wycofano z obrotu żadnego produktu biobójczego. Podczas kontroli sprawdzano także dostępność w obrocie produktów biobójczych, nie posiadających pozwolenia na obrót produktem biobójczym – wycofanych z powodu braku pozwolenia na obrót produktem biobójczym, o których informacje do wiadomości przekazywała Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Poznaniu. Podczas kontroli nie stwierdzono wprowadzania do obrotu ww. produktów.

Prowadzono nadzór nad stosowaniem w działalności zawodowej prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3. W ewidencji Sekcji Higieny Pracy znajduje się 10 zakładów stosujących prekursor narkotyków:

- prekursor narkotyków kategorii 2: bezwodnik kwasu octowego w zakładzie produkcji skrobi ziemniaczanej oraz nadmanganian potasu w hucie szkła do uzdatniania wody i w 2 laboratoriach analitycznych do przeprowadzania analiz laboratoryjnych,
- kategorii 3 – kwas solny do produkcji preparatów skrobiowych, przy produkcji sprzętu oświetleniowego, w trawalni przy procesie produkcji krat i mat stalowych; kwas siarkowy przy produkcji sprzętu oświetleniowego; metyloetyloketon przy produkcji sprzętu oświetleniowego; oraz jako odczynniki chemiczne w 6 laboratoriach analitycznych zakładowych i badawczych - kwas solny, kwas siarkowy, metyloetyloketon, eter etylowy, aceton, toluen.

Podczas przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ramach projektu REF-7 przeprowadzono 1 kontrolę u importera substancji chemicznych z poza UE w ilości 1-100 ton rocznie, który stosuje importowane chemikalia w działalności zawodowej. Kontrola miała na celu sprawdzenie wykonania obowiązków w zakresie rejestracji tych substancji po upływie końcowego terminu rejestracji oraz czy rejestrujący spełnia obowiązek aktualizacji dokumentacji rejestracyjnej. Przeprowadzona kontrola wykazała zgodność rejestracji ze stanem bieżącym.

W ramach współpracy z Międzynarodowym Organem Kontroli Środków Odurzających (International Narcotics Control Board - INCB), zbierano informacje w zakresie legalnego obrotu prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3. Wypełnione formularze zostały przekazane do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

VI.7. Choroby zawodowe, ocena narażenia zawodowego

W 2019 roku zgłoszono 7 podejrzeń chorób zawodowych. Zgłoszeń dokonał podmiot medyczne (Wielkopolskie Centrum Medycyny Pracy w Poznaniu). Przeprowadzono 9 postępowań w sprawie chorób zawodowych zakończonych sporządzeniem karty oceny

narażenia zawodowego. W ramach postępowań przeprowadzono łącznie 6 wizytacji w zakładach pracy oraz 6 wywiadów osobami starającymi się o stwierdzenie choroby zawodowej.

Wydano łącznie 8 decyzji w sprawie chorób zawodowych. Wydano 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, wystawiono 3 karty stwierdzenia choroby zawodowej. Ponadto wydano 2 karty stwierdzenia choroby zawodowej do decyzji wydanych w 2018 roku. Łącznie wystawiono 5 kart stwierdzenia choroby zawodowej, które przesłano do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi. Wydano 4 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. Ponadto wydano 1 decyzje umarzającą postępowanie dla zakładów zatrudniających osoby starające się o uznanie choroby zawodowej.

Jednostki chorobowe, których dotyczyły wydane decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej to:

- Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem Lp. 21 – 1 przypadek u kierownika odlewni żeliwa,
- Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki Lp. 19.1 – 1 przypadek u operatora produkcji,
- Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: Zespół cieśni w obrębie nadgarstka Lp. 20.1 – 1 przypadek u kucharza.

VI.8. Promocja zdrowia

W zakładach pracy, w których pracownicy, w czasie wykonywania pracy, są narażeni na hałas powyżej NDN zwracano uwagę na dostępność i stosowanie środków ochrony indywidualnej o odpowiedniej charakterystyce tłumienia chroniących przed hałasem. Przekazywano, w jaki sposób należy dobierać ochronniki słuchu korzystając z wyników badań i pomiarów hałasu oraz informacji dotyczących współczynnika tłumienia hałasu dostarczonych przez producenta środków ochrony indywidualnej. W trakcie kontroli informowano o nowym rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 czerwca 2018r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2018r. poz. 1286), w tym o konieczności wykonywania badań i pomiarów z uwagi na zmiany wartości normatywnych substancji chemicznych oraz nowe wartości NDS (najwyższe dopuszczalne stężenie) dla części substancji szkodliwych dla zdrowia. Szczególnie zwrócono uwagę na zmianę wartości normatywów higienicznych dla niektórych substancji chemicznych, w stosunku do których według nowego prawa obniżono poziomy normatywów (NDS) w porównaniu do dotychczas obowiązujących. Mając na uwadze właściwą ochronę zdrowia pracowników informowano pracodawców, którzy wcześniej odstąpili od wykonywania badań i pomiarów czynników chemicznych, których wartości normatywów uległy obniżeniu, o konieczności ponownego przeprowadzenia badań i pomiarów poziomu danego czynnika chemicznego w środowiska pracy.

W ramach Wielkopolskiej Strategii Ograniczenia Zagrożeń Zawodowych (WSOZZ) w latach 2013 – 2020 w zakresie ograniczenia zagrożeń zawodowych w przetwórstwie przemysłowym przeprowadzono łącznie 29 kontroli w 21 małych i średnich przedsiębiorstwach zatrudniających od 10 do 249 pracowników. Podczas kontroli zwracano uwagę na rodzaje występujących zagrożeń środowiska pracy i informowano o możliwościach ich zmniejszenia.

Podczas przeprowadzanych kontroli informowano zakłady o konieczności zawierania umów na wykonywanie świadczeń zdrowotnych w ramach profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami z uprawnionymi podmiotami leczniczymi. Zwracano również uwagę na treść skierowań na badania profilaktyczne, oceniano czy zawierają prawidłowy opis stanowiska pracy i czy zawierają wszystkie istotne czynniki szkodliwe w środowisku.

Podczas 1 kontroli w zakładzie stosującym, prekursor narkotyków kategorii 2 – bezwodnik octowy, przekazano poradnik dla przedsiębiorców prowadzących operacje dotyczące prekursorów narkotyków kategorii 2 pod nazwą: „Zasady bezpiecznego prowadzenia operacji w zakresie prekursorów narkotyków kategorii 2” opracowany przez Biuro ds. Substancji Chemicznych. Poradnik ma na celu wskazanie, w jaki sposób ograniczyć ryzyko związane z możliwością wpływu do nielegalnego obrotu substancji podlegających regulacjom rozporządzenia (WE) 273/2004.

W zakładach pracy, jak również w podmiotach, które zajmują się dystrybucją chemikaliów, informowano o konieczności posiadania aktualnych kart charakterystyki stosowanych i wprowadzanych do obrotu chemikaliów.

W zakładach wykonujących działalność leczniczą dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienie ostrymi narzędziami używanymi przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych. Łącznie oceniono 15 podmiotów zajmujących się świadczeniem usług leczniczych, w tym 12 podmiotów niezajdujących się w ewidencji zakładów Sekcji Higieny Pracy, tj. 12 indywidualnych praktyk lekarskich ogólnych. W ramach ww. działań we wszystkich placówkach medycznych wydano zalecenia z zakresu przestawienia bądź poprawy prowadzonej dokumentacji dotyczącej bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu prac związanych z narażeniem na zranienia ostrymi narzędziami przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

Prowadzona była również ocena przestrzegania przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W czasie kontroli sanitarnych wypełniono kwestionariusz oceny przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. We wszystkich zakładach był przestrzegany zakaz palenia tytoniu na stanowiskach pracy. W czasie kontroli zwracano uwagę na szkodliwość palenia tytoniu, szczególnie w tych zakładach, gdzie w środowisku pracy występują szkodliwe czynniki rakotwórcze, chemiczne, biologiczne.

Podsumowanie

1. Liczba zakładów będących w ewidencji Sekcji Higieny Pracy w porównaniu z rokiem ubiegłym utrzymuje się na tym samym poziomie. Zakłady, w których występują przekroczenia NDS (najwyższych dopuszczalnych stężeń) i NDN (najwyższych dopuszczalnych natężeń) – nieznacznie wzrosła. Przekroczenia normatywów higienicznych dotyczą głównie przekroczeń poziomu hałasu. Zwiększyła się znacząco liczba osób pracujących w narażeniu na czynniki chemiczne.
2. Rodzaj jak i wielkość narażenia na występujące w środowisku pracy czynniki rakotwórcze w ciągu ostatnich lat nie uległa zmianie.
3. Zakłady pracy stosujące w swojej działalności chemikalia, jak również w podmioty wprowadzające do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny posiadają wiedzę o konieczności posiadania aktualnych kart charakterystyki oraz prawidłowego oznakowania opakowań stosowanych i wprowadzanych do obrotu chemikaliów.
4. Liczba rozpoznawanych i stwierdzanych przypadków chorób zawodowych utrzymuje się na tym samym poziomie co w roku ubiegłym. Liczba decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej utrzymuje się również na tym samym poziomie.

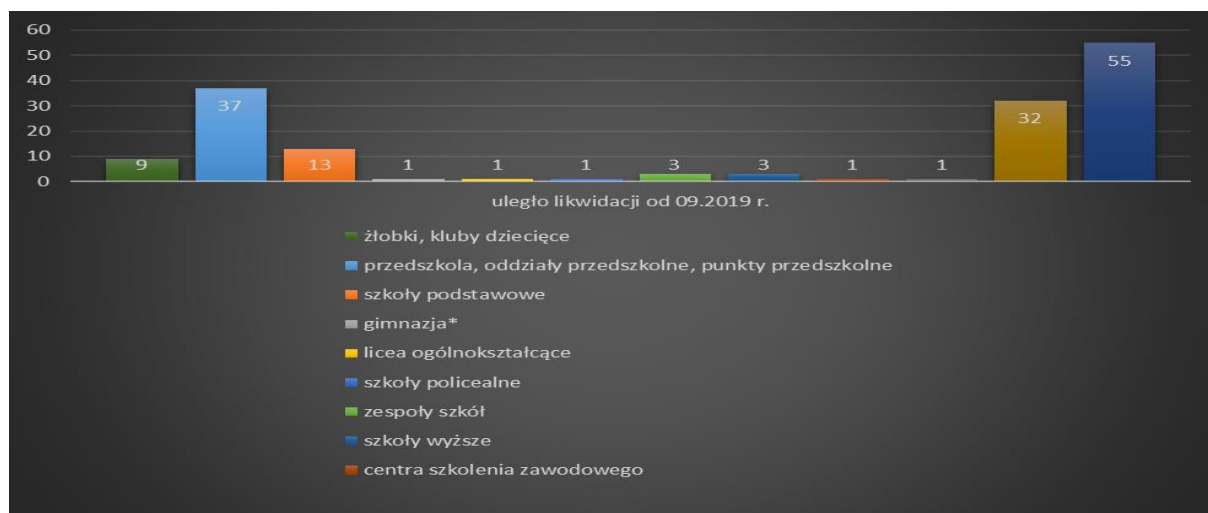
VII. WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH

VII.1. Informacje wstępne

W 2019 r. w ramach działań Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży sprawowano nadzór nad placówkami nauczania, wychowania, opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży. Realizowanie zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej miało na celu zapewnienie właściwych warunków higieniczno - sanitarnych pomieszczeń, sprzętu używanego w placówkach oraz eliminowanie niekorzystnych zjawisk występujących w środowisku przebywania dzieci i młodzieży podczas procesu nauczania i wychowania.

Na terenie Gminy Piła w roku 2019 Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży pełniła nadzór nad 102 placówkami nauczania i wychowania, w tym: 9 placówkami świadczącymi usługi z zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 (żłobki, kluby dziecięce); 37 przedszkolami, w tym 3 przedszkolami specjalnymi; 13 szkołami podstawowymi, w tym 1 specjalną; 1 gimnazjum, które od września 2019 roku uległo likwidacji; 1 liceum ogólnokształcącym; 1 szkołą policealną; 3 zespołami szkół; 1 centrum szkolenia zawodowego - ochotniczy hufiec pracy; 1 domem studenta; 3 uczelniami wyższymi – 2 publicznymi, 1 niepubliczną oraz 32 innymi placówkami stałymi, w tym placówkami wsparcia dziennego, pozaszkolnymi placówkami specjalistycznymi – szkołami językowymi, szkołą muzyczną, kołami prowadzącymi zajęcia techniczne i kreatywne, placami zabaw dla dzieci zlokalizowanymi w centrach handlowych, boiskami Orlik zlokalizowanymi przy szkołach.

Liczbę placówek objętych nadzorem w 2019 r. wraz z danymi liczbowym przedstawia wykres 3.

Wykres 3. Placówki stałe oraz zorganizowane turnusy wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie gminy Piła objęte nadzorem w 2019 roku

Ogółem w placówkach stałych i sezonowych na terenie gminy Piła przeprowadzono 137 kontroli sanitarnych, na podstawie kontroli obiektów wszczęto postępowanie administracyjne w przedszkolu publicznym na terenie miasta Piły, w którym nakazano doprowadzenie do właściwego stanu technicznego nawierzchnię podłóg w salach pobytu dzieci.

Dodatkowo wydano 4 decyzje zmieniające termin wykonania nakazów prawomocnych decyzji PPIS w Pile z lat ubiegłych w 2 przedszkolach publicznych i 2 publicznych szkołach podstawowych. W wyniku prowadzonych postępowań łącznie wydano 2 decyzje płatnicze, przy czym jedna z decyzji płatniczych dotyczyła kontroli sanitarnej, gdzie nieprawidłowości stwierdzone w jej trakcie zostały usunięte w ciągu 7 dni od daty kontroli.

VII.2. Funkcjonalność i stan techniczny budynków

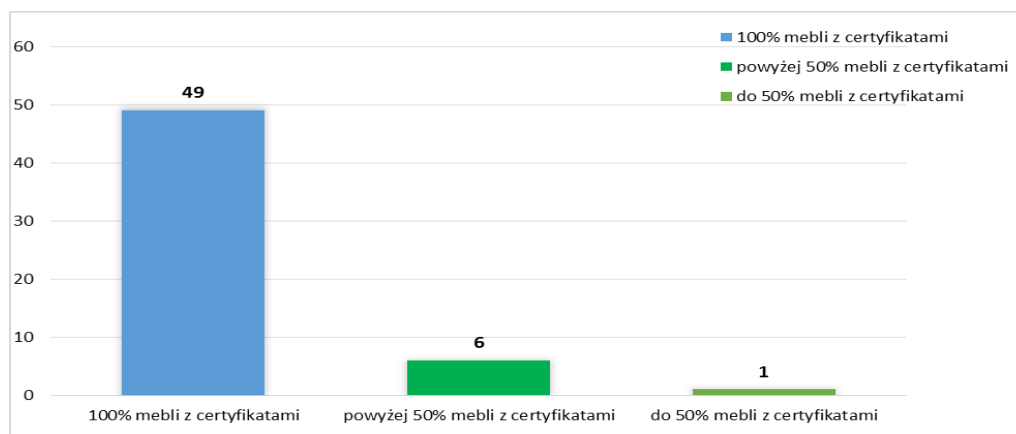
Na terenie gminy Piła wszystkie obiekty przeznaczone do prowadzenia działalności oświatowo – wychowawczej posiadają odpowiednią do tego celu infrastrukturę. Placówki nauczania i wychowania funkcjonują głównie w obiektach budowlanych przeznaczonych wyłącznie do tego celu lub zaadoptowanych do prowadzenia w nich powyższej działalności, natomiast nowopowstające uzyskały pozytywną decyzję lub opinię Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. We wszystkich obiektach w których prowadzona jest działalność dydaktyczno-wychowawcza zapewniona jest bieżąca ciepła i zimna woda. Sanitariaty wyposażone są w podstawowe środki higieniczne. Placówki zaopatrywane są wodę z wodociągu publicznego, natomiast ścieki odprowadzane są do kanalizacji centralnej. W pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci i młodzieży zapewniona jest wentylacja grawitacyjna, mechaniczna lub klimatyzacja. Część obiektów dostosowana jest do potrzeb osób niepełnosprawnych (podjazdy do budynków, windy, dostosowane toalety). W 2019 r. w części placówek objętych nadzorem przeprowadzane były prace remontowe oraz termomodernizacyjne w celu poprawy warunków pobytu uczniów. Ponadto w 6 placówkach na terenie miasta Piły w roku 2019 zakończono prace termomodernizacyjne.

VII. 3. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Warunkiem prawidłowego rozwoju i zdrowia ucznia jest uprawianie sportu. Z oceny przeprowadzonej pod kątem warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w roku 2019 wynika, że na terenie miasta Piły spośród 22 ocenionych szkół (w tym wyższych), część (około 50 %) placówek posiada szkolny zespół sportowy z boiskami wielofunkcyjnymi oraz pełnym zapleczem sanitarnym, pozostałe posiadają w swojej strukturze salę gimnastyczną bądź rekreacyjną z boiskiem lub bez. Dwie szkoły podstawowe, 2 szkoły policealne, 2 zespoły szkół oraz 2 uczelnie wyższe nie posiadają infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego – korzystają z sali gimnastycznych i boisk innych placówek. Poza tym wszystkie szkoły podstawowe organizują zajęcia na basenie.

VII.4. Ocena posiadania certyfikowanych mebli i sprzętu sportowego

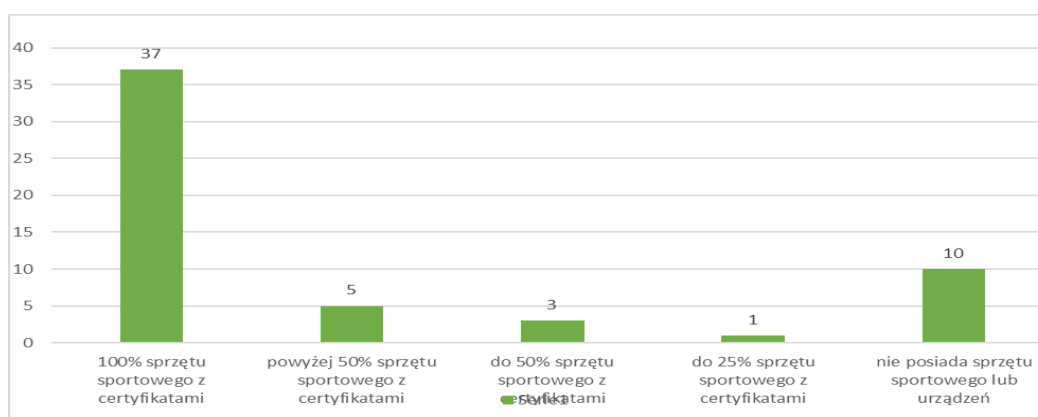
W roku 2019 przeprowadzono ocenę posiadania przez szkoły i placówki certyfikowanych mebli edukacyjnych oraz urządzeń i sprzętu sportowego. Powyższą ocenę przeprowadzono na terenie miasta we wszystkich nadzorowanych przedszkolach i szkołach, w tym gimnazjum, liceum, zespołach szkół, szkołach policealnych. Skontrolowano łącznie 56 placówek, w tym: 37 przedszkoli i 19 szkół. Dane liczbowe dotyczące posiadania certyfikatów na meble przedstawia poniższy wykres 4.

Wykres 4. Liczba placówek posiadających meble z certyfikatami w roku 2019

Z prowadzonej w roku 2019 r. analizy wynika, że liczba placówek posiadających 100% mebli edukacyjnych z certyfikatami stanowi największą grupę placówek. W grupie tej najczęściej meble z certyfikatami posiadają przedszkola i szkoły podstawowe.

W roku 2019 skontrolowano 56 placówek oświatowo - wychowawczych pod kątem posiadania certyfikatów na urządzenia i sprzęt sportowy. W wyniku kontroli stwierdzono, że 37 placówek posiadało 100% sprzętu i urządzeń z certyfikatami, 5 placówek powyżej 50% urządzeń i sprzętu sportowego posiadających certyfikaty, do 50% urządzeń i sprzętu sportowego posiadających certyfikat stwierdzono w 3 placówkach, a do 25% certyfikowanych w 1. Pośród sprawdzonych w tym zakresie przedszkoli szkół 10 nie posiadało urządzeń i sprzętu sportowego. Posiadanie certyfikowanych urządzeń i sprzętu sportowego za rok 2019 przedstawia wykres 5.

Wykres 5. Liczba placówek posiadających sprzęt sportowy i urządzenia z certyfikatami w roku 2019.

Z prowadzonej w roku 2019 r. analizy wynika, że liczba placówek posiadających 100% i powyżej 50% urządzeń i sprzętu z certyfikatami stanowi największą grupę placówek, do których należą: przedszkola i szkoły posiadające place zabaw oraz szkoły z zapleczem sportowym.

VII.5. Ocena warunków środowiska szkolnego

W roku 2019 przeprowadzono badania środowiska szkolnego w placówkach nauczania i wychowania w zakresie: dostosowania stanowiska pracy do zasad ergonomii, oceny tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych, pomiarów temperatury otoczenia w salach pobytu dzieci i młodzieży w okresie grzewczym, również w trakcie trwania wycieczki zimowej. Właściwie zestawione stanowisko pracy ucznia oraz odpowiedni dobór krzeseł i stolików ma niebagatelne znaczenie w kształtowaniu właściwej postawy ciała młodego człowieka.

Oceniono zestawienie mebli i ich dostosowanie do wymagań ergonomii. Oceną objęto 18 oddziałów w 4 przedszkolach. W sumie oceniono dostosowanie mebli do wzrostu przedszkolaków na 391 stanowiskach. Nieprawidłowości w związku z ergonomią stanowisk pracy w kontrolowanych placówkach nie stwierdzono.

Dokonano również ocen tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych w szkołach: zwracano uwagę na fakt, czy zajęcia rozpoczynają się o stałej porze, czy różnica pomiędzy dniami jest nie większa niż 1 godzina oraz czy różnica liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia jest nie większa od 1 godziny. W roku 2019 oceniono rozkłady zajęć lekcyjnych w 20 szkołach i 519 oddziałach. Skontrolowane plany zajęć dydaktyczno-wychowawczych uwzględniają równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowanie zajęć w każdym dniu oraz możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.

W szkołach na terenie miasta Piły prowadzony jest przede wszystkim jednozmianowy system nauki, dyrektorzy wykazują starania, aby plany lekcji były sporządzane z zachowaniem zasad higieny. Zdarza się, że uczniowie szczególnie klas I – III szkoły podstawowej podzieleni są w tygodniu nauki, w taki sposób, że część klas przychodzi do szkoły na pierwszą godzinę lekcyjną, natomiast pozostałe klasy przychodzą maksymalnie trzy godziny później, jednak lekcje w całej szkole trwają do tej samej godziny popołudniowej. W jednej placówce na terenie miasta Piły lekcje w klasach I – III odbywają się w systemie zmianowym, takie przesunięcie czasowe spowodowane jest większą ilością oddziałów w stosunku do liczby sal lekcyjnych. We wszystkich kontrolowanych w 2019 roku placówkach zapewnia się uczniom możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w indywidualnych szafkach uczniowskich lub wyznaczonych miejscach w izbach lekcyjnych (klasy I - III szkoły podstawowej).

VII.6. Dożywianie dzieci i młodzieży

Posiłek w szkole stanowi niezbędny element racjonalnego żywienia warunkujący prawidłowy rozwój dziecka, jego dobre samopoczucie i zdolność do pracy. Ocenę dożywiania prowadzono podczas kontroli szkół podstawowych, gimnazjum, liceum, zespołów szkół z uwzględnieniem posiłków dofinansowywanych.

W roku 2019 dożywianie dzieci i młodzieży w formie obiadów przygotowywanych na miejscu lub dowożonych do placówki prowadziło 14 szkół, z czego 7 placówek zapewniało uczniom obiady poza terenem szkoły. Część szkół zapewniała również uczniom śniadania – były to posiłki w 100% dofinansowywane. Poza posiłkami dzieci otrzymywały napoje (wodę, herbatę). Ponadto wszystkie szkoły podstawowe – klasy I-V uczestniczyły w rządowym programie „Owoce i warzywa w szkole”, „Szkłanka mleka”.

VII.7. Opieka medyczna w szkołach

Systemem profilaktycznej opieki zdrowotnej objęte są dzieci i młodzież podlegająca obowiązkowi szkolnemu. W 15 skontrolowanych szkołach uczniowie objęci byli opieką medyczną przez pielęgniarki szkolne na terenie placówki, a w 1 szkole podstawowej niepublicznej, 2 zespołach szkół, 1 szkole policealnej opieka medyczna zapewniona była poza terenem placówki – gabinety lekarzy POZ. Gabinety do dyspozycji jednej szkoły posiadało 12 placówek, natomiast 3 szkoły – podstawowa, gimnazjum i liceum gabinet do dyspozycji wspólnie z inną placówką w tym samym obiekcie.

VII.8. Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach

W roku 2019 szkolne pracownie chemiczne posiadało 9 placówek: 8 szkół podstawowych, 1 liceum ogólnokształcące. Nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze nie stwierdzono. W pracowniach znajdowały się aktualne spisy posiadanych substancji chemicznych, wymagane karty charakterystyki, substancje niebezpieczne były właściwie oznakowane i przechowywane. Substancje i preparaty chemiczne były przechowywane w zamykanych pomieszczeniach na zapleczu pracowni chemicznych, oznakowane zgodnie z obowiązującymi przepisami, posiadały karty charakterystyki, prowadzono aktualne spisy i rozchody ilości substancji chemicznych i ich mieszanin. W widocznych miejscach znajdowały się instrukcje bhp oraz apteczki z podstawowymi materiałami do udzielania pierwszej pomocy, sale zajęć wyposażono w umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą. Uczniowie nie mieli bezpośredniego kontaktu z substancjami i preparatami chemicznymi, gdyż wszystkie doświadczenia wykonywane były przez nauczycieli chemii lub przedstawiane z wykorzystaniem filmów instruktażowych.

VII.9. Szkoły wyższe

W zakresie higieny pomieszczeń oraz warunków zdrowotnych środowiska pracy skontrolowano 3 uczelnie w tym: 2 publiczne, 1 niepubliczną. Skontrolowano 3 uczelnie

(2 publiczne i 1 niepubliczną). Uczelnie publiczne prowadzą naukę w systemie stacjonarnym oraz niestacjonarnym, natomiast uczelnia niepubliczna tylko w systemie niestacjonarnym. Do uczelni wyższych publicznych i niepublicznych w 2019 r. uczęszczało łącznie 1477 studentów (w 2018 r. – 1592). Szkoły wyższe mieszczą się w budynkach dostosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych oraz charakteryzują się wysokim standardem technicznym wyposażenia.

Uczelnie publiczne funkcjonują w 10 obiektach, w tym: 9 budynków posiada Państwowa Uczelnia Stanisława Staszica, w 1 budynku mieści się Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Pile. Uczelnia niepubliczna Wyższa Szkoła Gospodarki posiada 1 budynek. Poza budynkami dydaktycznymi Państwowa Uczelnia Stanisława Staszica posiada pełnowymiarową salę gimnastyczną z boiskami wielofunkcyjnymi oraz dom studenta.

VII.10. Inne placówki oświatowo-wychowawcze

Jak co roku nadzorowano również inne stałe placówki nauczania i wychowania dzieci i młodzieży, m. in. sale zabaw w galeriach handlowych, koła prowadzące zajęcia techniczne i kreatywne, zespoły boisk sportowych ORLIK, szkoły językowe, zespół szkół muzycznych w Pile, świetlice socjoterapeutyczne przy szkołach podstawowych, placówki wsparcia dziennego. Oceniano funkcjonalność, wyposażenie oraz stan sanitarno-techniczny obiektów. W placówkach stwierdzono właściwy stan sanitarno-techniczny oraz porządkowy.

VII.11. Wypoczynek dzieci i młodzieży

Wszystkie turnusy wypoczynku zimowego i letniego zostały zgłoszone do kuratorium oświaty i zarejestrowane w elektronicznej bazie wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej. W 2019 r. zgłoszono 72 turnusy (2018 r. – 65) wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży, w tym: 19 turnusów wypoczynku zimowego i 53 turnusy wypoczynku letniego, z czego nie odbyło się 9 turnusów wypoczynku letniego w wyniku braku frekwencji. Ogółem w kontrolowanych turnusach wypoczynku zimowego i letniego uczestniczyło 2650 dzieci i młodzieży (w 2018 r. – 3355). Porównanie ilości turnusów i liczby uczestników wypoczynku zimowego i letniego w roku 2018 i 2019 zestawiono w tabeli.

Tabela nr 18. Ilość turnusów i liczba uczestników wypoczynku zimowego i letniego w roku 2018 i 2019

Rodzaj placówek	Rok 2018		Rok 2019	
	liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku	liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wypoczynku
wypoczynek zimowy	24	1563	19	1342
wypoczynek letni	41	1792	36	1308
RAZEM	65	3355	55	2650

Podczas kontroli zwracano uwagę, na stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, przestrzeganie właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej, (zapewnienie ciepłej wody, środków higienicznych), warunki do prowadzenia żywienia, dokumentację zdrowotną

personelu oraz zapewnienie opieki medycznej uczestnikom wycieczki. W trakcie trwania wycieczki nie odnotowano przypadków zachorowań, zatruc pokarmowych, urazów, nieszczęśliwych wypadków. Placówki zostały właściwie przygotowane oraz zapewniały bezpieczne i higieniczne warunki wycieczki. Stan sanitarny pomieszczeń mieszkalnych, bloków żywieniowych i obiektów sportowych nie budził zastrzeżeń.

VII.12. Interwencje

W roku 2019 bezpośrednio do Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży PSSE w Pile wpłynęły 4 informacje w sprawie niewłaściwych warunków sanitarnych na terenie podległych nadzorowi placówek na terenie miasta Piły, były to w większości telefoniczne bądź listowne skargi anonimowe:

1. W przypadku przedszkoli zlokalizowanych na terenie Piły:
 - 1 skarga dotyczyła wszawicy występującej na terenie placówki; skarga zasadna;
 - 1 skarga dotycząca nadmiernego hałasu w pomieszczeniach pobytu dzieci w związku z prowadzonymi pracami termomodernizacyjnymi na terenie placówki; skarga bezzasadna;
2. W przypadku szkół podstawowych, mieszczących się w obrębie miasta:
 - 1 informacja dotycząca nasadzeń trujących cisów na terenie szkoły, informacja zasadna;
3. W przypadku szkół ponadpodstawowych – 1 informacja dotycząca niskiej temperatury w pomieszczeniach pobytu dzieci na terenie szkoły, informacja okazała się bezzasadna.

VII.13. Współpraca z instytucjami i mediami

W roku 2019 Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży współpracowała z Komendą Powiatową Policji w Pile, Urzędem Miasta Piły, a także instytucjami państwowymi – Rzecznikiem Praw Dziecka. Współpraca z przedstawicielami lokalnych samorządów terytorialnych polegała na wzajemnej wymianie informacji dotyczących placówek nauczania i wychowania. Wzorem lat poprzednich przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej na zaproszenie Powiatowego Komendanta Policji w Pile uczestniczyli w corocznym spotkaniu organizacyjnym służb z terenu powiatu pilskiego, dotyczącym metod współpracy w ramach zapewnienia bezpiecznego wycieczki letniego dzieci i młodzieży. Kontakt z lokalnymi mediami polegał na przesłaniu informacji, dotyczących oceny warunków sanitarno-higienicznych wycieczki zimowego i letniego dzieci i młodzieży oraz działań podejmowanych przez organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej w celu zapewnienia jego prawidłowego przebiegu. Kontrolując warunki w jakich odbywa się wycieczki zimowy i letni, zajmowano się dodatkowo poradnictwem zdrowotnym oraz przekazywano materiały edukacyjne w formie broszur, ulotek na temat: profilaktyki grypy, profilaktyki HIV, bezpiecznego stosowania antybiotyków, bezpiecznego wycieczki podczas ferii zimowych i podczas wakacji, zdrowego stylu życia, profilaktyki chorób odkleszczowych, profilaktyki antynikotynowej, profilaktyki HIV i AIDS, zagrożeń związanych z zażywaniem

środków zastępczych i zagrożeń wynikających z nadmiernej ekspozycji na słońce, zdrowego stylu życia. Ponadto pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży wspólnie z Sekcją Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia uczestniczyli w organizowaniu punktów poradnictwa zdrowotnego. W trakcie ferii zimowych i letnich, przeprowadzono łącznie 9 kontroli z udziałem przedstawicieli Komendy Powiatowej Policji.

Podsumowanie

1. Stała współpraca z organami założycielskimi ma pozytywny wpływ na poprawę warunków sanitarno-higienicznych oraz technicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu pilskiego. Sukcesywnie i w miarę posiadanych nakładów finansowych realizowane są inwestycje (termomodernizacje budynków, budowy hal sportowych na terenie szkół, modernizacja terenów wokół budynków), dążące do poprawy warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach.
2. Na podniesienie standardu technicznego oraz poprawę warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach wpływ mają podejmowane prace naprawczo - remontowe, realizowane także dzięki regularnym kontrolom organu Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz decyzjom Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, nakazującym podjęcie działań naprawczych.
3. Z końcem grudnia 2019 r. upływały terminy wykonania nakazów decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile z lat ubiegłych dążących do poprawy stanu sanitarno – technicznego obiektów. Część nakazów prawomocnych decyzji została w całości zrealizowana.
4. Ogółem większość placówek zapewnia właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży.
5. W placówkach oświatowych systematycznie w miarę posiadanych środków wymieniane są sprzęt oraz urządzenia stanowiące wyposażenie, w tym meble edukacyjne na nowe, posiadające wymagane atesty/certyfikaty.
6. W 2019 r. na 55 kontrolowanych turnusach wycoczywało łącznie 2650 dzieci i młodzieży (w 2018 r. podczas 65 turnusów wycoczywało 3355 dzieci). Wszystkie turnusy wycoczynku zimowego i letniego organizowane na terenie powiatu pilskiego zgłoszono do elektronicznej bazy wycoczynku MEN, przebiegały prawidłowo oraz zapewniały bezpieczne i higieniczne warunki.

VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Głównym zadaniem nadzoru jest zapobieganie negatywnym skutkom działalności inwestycyjnej dla zapewnienia bezpieczeństwa sanitarnego i ochrony zdrowia ludzi. Zakres działania w dziedzinie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego określa ustawa z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2019 r., poz.59). W analizowanym 2019 r. zadania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego obejmowały:

1. opiniowanie miejscowych planów zagospodarowanie przestrzennego;
2. uczestniczenie w postępowaniu w sprawie oddziaływania na środowisko inwestycji mogących znacząco pogorszyć stan środowiska,
3. uzgadnianie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, dotyczącej budowy i zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych (obiekty przemysłowe, obiekty służby zdrowia, użyteczności publicznej, oświaty i wychowania, obiekty nauki, obiekty usługowe);
4. uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych różnego przeznaczenia;
5. wydawanie opinii o spełnieniu wymagań obowiązujących przepisów w lokalach przeznaczonych do działalności leczniczej;
6. wydawanie opinii o spełnieniu wymagań obowiązujących przepisów w lokalach żłobków, zakładów kosmetycznych, fryzjerskich i odnowy biologicznej oraz innych lokali usługowych;
7. uzgadnianie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
8. wydawanie opinii co do zgodności z warunkami sanitarnymi określonymi przepisami Unii Europejskiej przedsięwzięć i realizowanych inwestycji, których realizacja jest wspomagana przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej;
9. udzielanie zainteresowanym (inwestorom, projektantom, itp.) wyjaśnień w zakresie obowiązujących przepisów i wymagań sanitarnohigienicznych;
10. współpraca z organami administracji państwowej i lokalnej oraz innymi organami inspekcji.

Podczas realizacji swoich zadań Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny skupia się przede wszystkim na ochronie zdrowia ludzi poprzez egzekwowanie wymogów higieniczno – zdrowotnych oraz higieny środowiska dla ww. kierunków działania.

W 2019 r. wydano 5 opinii sanitarnych dotyczących uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych pomieszczeń przeznaczonych m.in. na: obiekty produkcji i obrotu artykułami spożywczymi, zespół gabinetów lekarskich, w tym:

- 3 opinie to opinie uzgodnione pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. Uzgodnione pomieszczenia spełniają warunki higieniczne i zdrowotne wynikające z przepisów szczególnych;
- 2 opinie sanitarne z zastrzeżeniami dotyczącymi pomieszczeń przeznaczonych na daną działalność. Zastrzeżenia dotyczyły przede wszystkim wentylacji pomieszczeń sanitarnych oraz pomieszczeń przeznaczonych na usługi bądź inne wynikające z danej działalności.

Uzgodniono 1 dokumentację projektową dotyczącą zmiany sposobu użytkowania części budynku biurowo-handlowego (lokal w parterze) z nowym przeznaczeniem na gabinet stomatologiczny. Dokumentacja została uzgodniona pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych, spełniała bowiem wymagania określone obowiązującymi przepisami.

Uczestniczono w 19 kontrolach obiektów zgłoszonych do użytkowania. Wydano 16 opinii sanitarnych, w tym:

- 15 opinii dotyczyło kontroli obiektów budowlanych zgłoszonych do odbioru zgodnie z Prawem Budowlanym,
- 1 opinia sanitarna dotyczyła kontroli sprawdzenia zgodności przygotowania pomieszczeń z projektem technologicznym uzgodnionym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego bądź rzeczoznawcę ds. sanitarnohigienicznych.

W czasie kontroli, w 17 obiektach nie stwierdzono występowania niezgodności wykonania robót budowlanych w stosunku do projektu budowlanego/technologicznego jak i obowiązujących przepisów. Wszystkie obiekty budowlane realizowane były na podstawie opracowanej i uzgodnionej dokumentacji projektowej. Uzgodnienia dokonywane były głównie przez rzeczoznawcę d/s higienicznych i zdrowotnych. Wszystkie obiekty posiadały decyzję o pozwoleniu na budowę wydaną przez stosowny urząd. Obiekty realizowane były zgodnie z założeniami projektowymi uzgodnionymi przez rzeczoznawcę d/s higienicznych i zdrowotnych lub przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 1 decyzję stwierdzającą spełnienie wymagań sanitarno-lokalowych przez pomieszczenia lokalu przeznaczonego na niepubliczny żłobek oraz 2 decyzje wnoszące sprzeciw co do zamiaru przystąpienia do planowanego rozpoczęcia użytkowania danego obiektu. Decyzje wnoszące sprzeciw dotyczyły pomieszczeń przeznaczonych na publiczny żłobek oraz budynku handlowego przeznaczonego na

sklep meblowy. Ponadto w 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 3 postanowienia rozpatrujące w sposób milczący zawiadomienie o zakończeniu budowy.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018r., poz. 2081 ze zm.) Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni wypowiadają się w formie opinii sanitarnej co do obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz uzgodnienia warunków higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W roku analizowanym 2019 wydano ogółem 18 opinii sanitarnych w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko:

- 1 stwierdza konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i podaje zakres raportu o oddziaływaniu inwestycji na środowisko,
- 16 opinii proponuje odstąpić od konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- 1 opinia dotyczyła uzgodnienia warunków higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. W opinii tej odmówiono uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji dotyczącej środowiskowych uwarunkowań. Odmowa dotyczyła inwestycji polegającej na budowie wytwórni mas mineralno-bitumicznych.

Propozycje odstąpień od konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dotyczyły m.in. inwestycji takich jak remont mostu, dróg gminnych, budowa sieci kanalizacji sanitarnej. Opinia sanitarna co do obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko dotyczyła punktu skupu złomu.

W 2019 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile wydał 89 postanowień odnośnie uzgodnienia warunków zabudowy, na terenie dla którego brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla danej inwestycji. Postanowienia wydane jako pozytywne, we wszystkich 89 rozpatrywanych przypadkach. W szczególności postanowienia odnośnie uzgodnienia warunków zabudowy dla danej inwestycji dotyczyły następujących przedsięwzięć:

- budowy/rozbudowy/nadbudowy/przebudowy hali/budynku magazynowego, produkcyjnego;
- budowy/rozbudowy/nadbudowy/przebudowy pawilonu handlowego, budynku garażowego, budynku usługowego, budynku gospodarczego, biurowego;
- budowy/rozbudowy/nadbudowy/przebudowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego, wielorodzinnego; zmiany sposobu użytkowania.

W 2019 roku analizie i ocenie poddano 3 wnioski dotyczących zaopiniowania oraz uzgodnienia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 10 wniosków dotyczące uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego danej gminy. Łączna liczba wydanych opinii wynosi 13. Wydane opinie oraz postanowienia, nie posiadały zastrzeżeń, przedłożona dokumentacja uzgodniona została bez zastrzeżeń.

Ponadto wydano 1 decyzję dotyczącą ustawienia tymczasowych, nieskanalizowanych ustępów publicznych w postaci przenośnych kabin sanitarnych na skanalizowanych terenach publicznych miasta Piły.

W roku 2019 wydano 25 decyzji płatniczych, za wykonywane czynności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, a mianowicie: za czynności związane z kontrolą obiektu/pomieszczeń w związku z dopuszczeniem go /ich do użytkowania oraz za uzgodnienie projektu technologicznego /budowlanego oraz 14 pism dotyczących m.in. współpracy z urzędami miejskimi; współpracy z interesantami.

Podsumowanie

W tabeli poniżej przedstawiono wyszczególnienie uzgodnionych w 2019 r. opinii, postanowień oraz decyzji na terenie miasta Piły w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Tabela 19. Liczba opinii, postanowień, decyzji i pism w latach 2018-2019

Wyszczególnienie		2018 r.	2019 r.
Ogółem uzgodniono i zaopiniowano w drodze decyzji, postanowień i opinii sanitarnych		184	188
w tym w drodze opinii sanitarnej:	dokumentacje projektowe	6	6
	konieczność przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	3	1
	odstąpienie od konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko	4	16
	dokumentacja dotycząca środowiskowych uwarunkowań inwestycji	2	1
	kontrole obiektów budowlanych w związku z dopuszczeniem ich do użytkowania	21	16
	uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	6	10
	projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	12	3
w drodze postanowienia:	warunki zabudowy dla terenów, dla których brak miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	85	89
	milcząca zgoda	4	3
w drodze decyzji:	decyzje opłatowe	27	25
	decyzja merytoryczna	2	1
	decyzja odbiorowa	2	3
pisma:	współpraca urzędy miejskie, interesanci	10	14

IX. ODDZIAŁ LABORATORYJNY

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile, wykonuje badania w ramach nadzoru sanitarnego pełnionego przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Wykonywane są również badania w ramach działalności usługowej. Oddział Laboratoryjny prowadzi działalność laboratoryjną zgodnie z wymaganiami systemu zarządzania opisanego w normie PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02. Wdrożony i ciągle doskonalony System Zarządzania gwarantuje spełnienie wymagań stawianych w normie systemowej oraz wymagań zawartych w dokumentach Polskiego Centrum Akredytacji. Jednocześnie służy do zdobycia zaufania klientów, zaspokojenia ich potrzeb i oczekiwań. Wysoką jakość badań, rzetelność i wiarygodność wyników oraz wysokie kompetencje personelu laboratorium potwierdza uzyskany 24.06.2005 r. Certyfikat Akredytacji nr AB 616 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji oraz wyniki uzyskiwane w krajowych i międzynarodowych badaniach biegłości. Szczegółowy zakres badań akredytowanych znajduje się w Zakresie Akredytacji Laboratorium Badawczego nr AB 616, wydanie 19 z dnia 21 maja 2019 r.

Laboratorium w 2019 r. wzięło udział w badaniach biegłości zorganizowanych przez:

1. LGC – Wielka Brytania /UKAS 0001/ - dla oznaczeń mikrobiologicznych wody (liczby bakterii grupy coli i *Escherichia coli*, ogólnej liczby mikroorganizmów w 36°C po 48 h oraz w 22°C po 72h, liczby enterokoków i liczby *Legionella sp.*).
2. Merck/Sigma Aldrich - RTC /ANAB AP-1469/ - dla oznaczeń sensorycznych wody.
3. 3. LGC – Wielka Brytania /UKAS 0001/ - dla oznaczeń fizykochemicznych wody (pH, przewodność, barwa, azotyny, azotany, amoniak, chlorki, fluorki, siarczany, utlenialność, twardość ogólna, wapń, magnez, sól, cyjanki wolne).
4. Centralny Ośrodek Badań Jakości w Diagnostyce Mikrobiologicznej – Program POLMICRO/SSE 2019 - dla identyfikacji szczepów bakteryjnych (obecność pałeczek *Salmonella* i *Shigella*).

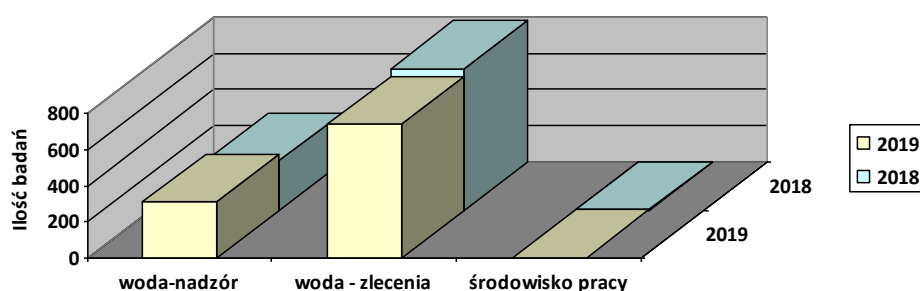
Laboratorium Badania Wody i Gleby

W ramach nadzoru sanitarnego i zapobiegawczego pełnionego przez Państwową Inspekcję Sanitarną w obszarze zadań realizowanych z zakresu zdrowia publicznego dla miasta Piły wykonywano badania próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody z pływalni i z kąpielisk. Dodatkowo w ramach działalności usługowej prowadzone były badania próbek wody

w ww. zakresie oraz badania i pomiary czynników szkodliwych i uciążliwych na stanowiskach pracy w zakresie badania natężenia hałasu. Ogółem w 2019 r. na dla terenu miasta Piły wykonano 1047 badań, co stanowi ok. 0,7 % spadek ilości badań w stosunku do roku ubiegłego. W ramach działań nadzorowych wykonano 308 badań próbek wody (ok. 12,8% więcej niż w roku ubiegłym). Szczegóły dotyczące ilości badań przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 20. Badania laboratoryjne przeprowadzone w roku 2018 i 2019 dla miasta Piły

Rodzaj badań	Lata	Ilość badań			
		Chemicznych	Fizycznych	Mikrobiologicznych	Ogółem
Badania w ramach nadzoru - próbki	2018	31	76	166	273
	2019	48	84	176	308
Badania na zlecenie – próbki wody	2018	168	161	451	780
	2019	151	172	415	738
Badania na zlecenie – środowisko pracy	2018	0	1	0	1
	2019	0	1	0	1

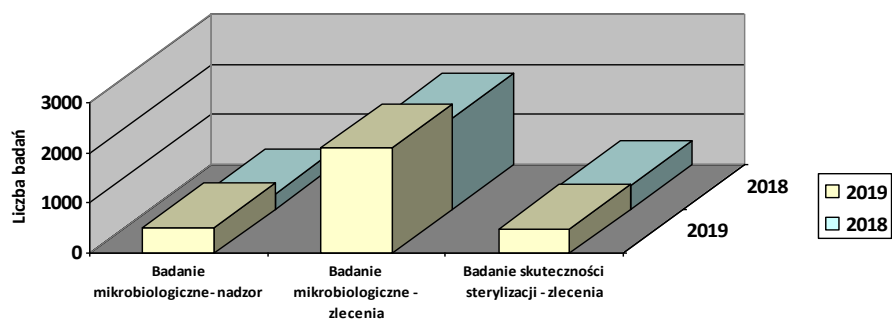
Wykres 6. Badania laboratoryjne przeprowadzone w roku 2018 i 2019 dla miasta Piły

Laboratorium Mikrobiologii i Parazytologii

Wykonywano badania sanitarno-epidemiologiczne w kierunku obecności pałeczek Salmonella, Shigella w ramach nadzoru epidemiologicznego prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile, zgodnie z wymaganiem Ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2019 r., poz. 1239 ze zm.). Badania te prowadzone były u osób: ozdrowieńców po przebytej salmonellozie, nosicieli pałeczek Salmonella, podejrzanych o zakażenie oraz uczniów i studentów szkół wyższych kształcących się w kierunku zawodów, gdzie przepisy prawa nakazują wykonanie takich badań. Wykonywano również badania sanitarno-epidemiologiczne oraz badania skuteczności sterylizacji w ramach działalności usługowej. Ogółem w 2019 r. wykonano 3095 badań (19,4 % wzrost w stosunku do roku 2018). W ramach działalności nadzorowej dla terenu miasta Piły wykonano 513 badań (ok. 72,7 % wzrost w stosunku do roku ubiegłego). Szczegóły dotyczące ilości poszczególnych rodzajów przedstawia poniższa tabela oraz wykres.

Tabela 21. Badania laboratoryjne przeprowadzone w 2018 i 2019 roku

Rodzaj badań	Lata	Ilość badań		
		W ramach nadzoru	Na zlecenia	Ogółem
mikrobiologiczne w kierunku obecności pałeczek Salmonella, Shigella	2018	297	1821	2118
	2019	513	2094	2607
Badania skuteczności sterylizacji	2018	-	474	474
	2019	-	488	488

Wykres 7. Badania laboratoryjne przeprowadzone w roku 2018 i 2019

X. DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

X.1. Wprowadzenie

Działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia realizowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Pile oparto o wytyczne przekazane przez Główny Inspektorat Sanitarny, Wojewódzką Stację Sanitarno - Epidemiologiczną w Poznaniu oraz potrzeby środowiska lokalnego. Pracownicy pionu oświaty zdrowotnej inicjowali, koordynowali i przeprowadzali działania, dotyczące następujących zagadnień: profilaktyka nikotynowa, profilaktyka zażywania substancji psychoaktywnych, profilaktyka HIV/AIDS i chorób zakaźnych, profilaktyka nadwagi i otyłości, profilaktyka chorób nowotworowych. Promowano zasady zdrowego stylu życia, aktywność fizyczną i racjonalne odżywianie. Edukacja zdrowotna kierowana była do ogółu społeczeństwa i wszystkich grup wiekowych.

X.2. Realizacja programów edukacyjnych o zasięgu krajowym

W 2019 roku realizowano pięć programów edukacyjnych o zasięgu krajowym, inicjowanych przez Główny Inspektorat Sanitarny: Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS, Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”, Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”, Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”, Program edukacyjny „Ars, czyli jak dbać o miłość?”.

X.2.1. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS

Podejmowane działania mają na celu wzrost poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS u ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za własne zdrowie i życie oraz promowanie testowania w kierunku wirusa HIV.

Akcja informacyjno - edukacyjna „Bezpieczne Walentynki 2019”

Celem akcji jest promowanie bezpiecznych zachowań w aspekcie zakażeń wirusem HIV oraz innych chorób przenoszonych drogą płciową, przekazanie młodzieży aktualnej wiedzy na temat HIV/AIDS a także kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji i wyborów dotyczących własnego zdrowia i życia. W ramach akcji zorganizowano cztery szkolenia dla młodzieży z 2 szkół ponadpodstawowych, które urozmaicone były turniejem edukacyjnym pt. „Jeden z dziesięciu na temat HIV/AIDS”. Przeprowadzono szkolenie dla studentów I roku Kierunku Pielęgniarstwa Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Pile. Łącznie w szkoleniach i w turnieju wzięło udział 289 osób. Wszyscy uczniowie nagradzani byli upominkami o charakterze edukacyjnym, otrzymali zakładki do książki „Nie daj szansy AIDS” i „Kocham -

Chcę chronić siebie i innych” oraz broszurę „O co kaman?”. Do 15 szkół ponadpodstawowych przesłano informacje o akcji „Bezpieczne Walentynki 2019” oraz broszurę „Zakażenia przenoszone drogą płciową” i plakat „Mam czas rozmawiać”. Łącznie rozdysponowano 135 zakładek do książki, 65 broszur, 64 ulotki i 7 plakatów.

Światowy Dzień AIDS

We współpracy ze Starostwem Powiatowym w Pile zorganizowano Powiatową Olimpiadę Wiedzy o HIV/AIDS pod hasłem „AIDS - wczoraj, dziś, jutro” dla uczniów klas I i II szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego. Olimpiada odbyła się w dniu 02 grudnia 2019r. i była okazją do zaakcentowania obchodów Światowego Dnia AIDS. W etapie szkolnym Olimpiady wzięło udział 254 uczniów, a w etapie powiatowym uczestniczyło 34 uczniów z 12 szkół ponadpodstawowych. Do wszystkich szkół ponadpodstawowych przesłano materiały o charakterze informacyjno-edukacyjnym w tym informację o kampanii „Mam czas rozmawiać”. Przesłano do 13 Redaktorów Naczelnych (Gazety, Tygodnika, Radia, TV) informację o Europejskim Tygodniu Testowania w kierunku wirusa HIV oraz informację o działaniach edukacyjno-informacyjnych Krajowego Centrum ds. AIDS ze szczególnym uwzględnieniem obchodów Światowego Dnia AIDS. Przeprowadzono dystrybucję plakatu „HIV? To mnie nie dotyczy!”, które zawierały informację o bezpłatnych i anonimowych badaniach w kierunku wirusa HIV w Przychodni „Medyk” w Pile. Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny w Pile zorganizowany został przez Fundację Simontonowski Instytut Zdrowia we współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno -Epidemiologiczną w Pile pod patronatem Prezydenta Miasta Piły. Informację o Punkcie przekazano do 23 gabinetów lekarzy rodzinnych, Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile i do Urzędu Miasta Piły. Łącznie rozdysponowano 50 plakatów

Rysunek 9. Plakat „HIV? to mnie nie dotyczy!” promujący badania w kierunku HIV

Inne działania z zakresu profilaktyki HIV/AIDS

W 2019r. odbyły się dwa szkolenia w ramach Projektu „Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - Kontra HIV”, wzięło w nich udział 29 licealistów z Centrum Kształcenia „Nauka” w Pile. Zorganizowane szkolenia miały na celu wzrost poziomu wiedzy młodzieży z zakresu zakażeń wirusem HIV i choroby AIDS, świadomą analizę ryzykownych zachowań sprzyjających

zakażeniu. Pierwsza część szkoleń obejmowała zajęcia teoretyczne a druga zajęcia warsztatowe. Zorganizowano etap powiatowy wojewódzkiego konkursu na mem internetowy pod tytułem „Nie daj szansy AIDS”. Adresatami konkursu byli uczniowie szkół ponadpodstawowych. Celem konkursu było wykonanie memu internetowego na temat profilaktyki HIV/AIDS i chorób przenoszonych drogą płciową, który wskazuje na bezpieczne zachowania chroniące przed zakażeniami, zachęca do wykonania testu w kierunku HIV po każdej sytuacji ryzykownej. Na etap powiatowy wpłynęły 3 prace. Pracę laureata I miejsca przesłano do Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Poznaniu. Na etapie wojewódzkim mem internetowy ucznia z Zespołu Szkół przy Teatralnej w Pile otrzymał wyróżnienie. Kontynuowano założenia kampanii edukacyjnej Krajowego Centrum ds. AIDS pod hasłem „Mam czas rozmawiać”. Informacja o kampanii zamieszczona została na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Pile. Adresatami kampanii są rodziny wielopokoleniowe, osoby w różnym wieku i z różnymi doświadczeniami życiowymi, dlatego kampania ma inspirować do dialogu międzypokoleniowego, do rozmów o zdrowiu w tym również o chorobach przenoszonych drogą płciową. Kampanię promowano również podczas obchodów Światowego Dnia AIDS i przy okazji zorganizowanych szkoleń „Młodzieżowych Liderów Zdrowia – Kontra HIV”.

X.2.2. Program edukacyjny „Trzymaj Formę !”

Program adresowano do młodzieży szkół podstawowych (klasy V – VIII) i do uczniów klas gimnazjalnych oraz ich rodziców. Celem programu jest edukacja młodzieży szkolnej i ich rodzin w zakresie kształtowania nawyków zdrowotnych poprzez promocję aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. W realizację programu włączyło się osiem szkół podstawowych z terenu miasta Piły (Szkoła Podstawowa nr 1, nr 2, nr 3, nr 4, nr 5, nr 6, nr 11, nr 12). W Programie uczestniczyło 285 uczniów klas gimnazjalnych i 1022 uczniów szkół podstawowych oraz 511 rodziców, program prowadzony był przez 55 nauczycieli. Zorganizowano szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu w Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Pile podczas, którego omówiono metodykę realizacji programu oraz przekazano materiały edukacyjne otrzymane z Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Poznaniu /poradnik dla nauczycieli, broszury ze scenariuszami zajęć, ulotki dla rodziców, plakaty, broszury dla ucznia, długopisy/. W szkoleniu uczestniczyło ogółem 16 osób. Przekazano do 33 szkół podstawowych powiatu pilskiego informację o realizacji VIII edycji ogólnopolskiego konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia. W roku szkolnym 2019/2020 realizowana jest XIV edycja Programu.

X.2.3. Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

W roku szkolnym 2018/2019 program realizowano w siedmiu szkołach podstawowych na terenie miasta Piły (Szkoła Podstawowa nr 2, nr 3, nr 6, nr 7, nr 11, nr 12, Salezjańska Szkoła Podstawowa). Celem programu było zwiększenie wiedzy i umiejętności uczniów w zakresie

zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów. Działaniami programowymi objęto 449 uczniów klas IV szkół podstawowych, 397 rodziców i 22 nauczycieli. Prowadzono dystrybucję materiałów do realizacji treści programowych. Przekazano do szkół: poradniki dla nauczycieli, informacje o programie dla rodziców, zeszyty ćwiczeń dla uczniów, komplety plakatów, ankiety dla nauczycieli i foldery programu. Zorganizowano w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Pile szkolenie dla szkolnych koordynatorów podczas, którego omówiono metodykę realizacji programu oraz sposób wykorzystania materiałów programowych i filmów edukacyjnych opracowanych przez Główny Inspektorat Sanitarny. W spotkaniu wzięło udział 16 osób. W roku szkolnym 2019/2020 realizowana jest kolejna edycja Programu w oparciu o materiały przekazane w latach ubiegłych oraz materiały elektroniczne, nie otrzymano do realizacji materiałów w wersji papierowej.

X.2.4. Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste powietrze wokół nas”

Głównym celem programu jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. W roku szkolnym 2018/2019 program realizowano w 14 przedszkolach na terenie miasta Piły. Adresatami programu były dzieci w wieku przedszkolnym oraz ich rodzice i opiekunowie. W ramach programu działaniami edukacyjnymi objęto 570 dzieci przedszkolnych i 408 rodziców. Placówki przedszkolne, które przystąpiły do programu otrzymały materiały edukacyjne /plakaty, odbłaski dla dzieci, kserokopie kart pracy dla dzieci ulotki dla rodziców/. Zorganizowano zajęcia edukacyjne dla dzieci 4,5 i 6 letnich w Publicznym Przedszkolu nr 3 w Pile. Odbyła się prezentacja multimedialna przedstawiająca różne źródła dymu oraz dyskusja nad tematem jak się czujemy gdy ktoś zapali przy nas papierosa? W dalszej części spotkania omówione zostały znaki zakazu palenia papierosów i odśpiewana została Piosenka o Dinku. Dzieci otrzymały kolorowanki, karty pracy ze znakami zakazu oraz odbłaski z wizerunkiem smoka Dinka. W spotkaniu wzięło udział 75 dzieci.

Rysunek 10. Zajęcia edukacyjne w Publicznym Przedszkolu nr 3 w Pile

X.2.5. Program edukacyjny „Ars, czyli jak dbać o miłość?”

W roku szkolnym 2018/2019 zrealizowano VI edycję programu edukacyjnego. Program wprowadzono w 7 szkołach ponadpodstawowych: w 3 szkołach zawodowych, 2 liceach, 2 technikach. Działaniami edukacyjnymi objęto 573 uczniów. Głównym celem programu jest ograniczenie używania tytoniu, alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez młodzież szkół ponadpodstawowych. Zorganizowano szkolenie dla nowego koordynatora programu z Zespołu Szkół przy Teatralnej w Pile. Podczas szkolenia omówiono cele, założenia i sposób realizacji treści programowych oraz wytyczne dla koordynatorów. Materiały do realizacji treści programowych otrzymało pięciu szkolnych koordynatorów, materiały zawarto na urządzeniu przenośnym „Pendrive” /pamięć USB/. Regulamin III edycji ogólnopolskiego konkursu „Szkoła wolna od używek” przesłano do wszystkich szkół ponadpodstawowych. Na etap powiatowy wpłynęła jedna praca konkursowa, był to film krótkometrażowy o tematyce dotyczącej profilaktyki uzależnień od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. Prace przesłano na etap wojewódzki do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.

X.3. Realizacja programów edukacyjnych o zasięgu wojewódzkim

W 2019 roku realizowano trzy programy edukacyjne o zasięgu wojewódzkim: Program „Mamo, Tato – co Wy na to?”, Program edukacyjny „Wybierz Życie - Pierwszy Krok” oraz Projekt „Wiem, nie biorę - jestem bezpieczny!”.

X.3.1. Program „Mamo, Tato – co Wy na to?”

Program kierowany jest do dzieci 5 - 6 letnich, ich rodziców i opiekunów. Celem ogólnym Programu jest zwrócenie uwagi rodziców na specyfikę rozwoju dzieci, istotę zmian fizycznych i psychicznych, których doświadczają, ze szczególnym naciskiem na ich potrzeby, słabości i kryzysy. W II półroczu roku szkolnego 2018/2019 pilotażową edycję programu realizowało 15 publicznych przedszkoli i 1 niepubliczne przedszkole na terenie miasta Piły. Działaniami edukacyjnymi objęto 541 dzieci 5 – 6 letnich i ich rodziców. Pomocą do realizacji treści programowych są kredki i broszurka dla dzieci oraz rodziców, która zawiera cenne informacje jak „żyć pod jednym dachem z przedszkolakiem” oraz zadania dla dzieci. W materiale przedstawiono również wybrane elementy zdrowego stylu życia. Program został opracowany przez Wojewódzka Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Poznaniu.

Rysunek 11. Znak graficzny programu „Mamo, Tato – co Wy na to?”

Zorganizowano szkolenie w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Pile dla przedszkolnych koordynatorów programu, wzięło w nim udział 22 nauczycieli. Podczas szkolenia przedstawiono metodykę realizacji programu, zaprezentowano i przekazano pomoce dydaktyczne. W trzech placówkach odbyły się indywidualne narady z nauczycielami podczas których przekazano informacje o programie oraz materiały dydaktyczne. W ramach realizacji treści programowych przeprowadzono zajęcia edukacyjne w Publicznym Przedszkolu nr 4 w Pile oraz dwukrotnie zajęcia edukacyjne w Publicznym Przedszkolu nr 19 w Pile. Celem spotkań było kształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych wśród dzieci przedszkolnych. Łącznie w zajęciach wzięło udział 66 dzieci.

X.3.2. Program edukacyjny „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”

Celem programu jest prowadzenie działań edukacyjnych z zakresu profilaktyki pierwotnej raka szyjki macicy i innych skutków zakażeń HPV. Program skierowany jest głównie do uczniów szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2018/2019 do realizacji programu przystąpiło 5 szkół ponadpodstawowych. Edukacją objęto 717 uczniów, 188 rodziców, 37 przedstawicieli kadry pedagogicznej. Przekazano do szkół materiały edukacyjne. Przeprowadzono w Zespole Szkół przy Teatralnej w Pile trzy szkolenia dla uczniów podczas których omówiono zagrożenia związane z zakażeniem wirusem HPV. W szkoleniach ogółem uczestniczyły 162 osoby. Szkolni koordynatorzy programu prowadzili tematyczne prelekcje, pokazy prezentacji multimedialnych, pogadanki, szkolenia, quizy, realizowano scenariusze zajęć zawarte w poradniku dla nauczyciela. W roku szkolnym 2019/2020 realizowana jest kolejna edycja programu.

X.3.3. Projekt edukacyjny „Wiem, nie biorę - jestem bezpieczny!”

Celem projektu jest wzrost świadomości społecznej na temat wpływu narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych tzw. „dopalaczy” na funkcjonowanie organizmu ludzkiego, a tym samym zmniejszenie zjawiska uzależnień wśród młodzieży szkolnej. Realizacja projektu w środowisku szkolnym ma kształtować pożądane społecznie postawy oraz wzmocnić asertywne zachowania. Adresatami działań są uczniowie starszych klas szkół podstawowych i uczniowie szkół ponadpodstawowych. W okresie od marca do listopada 2019r. przeprowadzono jedno szkolenie dla uczniów kl. VIII szkoły podstawowej i cztery szkolenia dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Łącznie działaniami edukacyjnymi objęto 119 uczniów. Szkolenia odbyły się w Szkole Podstawowej nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi w Pile i w Zespole Szkół Ekonomicznych w Pile. W programie szkoleń wykorzystano scenariusz dr Krzysztofa Wojcieszka, pt. „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”. Podczas szkoleń w Zespole Szkół Ekonomicznych w Pile odbyła się projekcja filmu pod tytułem „Dopalacze - nie zamykaj oczu”.

X.4. Realizacja interwencji nieprogramowych

X.4.1. Światowy Dzień Zdrowia

We współpracy ze Starostwem Powiatowym w Pile zorganizowano w sali widowiskowej Młodzieżowego Domu Kultury „Iskra” w Pile w dniu 05.04.2019r. XXI Powiatową Konferencję Promocji Zdrowia. Podczas spotkania prelegenci wygłosili cztery wykłady, które nawiązywały tematycznie do hasła Światowego Dnia Zdrowia /organizacja opieki zdrowotnej, ubezpieczenia/ oraz poruszały temat głuchoty i niedosłyszenia. W konferencji wzięli udział: nauczyciele z przedszkoli i szkół powiatu pilskiego, pedagodzy szkolni, pielęgniarki medycyny szkolnej i rodzinnej, uczniowie szkół ponadpodstawowych, studenci, przedstawiciele lokalnych samorządów, organizacji, ogółem 142 osoby. Przekazano wszystkim uczestnikom Konferencji materiały informacyjne promujące hasło Światowego Dnia Zdrowia. W przerwie konferencji można było skorzystać z porad w Punkcie Porad Zdrowotnych prowadzonym przez studentów Kierunku Pielęgniarstwa i Kosmetologii Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile. W Punkcie prowadzono specjalistyczne porady kosmetyczne oraz zapoznawano z działaniem fantomów serca, płuca, oka i ucha a także wykonywano pomiary ciśnienia tętniczego krwi.

Rysunek 12. XXI Powiatowa Konferencja Promocji Zdrowia

Informację o Światowym Dniu Zdrowia przesłano do Urzędów Miast i Gmin powiatu pilskiego, przedszkoli i szkół podstawowych w Pile, szkół ponadpodstawowych.

X.4.2. Profilaktyka palenia tytoniu

Celem działań jest zwiększenie odsetka osób, które nigdy nie wypaliły żadnego papierosa oraz zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu w Polsce poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy (aktywne i bierne palenie) oraz edukacja w zakresie szkodliwości używania e – papierosów. Każdego roku w dniu 31 maja przypada Światowy Dzień bez Tytoniu. Z tej okazji organizowane są działania edukacyjno - informacyjne zwracające szczególną uwagę na zagrożenia zdrowotne związane z używaniem tytoniu. Zorganizowano imprezę plenerową pod hasłem „Raz do roku w wokół bloku – XVII Bieg pokoleń” w dniu 31.05.2019r. na osiedlu Górnym w Pile. Organizatorami festynu były instytucje znajdujące się na Osiedlu Górnym w Pile (Pilska Spółdzielnia Mieszkaniowa, Rada Osiedla Górne w Pile, Administracja Osiedla Nr 3, Parafia pw. NMP Panny Wspomożycielki, firmy

prywatne, PSSE w Pile) oraz szkoły i przedszkola. W festynie uczestniczyli uczniowie z Szkoły Podstawowej nr 6 w Pile i Szkoły Podstawowej nr 7 w Pile oraz dzieci z trzech przedszkoli i mieszkańcy osiedla Górne, ogółem około 1500 osób. Podczas festynu pracownicy PSSE w Pile zorganizowali Punkt Porad Zdrowotnych. W Punkcie prowadzono pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu, pomiary ciśnienia tętniczego krwi, poradnictwo antynikotynowe i dystrybucję materiałów edukacyjnych, można też było skorzystać z algogogli. Podczas imprezy plenerowej ogółem z badań i poradnictwa w punkcie skorzystało 60 osób.

Nawiązano współpracę z Centrum Sieci Poczтовой Oddział Regionalny w Poznaniu i pozyskano zgodę na organizację Punktów Porad Zdrowotnych w Urzędach Pocztowych w Pile. W dniu 27.05.2019r. zorganizowano Punkt Porad w Urzędzie Poczty nr 1 w Pile, a w dniu 30.05.2019 r. zorganizowano Punkt Porad w Urzędzie Poczty nr 4 w Pile. Osoby odwiedzające Punkty mogły uzyskać poradnictwo antynikotynowe, otrzymać tematyczne materiały, wykonywano badania ciśnienia tętniczego krwi, pomiary BMI, pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu oraz można było skorzystać z algogogli. Ogółem z badań i poradnictwa w Punktach skorzystały 72 osoby.

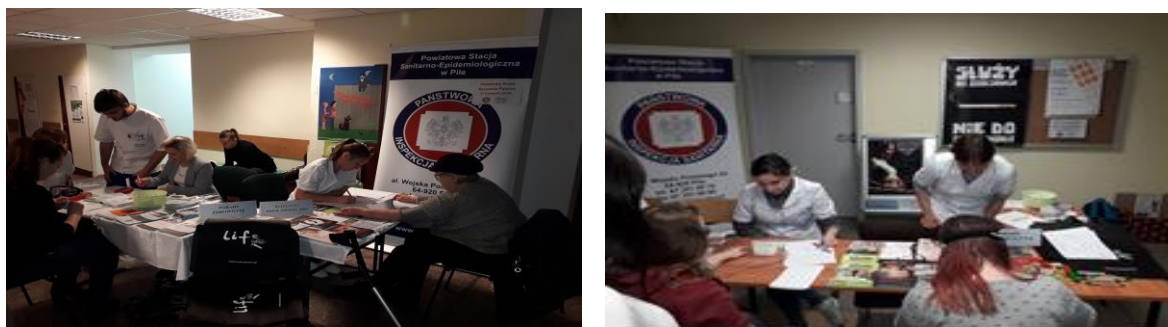

Rysunek 13. Punkty Porad Zdrowotnych w Urzędach Pocztowych w Pile

W wszystkich Punktach Porad Zdrowotnych wydano ogółem: 30 ulotek „Wędzone nie zawsze trzyma dłużej”, 30 ulotek „Chcesz rzucić palenie”, 30 ulotek „Palenie uzależnia”, 30 ulotek „Pamiętaj!”, 10 ulotek „ABC rzucania palenia”, 90 toreb „Palisz”, 90 długopisów ze znakiem zakazu palenia tytoniu. Zorganizowano szkolenie dla uczniów mieszkających w Internacie Zespołu Szkół Ekonomicznych w Pile. Podczas spotkania mówiono konsekwencje zdrowotne i ekonomiczne palenia papierosów i używania e – papierosów. W spotkaniu uczestniczyło 21 osób. Zorganizowano dwa spotkania z uczniami Szkoły Podstawowej nr 2 w Pile. Omówiono zachowania sprzyjające zdrowiu oraz te, które szkodzą zdrowiu człowieka, konsekwencje zdrowotne wdychania dymu tytoniowego i palenia tytoniu. Dzieci wykonywały także prace plastyczne – znaki zakazu palenia. W zajęciach edukacyjnych uczestniczyło 46 uczniów. Na zakończenie zajęć dzieci otrzymały długopisy ze znakiem zakazu palenia tytoniu. Przeprowadzono etap powiatowy wojewódzkiego konkursu „Palić, nie palić – oto jest pytanie?” dla uczniów klas V szkół podstawowych. Zadanie konkursowe polegało na samodzielnym

przygotowaniu komiksu promującego zdrowy styl życia wolny od nałogu palenia papierosów i inhalowania e-papierosami. Na etap powiatowy nadesłano 10 prac z 9 szkół podstawowych. W etapie szkolnym uczestniczyło 116 uczniów. Komisja konkursowa przyznała I, II, i III miejsce oraz trzy wyróżnienia. Laureatem I miejsca została uczennica z Zespołu Szkół w Szydłowie. Pracę laureatki przesłano na etap wojewódzki konkursu do Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej - Epidemiologicznej w Poznaniu. Uczniowie w etapie powiatowym otrzymali dyplomy oraz nagrody ufundowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Pile.

Światowy Dzień Rzucania Palenia to święto, które przypada każdego roku w trzeci czwartek listopada (21.11.2019r.). Jego celem jest organizowanie kampanii zdrowotnych promujących zdrowie oraz styl życia wolny od dymu tytoniowego. Nawiązano współpracę ze Szpitalem Specjalistycznym w Pile oraz z Państwową Uczelnią Stanisława Staszica w Pile /Katedra Pielęgniarstwa/. Zorganizowano dwa Punkty Porad Zdrowotnych, w dniu 21.11.2019r. w holu Szpitala Specjalistycznego w Pile a w dniu 26.11.2019r. na terenie Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile /hol budynku J/. W Punktach prowadzono: pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu, pomiary ciśnienia tętniczego krwi, poradnictwo antynikotynowe i dystrybucję tematycznych materiałów oraz dodatkowo pomiary BMI i zawartości tkanki tłuszczowej w ciele oraz ćwiczenia w alkogolach. Ogółem z badań i poradnictwa w obu Punktach Porad Zdrowotnych skorzystało 114 osób. Osoby odwiedzające Punkty otrzymywały ulotki o tematyce antynikotynowej, torby „life” czarne, długopisy ze znakiem zakazu palenia, fiszki edukacyjne.

Rysunek 14. Punkty Porad Zdrowotnych w Szpitalu Specjalistycznym w Pile i w Państwowa Uczelni Stanisława Staszica w Pile

Z okazji obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia przeprowadzono zajęcia edukacyjne w placówkach oświatowych. Podczas zajęć omówiono konsekwencje zdrowotne palenia tytoniu oraz wdychania dymu nikotynowego i negatywny wpływ e – papierosów na organizm człowieka. Wykonywano ćwiczenie dotyczące kosztów palenia tytoniu a także prezentowano spoty kampanii Melanż vs Rzeczywistość. Zorganizowano zajęcia w dwóch placówkach na terenie Piły: w Internacie Zespołu Szkół Ekonomicznych w Pile /w zajęciach uczestniczyli mieszkańcy Internatu, 42 osoby/ i w Szkole Podstawowej Nr 11 w Pile /w zajęciach uczestniczyli uczniowie klasy VIII, 19 osób/. Na zakończenie zajęć uczniowie otrzymywali ulotki o tematyce antynikotynowej oraz długopisy ze znakiem zakazu palenia tytoniu. Przesłano

do szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego /14 placówek/ i do szkół podstawowych /36 placówek/ informacje o akcji Światowy Dzień Rzucenia Palenia oraz materiał opracowany przez Główny Inspektorat Sanitarny i Ministerstwo Edukacji Narodowej pt. „Informacja na temat potencjalnych zagrożeń związanych ze stosowaniem elektronicznych papierosów”.

Nawiązano współpracę ze Szkołą Podstawową nr 2 w Pile w ramach współorganizacji festynu sportowo – rodzinnego pod hasłem „Nie pal przy mnie, proszę”. Podczas festynu odbyły się konkurencje sportowe, konkurs kulinarny na najzdrowszy posiłek i konkurs na plakat o tematyce prozdrowotnej. W festynie uczestniczyli uczniowie klas II wraz z rodzicami i wychowawcami klas, ogółem ok.100 osób. Na zakończenie wszystkie klasy otrzymały dyplomy przygotowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Pile i nagrody książkowe.

X.4.3. Profilaktyka chorób nowotworowych

Prowadzone działania mają na celu edukację i zaangażowanie szczególnie młodych ludzi w zadania promujące profilaktykę nowotworową a także zapoznanie społeczeństwa z założeniami Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem. Grupę docelową działań stanowili uczniowie szkół ponadpodstawowych, nauczyciele, mieszkańcy powiatu pilskiego. We wrześniu 2019r. zorganizowano konkurs dla uczniów szkół ponadpodstawowych pod hasłem „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych”.

I miejsce – Marta Skibińska

II miejsce – Patryk Malinowski

III miejsce – Weronika Kajkowska

Rysunek 15. Prace konkursowe „Pamiętaj o profilaktyce-chroń Siebie i Najbliższych”

Zadanie konkursowe polegało na wykonaniu plakatu promującego wiedzę na temat chorób nowotworowych gruczołu piersiowego oraz zachęcającego do wykonania badań profilaktycznych. Na etap powiatowy konkursu wpłynęło 12 prac. Komisja wyłoniła laureatów: I miejsce zajęła Marta Skibińska z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Pile, II miejsce otrzymał Patryk Malinowski z Zespołu przy Teatralnej w Pile, a III miejsce zajęła Weronika Kajkowska z Zespołu Szkół Budowlanych w Pile. W październiku 2019r. zorganizowano Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi. Honorowy Patronat nad obchodami objął Starosta Pilski i Prezydent Miasta Piły. W sali widowiskowej Młodzieżowego Domu Kultury „Iskra” w Pile odbyła się akademicko-okolicznościowa przygotowana przez uczniów z Zespołu Szkół przy Teatralnej w Pile. Podsumowano w trakcie uroczystości powiatowy konkurs „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych” i wręczono nagrody laureatom. W holu przed salą widowiskową przygotowano wystawę prac nadesłanych na konkurs. W drugiej części obchodów odbył się happening „Marsz Zdrowia” Marsz przeszedł ulicami Piły od ulicy Okrzei poprzez ulicę Staromiejską do ulicy Śródmiejskiej. Podczas Marszu zachęcano do wykonywania badań profilaktycznych, niesiono transparenty, rozdawano tematyczne ulotki. W obchodach uczestniczyli: zaproszeni goście, uczniowie szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego, nauczyciele, członkinie Stowarzyszenia Pilski Klub Amazonki i Stowarzyszenia Europa Donna w Pile, ogółem 300 osób.

Rysunek 16. Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi

Prowadzono dystrybucję materiałów informacyjnych Ministerstwa Zdrowia pod hasłem „Badam się mam pewność”. Plakaty i ulotki opracowano w ramach Narodowego Programu Zwalczania Chorób Nowotworowych na lata 2016 - 2024. Materiały zachęcają do wykonywania bezpłatnych badań profilaktycznych w kierunku raka szyjki macicy, raka jelita grubego, raka piersi, raka skóry, zagrożeń wynikających z palenia tytoniu. Ogółem wydano 130 plakatów 1300 i ulotek do 26 gabinetów lekarzy rodzinnych oraz 1200 ulotek podczas XXI Powiatowej Konferencji

Promocji Zdrowia w Pile. Prowadzono dystrybucję materiałów Ogólnopolskiego Programu Profilaktyki Nowotworów Skóry, którego koordynatorem jest Wielkopolskie Centrum Onkologii. W ramach Programu wydano ulotki, plakaty i broszury zachęcające do wykonywania badań profilaktycznych w ramach programu. Ogółem wydano: 455 ulotek, 130 folderów i 25 plakatów do 15 placówek służby zdrowia i 24 placówek oświatowych.

X.4.4. Akcja „Mały kleszcz - duży problem”

Celem akcji jest edukacja społeczeństwa w zakresie zagrożeń zdrowotnych wywołanych przez kleszcze oraz profilaktyka chorób odkleszczowych. Zorganizowano we współpracy z Wojewódzką Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Poznaniu szkolenie dla pielęgniarek podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarek medycyny szkolnej, szkolnych koordynatorów promocji zdrowia i pracowników Powiatowych Stacji Sanitarno – Epidemiologicznych. Szkolenie odbyło się w Młodzieżowym Domu Kultury „Iskra” w Pile. Podczas szkolenia omówiono zasady profilaktyki, leczenia i diagnozy chorób odkleszczowych. W szkoleniu uczestniczyło 51 osób. Wszyscy uczestnicy spotkania otrzymali kleszczołapki /przyrząd do usuwania kleszcza ze skóry/ oraz tematyczne materiały edukacyjne. Prowadzono pogadanki i zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży. W czasie spotkań poruszano tematy związane z bezpieczeństwem podczas wycieczek do lasu, profilaktyką chorób odkleszczowych i omawiano zasady usuwania kleszczy z ciała. Łącznie przeprowadzono: trzy pogadanki dla 85 osób oraz cztery zajęcia edukacyjne dla 80 osób podczas spotkań z dziećmi w trakcie półkolonii letnich oraz jedno zajęcia edukacyjne dla 22 uczniów Szkoły Podstawowej Nr 12 z Oddziałami Integracyjnymi w Pile. Zorganizowano dwa Punkty Porad Zdrowotnych podczas Agro Targów 2019 i VII Krajowej Wystawy „Miasto i Ogród” na Pilskiej Wyspie. W Punktach udzielano poradnictwa dotyczącego profilaktyki chorób odkleszczowych oraz prowadzono instruktaż usuwania kleszcza ze skóry oraz dystrybucję ulotek z zakresu profilaktyki Kleszczowego Zapalenia Mózgu /szczepienia ochronne/. W Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Pile podczas Dni Otwartych przeprowadzono trzy zajęcia edukacyjne dla 74 uczniów szkół podstawowych. Podczas zajęć prowadzono pokaz jak należy ubrać się na wycieczkę do lasu aby ochronić się przed kleszczem, dzieci wykonywały prace plastyczne i oglądały filmy edukacyjne.

Rysunek 17. Zajęcia edukacyjne w Powiatowej Stacji sanitarno – Epidemiologicznej w Pile

Użyczono z firmy Pfizer Polska sp. z o.o. namiot edukacyjny. z wizerunkiem kleszcza. Namiot został rozstawiony podczas imprezy plenerowej na os. Górnym w Pile „XVII bieg pokoleń – Raz do roku wokół bloku” w dniu 31 maja 2019r. W namiocie zorganizowano Punkt Porad, osobom dorosłym w Punkcie udzielano poradnictwa na temat profilaktyki chorób odkleszczowych oraz instruktażu usuwania kleszcza. Dla dzieci przygotowano pogadanki na temat sposobu ochrony przed kleszczem oraz konkurs plastyczny.

Rysunek 18. Namiot edukacyjny na os. Górnym w Pile

X.4.5. Program „Moje dziecko idzie do szkoły”

Głównym celem przedsięwzięcia jest zainteresowanie rodziców zdrowiem ich dzieci i czynnikami wpływającymi na jego zachowanie oraz ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych wśród dzieci. Adresatami działań są dzieci w wieku przedszkolnym i ich rodzice. W roku szkolnym 2018/2019 program realizowano w 5 placówkach przedszkolnych na terenie Piły (Przedszkole nr 3, nr 7, nr 8, nr 14, nr 19). Działaniami edukacyjnymi objęto 246 dzieci 5-6 letnich oraz ich rodziców. Podczas realizacji treści programowych nauczyciele wykorzystywali pomoce dydaktyczne, które otrzymali w poprzednich latach. Zorganizowano dwa szkolenia dla rodziców w Publicznym Przedszkolu nr 14 w Pile, podczas których omówiono korzyści zdrowotne z przebywania na świeżym powietrzu. W szkoleniach pod tytułem „Dziecko ma prawo do czystego powietrza” wzięło udział 160 osób. Przeprowadzono zajęcia edukacyjne w Publicznym Przedszkolu nr 19 w Pile, wzięło w nim udział 21 dzieci. Podczas zajęć „Zdrowy przedszkolak” omówiono zasady zdrowego stylu życia ze szczególnym uwzględnieniem prawidłowego odżywiania, higieny jamy ustnej i higieny wzroku. Kolejne zajęcia odbyły się w Publicznym Przedszkolu nr 8 w Pile, wzięło w nich 21 osób, omówiono zasady zdrowego odżywiania oraz korzyści zdrowotne z picia wody. Wspólnie z Publicznym Przedszkolem Nr 3 w Pile zrealizowano VIII edycję konkursu plastycznego pod hasłem „Jestem zdrowy – wiem, co jem, więc idę do szkoły!”. Celem konkursu było zachęcenie nauczycieli i dzieci do zainteresowania się tematyką zdrowego stylu życia ze szczególnym zwróceniem uwagi na zdrowe odżywianie i aktywność fizyczną. W konkursie wzięło udział 24 przedszkolaków z 8 piłskich przedszkoli. Dzieci wykonywały prace plastyczne dowolną techniką plastyczną (rysowanie, malowanie farbami, wyklejanie, wydzieranie, kolaż). Uczestnicy

konkursu otrzymali upominki zakupione ze środków Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Pile oraz ufundowane przez Radę Rodziców z Publicznego Przedszkola nr 3 w Pile. W czerwcu 2019r. zakończono wieloletnią realizację programu „Moje dziecko idzie do szkoły”.

X.4.6. Akcja „Stop dopalaczom!”

Celem akcji jest zapobieganie używaniu środków psychoaktywnych oraz kształtowanie bezpiecznych zachowań zdrowotnych poprzez informowanie o konsekwencjach zdrowotnych, społecznych i moralnych zażywania narkotyków i tzw. „dopalaczy”. Akcja kierowana jest do ogółu społeczeństwa ze szczególnym uwzględnieniem uczniów starszych klas szkół podstawowych i ich rodziców, uczniów szkół ponadpodstawowych oraz różnych grup zawodowych. Zorganizowano siedemnaście szkoleń i trzy zajęcia edukacyjne. Piętnaście szkoleń pt. „Profilaktyka zażywania substancji psychoaktywnych” skierowanych było do uczniów kl. VII i VIII szkół podstawowych i uczniów szkół ponadpodstawowych, jedno szkolenie zorganizowano dla uczniów Hufca Pracy, edukacja objęto 863 uczniów. Szkolenie w Hufcu Pracy w Pile przeprowadzone było wspólnie z przedstawicielami Komendy Powiatowej w Pile. Było ono inauguracją kampanii edukacyjno-profilaktycznej „Narkotyki i dopalacze zabijają” pod hasłem „Szkoda Ciebie na takie patoklimaty” (kampania organizowana przez MSWiA). Jedno szkolenie pt. „Nowe narkotyki – jako zagrożenie zdrowia publicznego” zorganizowano dla zarządu i kadry kierowniczej Zakładu Przemysłu Ziemniaczanego „ZetPeZet” Sp. z o.o. w Pile, wzięło w nim udział 13 osób. Zajęcia edukacyjne odbyły się dwóch szkołach, w Zespole Szkół przy Teatralnej w Pile i w Zespole Szkół Gastronomicznych w Pile. Łącznie w zajęciach uczestniczyło 188 uczniów kl. I. Ogółem w przedsięwzięciach profilaktycznych uczestniczyło siedem placówek oświatowych i jeden zakład pracy.

X.4.7. Inne działania z zakresu profilaktyki uzależnień

X.4.7.1 Projekt „Bezpieczni w powiecie pilskim – od juniora do seniora” finansowany w ramach „Programu ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem bezpieczniej im. Władysława Stasiaka na lata 2018 - 2020”. Liderem projektu jest Powiat Pilski. Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Pile jako partner Projektu realizowała spotkania informacyjno - szkoleniowe. Odbyły się cztery spotkania na temat „Szkodliwość działania narkotyków i substancji psychoaktywnych” dla uczniów z 4 szkół ponadpodstawowych powiatu pilskiego. Edukacja objęto 163 uczniów. Przeprowadzono jedno spotkanie dla nauczycieli i pedagogów ze szkół ponadpodstawowych, wzięło w nim udział 50 osób. Spotkanie odbyło się w auli Nadnoteckiego Instytutu UAM w Pile. Podczas spotkania omówiono nowelizację ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, scharakteryzowano grupy nowych narkotyków, omówiono

epidemiologię zatruć nowymi narkotykami (na podstawie raportu Głównego Inspektora Sanitarnego) oraz zagrożenia związane z zażywaniem substancji psychoaktywnych.

X.4.7.2. Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych

Realizowano kampanię społeczną „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”. Celem kampanii jest zwiększenie wiedzy na temat skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie ich stosowania. Główną grupą docelową kampanii są kobiety w wieku prokreacyjnym, ciężarne oraz ich rodziny i bliscy. Realizacją kampanii polegała na dystrybucji materiałów informacyjno-edukacyjnych wydanych w ramach kampanii. Materiały przekazano do 2 placówek szpitalnych, 31 gabinetów lekarskich, 1 szkoły ponadpodstawowej, 1 internatu, 2 świetlic socjoterapeutycznych oraz podczas XXI Powiatowej Konferencji Promocji Zdrowia. Łącznie rozdysponowano 1490 ulotek i 635 broszur dotyczących zdrowego stylu życia rodziny, 1350 ulotek i 890 broszur poświęconych zdrowemu stylowi życia kobiety ciężarnej oraz 96 plakatów, 80 fiszek edukacyjnych dla kobiet i 50 kart przebiegu ciąży.

Rysunek 19. Materiały kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”

X.4.8. Akcja „Zimowisko 2019” i „Lato 2019”

Prowadzono działania edukacyjne podczas ferii zimowych w placówkach wypoczynku zimowego - akcja „Zimowisko 2019” oraz podczas wakacji w placówkach wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży - akcja „Lato 2019”. W trakcie ferii zimowych zorganizowano działania edukacyjne pt. „Bezpieczne ferie” dla uczestników zimowisk w pilskich szkołach podstawowych. Przeprowadzono 8 spotkań edukacyjnych dla 295 uczniów. Podczas 6 spotkań z młodszymi dziećmi omówiono tematykę profilaktyki grypy i higieny zimowych dni (dostosowania ubioru do warunków pogodowych, zachowania bezpieczeństwa podczas zimowych zabaw). W trakcie 2 spotkań z młodzieżą przekazano informacje na temat szkodliwości dopalaczy. W spotkaniach tych uczestniczył przedstawiciel Komendy Powiatowej Policji w Pile. Przekazano 18 organizatorom wypoczynku zimowego materiały edukacyjne (ulotki, broszury) dotyczące

profilaktyki grypy oraz zasad bezpieczeństwa podczas wypoczynku zimowego. Podczas Akcji „Lato 2019” prowadzono działania edukacyjne w obiektach w których przebywały dzieci i młodzież, były to półkolonie letnie oraz dyżurujące przedszkola. Zorganizowano 16 pogadanek i 19 zajęć edukacyjnych. W trakcie spotkań omówiono: zasady bezpiecznego wypoczynku nad wodą, w górach, w lesie oraz w mieście, zasady postępowania w czasie upałów, zasady zdrowego odżywiania, profilaktykę chorób odkleszczowych oraz profilaktykę palenia tytoniu. W pogadankach uczestniczyło ogółem 437 osób, a w zajęciach edukacyjnych 733 osoby. Spotkania z dziećmi i młodzieżą urozmaicone były zajęciami plastycznymi, filmami edukacyjnymi, prezentacjami multimedialnymi oraz pokazami plansz dydaktycznych.

Rysunek 20. Zajęcia edukacyjne podczas akcji „Lato 2019”

Prowadzono poradnictwo zdrowotne dla 30 kierowników placówek wypoczynku letniego w zakresie: bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży, ochrony przed upałami, profilaktyki chorób skóry i chorób odkleszczowych, profilaktyki palenia tytoniu, promowano zasady zdrowego stylu życia – zdrowe odżywianie i aktywność fizyczną. Przekazywano tematyczne materiały edukacyjne takie jak: ulotki, plakaty, informacje. Promowano kampanię edukacyjną „Jasne jak słońce”. Kampania informuje o skutkach nadmiernego narażenia na promieniowanie UV i negatywnych aspektach korzystania z solariów. Zorganizowano Punkt Porad Zdrowotnych podczas „XX Prezentacji Dorobku Artystycznego Ludzi III Wieku” w Regionalnym Centrum Kultury w Pile. W Punkcie prowadzono pomiary ciśnienia tętniczego krwi, pomiary poziomu glukozy we krwi i zawartości tkanki tłuszczowej w ciele oraz pomiary tlenu węgla w wydychanym powietrzu i ćwiczenia w alkogoglach. Osoby odwiedzające Punkt mogły

skorzystać z poradnictwa zdrowotnego oraz otrzymać materiały edukacyjne. Ogółem z badań w Punkcie Porad Zdrowotnych skorzystało 112 osób.

X.4.9. Profilaktyka chorób zakaźnych

Prowadzono edukację społeczeństwa poprzez informację i kształtowanie zachowań, ograniczających liczbę zachorowań na choroby zakaźne. Działania edukacyjne dotyczyły profilaktyki grypy, promocji szczepień ochronnych, ograniczania występowania wszawicy i profilaktyki wirusowego zapalenia wątroby typu A. Przeprowadzono z zakresu profilaktyki grypy i chorób układu oddechowego cztery szkolenia, jedną pogadankę i dwa zajęcia edukacyjne, ogółem w działaniach wzięło udział 147 osób /uczniowie, rodzice, seniorzy/. W ramach organizacji spotkań nawiązano współpracę z placówkami oświatowymi oraz z Powiatowym Klubem Pogodnego Seniora w Pile. Podczas zajęć omówiono najczęstsze infekcje dróg oddechowych w okresie zimowym oraz działania zaradcze takie jak szczepienia ochronne i stosowanie zasad higieny w tym higieny rąk, która jest ważnym elementem strategii w walce z drobnoustrojami. Prowadzono dystrybucję materiałów dotyczących profilaktyki grypy i leczenia antybiotykami, ogółem wydano do 45 placówek oświatowych i 26 placówek służby zdrowia: 1370 ulotek i 110 plakatów. Rozpropagowano konkurs dla nauczycieli pt. „Zaszczep się wiedzą o szczepieniach”. Zadanie konkursowe polegało na napisaniu scenariusza zajęć lekcji poświęconej szczepieniom ochronnym. Informację o konkursie przesłano do 25 przedszkoli, 36 szkół podstawowych i 14 szkół ponadpodstawowych. Kontynuowano działania informacyjne związane z wirusowym zapaleniem wątroby typu A. Przekazano do 16 placówek oświatowych 46 plakatów opracowanych przez Wojewódzką Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Poznaniu. Główny Inspektorat Sanitarny opracował ulotki informacyjne pt. „Wszystko o wszawicy”. W materiałach zawarto praktyczne wskazówki jak rozpoznać wszawicę głowową, ogólne zasady leczenia oraz dezynfekcji środowiska domowego. Ogółem wydano: 210 ulotek do 42 placówek oświatowych.

X.5. Inne przedsięwzięcia

Ogółem Sekcja Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Pile przeprowadziła 56 szkoleń dla 2141 osób. Odbyło się 12 narad dotyczących organizacji działań i pozyskiwania partnerów. W naradach uczestniczyły 52 osoby. Zrealizowano 45 zajęć edukacyjnych i spotkań informacyjnych w których udział wzięły 1664 osoby. Przeprowadzono 84 wizytacje wraz z oceną realizacji programów edukacyjnych w placówkach oświatowych.

W 2019 roku Służby Sanitarne w Polsce obchodziły jubileusz 100 - lecia. Historia Służb Sanitarnych zapoczątkowana została 19 lipca 1919 roku, kiedy to Sejm Ustawodawczy II Rzeczypospolitej uchwalił Zasadniczą Ustawę Sanitarną. Dokument ten był najważniejszą

podstawą prawną dla organizowania się całej służby zdrowia w odradzającej się Polsce zarówno w części zapobiegawczej, jak i leczniczej. W 1954 roku dekretem z dnia 14 sierpnia powołano Państwową Inspekcję Sanitarną. Rok 2019 był więc także rokiem jubileuszu 65 – lecia powstania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

W Centrum Kongresowo - Dydaktycznym Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu odbyła się Gala, w której uczestniczyli pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa wielkopolskiego. Podczas Gali zasłużeni pracownicy otrzymali Odznaczenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej za długoletnią służbę na rzecz zdrowia publicznego. Odznaczenie które wręczyli: prof. Jarosław Pinkas – Główny Inspektor Sanitarny, dr n.med. Andrzej Trybusz – Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny oraz Wicewojewoda Wielkopolski – Aneta Niestrawska otrzymała Pani Danuta Kmiecik Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile.

Rysunek 21. Gala w Centrum Kongresowo - Dydaktycznym Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu

Z okazji jubileuszu w dniu 11 października 2019 roku zorganizowano spotkanie dla pracowników i emerytów Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Pile. W uroczystości uczestniczył Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny dr n. med. Andrzej Trybusz, poseł na Sejm RP Marcin Porzucek, Wicestarosta Piłski Arkadiusz Kubich i Przewodniczący Rady Powiatu Kazimierz Wasiak oraz poprzedni Państwowi Powiatowi Inspektorzy Sanitarni w Pile - Dorota Majewska i Wiesław Smęt. Jubileusz był okazją do przyznania odznaczeń pracownikom PSSE w Pile. Medalem Złotym za długoletnią służbę uhonorowano Jadwigę Duraj, Krystynę Filodę, Grażynę Janaczek, Marię Magdalenę – Szymałę

Kasowską, Zofię Kędzia. Podczas uroczystości Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile Danuta Kmiecik przedstawiła historię Służb Sanitarnych w Polsce i w Pile.

Rysunek 22. Spotkanie dla pracowników i emerytów Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Pile

Z okazji jubileuszu zorganizowano także w dniach 30.09.2019 r. – 04.10.2019 r. Dni Otwarte w PSSE w Pile. Podczas Dni Otwartych prowadzono wykłady i warsztaty dla wszystkich odwiedzających stację. Pracownicy merytoryczni poszczególnych komórek organizacyjnych, odpowiadali na pytania dotyczące ich pracy oraz udzielali informacji związanych z profilem ich działalności. Prowadzono wykłady na temat szczepień ochronnych i profilaktyki chorób zakaźnych, jakości wody do picia i w kąpieliskach, chorób zawodowych, bezpieczeństwa żywności, zasad grzybobrania. Dużym zainteresowaniem dzieci i młodzieży cieszyły się zajęcia warsztatowe. Prowadzono warsztaty manualne „Zaprojektuj swoje wymarzone miejsce pracy” i „Mały kleszcz – duży problem” oraz warsztaty laboratoryjne „Badania fizyczne wody – oznaczanie barwy, zapachu i pH”, „Pomiary hałasu i oświetlenia”, „Prezentacja wybranych preparatów parazytologicznych - obserwacja pod mikroskopem”. Osoby odwiedzające PSSE w Pile mogły także obejrzeć zorganizowaną w holu budynku wystawę grzybów jadalnych oraz spotkać się z grzyboznawcą, który opowiedział jak rozpoznawać grzyby jadalne w lesie oraz jak przygotować się do grzybobrania.

Rysunek 23. Dni otwarte w PSSE w Pile

Jubileusz 100 - lecia Służb Sanitarnych był także okazją do zorganizowania wspólnej akcji z Lasami Państwowymi, które w 2019 r. obchodziły jubileusz 95 – lecia. W ramach akcji pod hasłem „Zasadź się na zdrowie” w całym kraju posadzono 16 000 drzew i krzewów rodzimych gatunków, czyli tyle ilu pracowników liczy obecnie Państwowa Inspekcja Sanitarna. W dniach 4 i 6 listopada 2019 r. pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile włączyli się w realizację akcji i posadzili na terenie Leśnictwa Garncarska Góra w Nadleśnictwie Kaczory kilkaset sadzonek 2 - letniej sosny. Każda sadzonka symbolizuje zaangażowanie pracowników służb sanitarnych w promowanie zdrowego stylu życia. Las to miejsce relaksu, zarówno fizycznego jak i psychicznego, a ludzie którzy mają dostęp do terenów zielonych, są na ogół zdrowsi. Wspólnym celem zarówno Państwowej Inspekcji Sanitarnej jak i Lasów Państwowych jest troska o zdrowie mieszkańców Polski.

Rysunek 24. Sadzenie lasu przez pracowników PSSE w Pile

X.6. Współpraca PSSE w Pile z mediami :

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile współpracował z redakcjami lokalnych gazet, portali internetowych, telewizji i radia. Prowadzono monitoring informacji przekazanych i opublikowanych w lokalnych mediach. Opracowywano sprawozdania miesięczne z kontaktów z lokalnymi mediami. Ukazało się 9 artykułów prasowych. Udzielono 6 wywiadów w TV oraz 1 wywiad dla radia. Przekazano do lokalnych mediów 3 pakiety informacyjne. Zamieszczono 10 informacji na stronach internetowych regionalnych portali informacyjnych.

Tematyka informacji:

- 100 lat Służb Sanitarnych. 65 lat Państwowej Inspekcji Sanitarnej.
- Dni Otwarte PSSE w Pile.
- Akcja „Zasadź się na zdrowie”
- Akcja informacyjno - edukacyjna „Bezpieczne Walentynki 2019”.
- Światowy Dzień AIDS 2019.
- Światowy Dzień Zdrowia 2019.
- Światowy Dzień bez Tytoniu 2019.
- Światowy Dzień Rzucania Palenia 2019.
- Bezpieczne ferie – materiały informacyjne.
- Profilaktyka grypy – materiały informacyjne.
- Nie demonizujmy kleszczy.
- Produkcja podstawowa – zapewnienie odpowiednich warunków higienicznych i sanitarnych podczas uprawy, skupu i transportu.
- Szczury w Pile – zagrożenia zdrowotne i działania zapobiegawcze.
- W Pile jest coraz więcej szcurów! Z powodu śmieci?
- Uwaga szczury!
- Szczury na pilskich osiedlach. Sanepid i straż Miejska apelują o rozwagę
- Lody z Salmonella i bakteriami. Na szczęście nie u nas!
- Weekendowe kontrole Sanepidu (kontrole obiektów produkujących i sprzedających żywność).
- Bezpieczne wakacje. Informacje dotyczące bezpiecznego wypoczynku dzieci.
- Zasady bezpieczeństwa podczas upałów.
- Bezpiecznie na półkoloniach.
- Sezon letni - kąpieliska.
- Zasady bezpiecznego grzybobrania.
- Pływalnie kryte w powiecie pilskim w okresie 16 czerwiec 2018 do 15 czerwiec 2019.
- Ocena obszarowa jakości wody do spożycia przez ludzi dla powiatu pilskiego za okres od 01.01.2018 – 31.12.2018.
- Ocena warunków higieniczno – sanitarnych zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu pilskiego w 2019r.
- Stanowisko Rady Sanitarnej – Epidemiologicznej z dnia 8 kwietnia 2019r. dotyczące „Tablic ze zużytymi gumami do żucia” w miejscach publicznych.
- Bakterie coli w wodzie w Białośliwiu.
- Hałas i robactwo. Tak wygląda życie sąsiadów pana Ryszarda.

- Przedsięwzięcia edukacji zdrowotnej rekomendowane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w Pile na rok szkolny 2019/2020 dla przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych.
- Realizacja pilotażowej edycji Programu „Mamo, Tato co Wy na to?”
- Akcja „Mały kleszcz – duży problem”.
- XIV Powiatowe Obchody Dnia Zdrowia Piersi w Pile.
 - Regulamin i podsumowanie etapu powiatowego konkursu „Palić, nie palić - oto jest pytanie?”.
 - Regulamin konkursu na film pod hasłem „Tytoń – od leku po truciznę”.
- Regulamin III edycji ogólnopolskiego konkursu „Szkoła wolna od używek”.
- Regulamin konkursu dla nauczycieli „Zaszczep się wiedzą o szczepieniach”.
- Regulamin i podsumowanie konkursu „Pamiętaj o profilaktyce – chroń Siebie i Najbliższych”.
- Regulamin i podsumowanie etapu powiatowego konkursu „Nie daj szansy AIDS”.
- Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia w ramach programu „Trzymaj Formę!”.
- Informacja na temat potencjalnych zagrożeń związanych ze stosowaniem elektronicznych papierosów.
- Nowe narkotyki w Polsce – raport Głównego Inspektora Sanitarnego.
- Informacja dotycząca realizacji programu „Mamo, Tato co Wy na to?”
- Europejski Tydzień Testowania w kierunku HIV.
- Informacja o Punkcie Konsultacyjno – Diagnostycznym wykonujących badania w kierunku HIV w Pile.
- Informacja o Powiatowej Olimpiadzie Wiedzy o HIV/AIDS „AIDS – wczoraj, dziś i jutro”.
- Kampania na lata 2018 – 2019 „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy: substancje niebezpieczne pod kontrolą”.
- Identyfikator UFI – „niepowtarzalny identyfikator postaci czynnej”.
- Nowe NDS dotyczące wybranych czynników rakotwórczych.
- Komary w Polsce. Ryzyko zdrowotne. Informacja Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczące kwestii związanych z bezpieczeństwem stosowania produktów biobójczych.
- Informacja o stopniu alarmowym ALFA i ALFA – CRP na terenie całego kraju.
- Informacja dla importerów żywności.

Na stronie PSSE w Pile zamieszczano także informacje dotyczące bieżących działań Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Pile.

XI. NADZÓR NAD PRZESTRZEGANIEM ZAKAZU WYTWARZANIA I WPROWADZANIA DO OBROTU NA TERYTORIUM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ ŚRODKÓW ZASTĘPCZYCH

XI. 1. Nadzór bieżący

W 2019 roku nie prowadzono kontroli w zakresie przestrzegania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych, z powodu braku informacji o podmiotach prawnych i fizycznych działających na terenie powiatu pilskiego, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że wytwarzają lub wprowadzają do obrotu środki zastępcze.

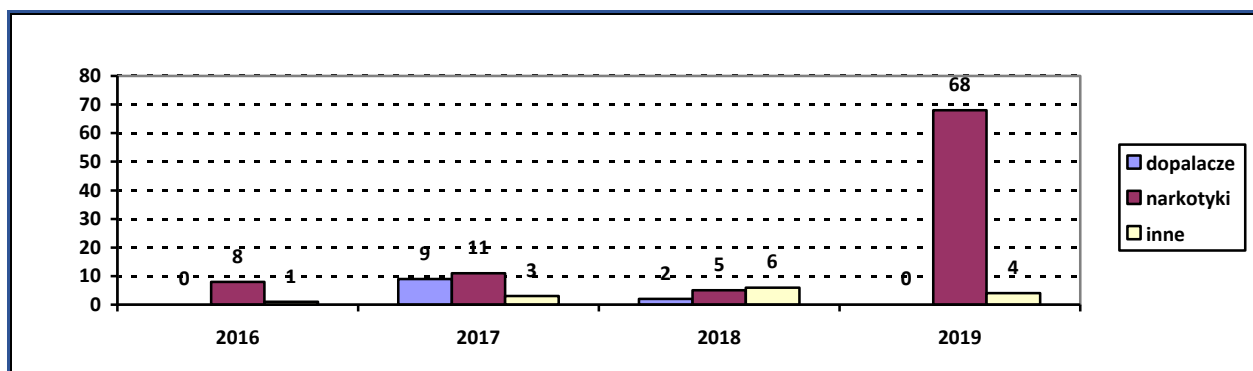
W 2019 roku na prośbę PPIS w m.st. w Warszawie, w związku z pismem Krajowej Administracji Skarbowej, Urzędu Celno-Skarbowego w Warszawie, przeprowadzono jedno przesłuchanie osoby fizycznej zamieszkałej na terenie powiatu pilskiego, w sprawie ujawnienia środka zastępczego (pF-4-metyloaminoreksu) w przesyłce pocztowej nadanej w Holandii do Polski. W efekcie sprawa została umorzona przez Prokuraturę Rejonową w Warszawie, z uwagi na to, iż brak było danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa. Adresat przesyłki zeznał, iż zamawiał w Holandii pochłaniacz wilgoci do samochodu przez stronę internetową, a o obecności w przesyłce substancji zabronionej, dowiedział się dopiero podczas przesłuchania PPIS w Pile.

W następstwie rozpoczętego postępowania administracyjnego w 2018 roku, w 2019 wydano jedną decyzję merytoryczną na podstawie art. 44 c ust. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Przedmiotową decyzją dokonano umorzenia postępowania administracyjnego w sprawie wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środka zastępczego, gdyż osoba fizyczna, nie wprowadzała do obrotu środka zastępczego oraz orzeczono o zniszczeniu zatrzymanego produktu będącego środkiem zastępczym na koszt Skarbu Państwa. Stroną postępowania decyzji były osoba fizyczna z powiatu pilskiego, będąca odbiorcą ujawnionego środka zastępczego w przesyłce pocztowej z Holandii do Polski.

Ponadto w 2019 roku dokonano utylizacji środków zastępczych, zdeponowanych ze spraw prowadzonych w latach 2017 -2019 oraz z jednej – ostatniej sprawy z 2010 roku, w sprawie podmiotu, który prowadził w Pile sklep z wyrobami kolekcjonerskimi będącymi środkami zastępczymi, w stosunku do którego została wyczerpana droga administracyjno-sądowa w związku z decyzją Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 02 października 2010 r. znak: GIS-BI-073-239/RS/10. Łącznie przekazano 8 protokołów zniszczenia środków zastępczych do WPWIS, za pośrednictwem którego, zutylizowano środki zastępcze w Zakładzie Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Koninie.

XI.2. Monitoring zatruc

W ramach współpracy z ośrodkami opieki zdrowotnej, w zakresie monitorowania podejrzeń zatruc środkami psychoaktywnymi, w 2019 roku otrzymywano 52 informacje o zatruciach ze Szpitala Specjalistycznego w Pile. Zgłoszenia podejrzeń zatruc środkami psychoaktywnymi, dotyczyły łącznie 72 osób. Były to zatrucia głównie substancjami psychoaktywnymi objętymi ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii: kannabinolami, amfetaminą, ekstazy, kokainą (w 1 przypadku). Przypadki zatrucia lekami (benzodiazepinami, opiatami) odnotowano tylko trzykrotnie, a substancjami psychoaktywnymi niewiadomego pochodzenia stwierdzono tylko w jednym przypadku. W roku 2019 nie stwierdzono natomiast przypadków zatruc środkami zastępczymi tzw. dopalaczami. Zatrucia dotyczyły osób w wieku 17-40 lat, a najwięcej w wieku 19-24 lat (36 osób) jak i w wieku > 25 lat (33 osoby), z zdecydowaną przewagą osób płci męskiej tj. 66 osób, gdyż przypadki zatruc u osób płci żeńskiej odnotowano tylko u 6 osób (kobiet). Przypadków śmiertelnych wywołanych zażyciem substancji psychoaktywnych w roku 2019 nie było.

Wykres 12. Zgłoszenia zatruc dopalaczami, narkotykami i środkami niewiadomego pochodzenia w latach 2016-2019

Prowadzona jest także współpraca z Komendą Powiatową Policji w Pile, do której przekazywane są informacje o zgłoszeniach przypadków zatruc substancjami psychoaktywnymi, otrzymanymi ze Szpitala Specjalistycznego w Pile. W roku 2019 roku wysłano łącznie 28 zawiadomień. Powyższe zawiadomienia dotyczą przypadków, o których Komenda Powiatowa Policji nie posiadała informacji.

Sekcja Higiena Pracy zajmuje się prowadzeniem i aktualizowaniem systemu monitorowania informacji o „dopalaczach” SMIOD. W systemie raportowane są na bieżąco wszelkie informacje i dokumenty dotyczące realizacji zadań w zakresie kontroli przestrzegania przepisów zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych m. in. decyzji, wyników badań kwestionowanych produktów i dokumentacji toczących się postępowań. Ponadto do systemu są także wpisywane informacje o podejrzaniach zatruc substancjami psychoaktywnymi w szczególności o przypadkach śmiertelnych wywołanych zażyciem substancji psychoaktywnych.

ZAKOŃCZENIE

W 2019 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny (PPIS) w Pile kontynuował wykonywanie zadań związanych ze sprawowaniem zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, prowadzeniem działalności zapobiegawczej, przeciwepidemicznej oraz oświatowo-zdrowotnej.

Inicjowano, koordynowano i przeprowadzano, w szerokiej współpracy środowiskowej działania służące umacnianiu zdrowia społeczeństwa. Dotyczyły one przede wszystkim zdrowego stylu życia, racjonalnego odżywiania i aktywności fizycznej, a także profilaktyki: HIV/AIDS, tytoniowej, środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych, chorób zakaźnych i nowotworowych.

Realizację ustawowych obowiązków Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu pilskiego wynikających w szczególności z ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2019 r. poz.59) zapewniała Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna (PSSE) w Pile (nadzorowo - laboratoryjna).

Laboratorium PSSE w Pile od 2005 roku posiada Certyfikat Akredytacji nr AB 616 wydany przez Polskie Centrum Akredytacji. W 2019 r. laboratoria potwierdziły wiarygodność i kompetencje techniczne uzyskując pozytywne wyniki w krajowych i międzynarodowych badaniach biegłości. Laboratorium w 2019 roku wzięło udział w badaniach biegłości zorganizowanych przez:

1. LGC – Wielka Brytania /UKAS 0001/ - dla oznaczeń mikrobiologicznych wody (liczby bakterii grupy coli i *Escherichia coli*, ogólnej liczby mikroorganizmów w 36°C po 48 h oraz w 22°C po 72h, liczby enterokoków i liczby *Legionella sp.*).
2. Merck/Sigma Aldrich - RTC /ANAB AP-1469/ - dla oznaczeń sensorycznych wody.
3. LGC – Wielka Brytania /UKAS 0001/ - dla oznaczeń fizykochemicznych wody (pH, przewodność, barwa, azotyny, azotany, amoniak, chlorki, fluorki, siarczany, utlenialność, twardość ogólna, wapń, magnez, sód, cyjanki wolne).
4. Centralny Ośrodek Badań Jakości w Diagnostyce Mikrobiologicznej – Program POLMICRO/SSE 2019 - dla identyfikacji szczepów bakteryjnych (obecność pałeczek *Salmonella* i *Shigella*).

Wzmocniono nadzór epidemiologiczny oraz bieżący nadzór sanitarny w szczególności nad jakością zdrowotną żywności, wody do spożycia, warunkami żywienia zbiorowego, stanem sanitarnym obiektów użyteczności publicznej, podmiotów wykonujących działalność leczniczą.

W przypadku zaistnienia sytuacji kryzysowych, w tym zagrożeń epidemiologicznych w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej działa system powiadamiania alarmowego, a w sytuacji stwierdzenia żywności stanowiącej ryzyko dla zdrowia lub życia ludzi – system wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych i paszach RASFF. W 2019 roku:

- przeprowadzono 2234 kontroli sanitarnych,
- pobrano do badań 733 próbek,
- wykonano ogółem 4563 badań w tym: 3653 badań laboratoryjnych oraz 910 badań wykonanych przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży.

Ogółem wydano:

- 639 decyzji administracyjnych,
- 92 postanowienia,
- przeprowadzono 612 wywiadów epidemiologicznych w związku ze zgłoszeniem chorób zakaźnych.

Nałożono 72 mandaty karne na kwotę 12.500,- zł.

Czynnikami pozytywnie wpływającymi na stan sanitarny i sytuację epidemiologiczną powiatu pilskiego były m.in.:

- Brak epidemii chorób zakaźnych, stabilna sytuacja epidemiologiczna.
- Nastąpił **wzrost ogólnej liczby zachorowań** na choroby zakaźne, w tym zarejestrowano wzrost zachorowań na Clostridium difficile, salmonelozy, biegunki i zapalenia żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym charakterze oraz na wirusowe zakażenia jelitowe, ospę wietrzną, WZW typu C, gruźlicę, kiłę.
- Na **takim samym** lub podobnym poziomie kształtowała się liczba zachorowań na płonicę, WZW typu B, krztusiec, boreliozę, lambliozę, styczeń i narażenie na wściekliznę z potrzebą szczepień.
- Zarejestrowano **spadek** zachorowań na zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych oraz pokąsań przez zwierzęta.
- Wystąpiły zachorowania, których **nie rejestrowano w roku poprzednim** takie jak: tężec, gorączka Denga, jersinioza, mykobacterioza, WZW typu A, róża, Inwazyjna choroba wywołana przez Streptococcus pneumoniae i Haemophilus Influenzae.
- Zgłoszono 1 niepożądany odczyn poszczepienny o charakterze lekkim (w 2018 r.- 7 NOP).

- Na podobnym poziomie, jak w roku poprzednim kształtowała się liczba dzieci niepoddanych obowiązkowym szczepieniom ochronnym. W 2019 r. zgłoszono 14 dzieci, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień ochronnych, w 2018 r. - 13 dzieci. Obecnie w rejestrze osób uchylających się od obowiązku wykonania szczepień ochronnych zarejestrowano 39 dzieci.
- Poprawa o 1% stanu sanitarnego obiektów żywnościowo-żywnościowych. Podmioty działające na rynku spożywczym współpracują z organami podczas działań w celu wytworzenia, dostarczania konsumentowi bezpiecznej żywności.
- Liczba próbek kwestionowanej żywności w 2019 roku w stosunku do roku 2018 zmniejszyła się (2019 r. – 1 próbka zdyskwalifikowana, 13 próbek opatrzonych uwagą; 2018r. – 6 próbek kwestionowanych, 20 opatrzonych uwagami) Najwięcej próbek opatrzono uwagami ze względu na niewłaściwe oznakowanie. Próbkę zdyskwalifikowano z uwagi na podanie niższej zawartości tłuszczu przez producenta.
- Mieszkańcy korzystający z wody wodociągowej dostarczanej przez podmioty do tego celu powołane. Woda spełnia wymogi obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia, co jest wynikiem dobrej współpracy z producentami wody.
- Placówki lecznictwa są obiektami dobrymi w zakresie utrzymania stanu sanitarno – porządkowego.
- Systematyczna poprawa stanu sanitarno – technicznego obiektów użyteczności publicznej.
- Przekroczenia normatywów higienicznych dotyczą głównie przekroczeń poziomu hałasu. Zwiększyła się znacząco liczba osób pracujących w narażeniu na czynniki chemiczne.
- Liczba rozpoznawanych i stwierdzanych przypadków chorób zawodowych utrzymuje się na tym samym poziomie co w roku ubiegłym. Liczba decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej utrzymuje się również na tym samym poziomie.
- Wszystkie placówki zapewniają właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów.
- W placówkach oświatowych systematycznie w miarę posiadanych środków wymieniane są sprzęt oraz urządzenia stanowiące wyposażenie, w tym meble edukacyjne na nowe, posiadające wymagane atesty/certyfikaty.
- Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Pile współpracował z redakcjami lokalnych gazet, portali internetowych, telewizji i radia. Prowadzono monitoring informacji przekazanych i opublikowanych w lokalnych mediach.

Do najważniejszych zadań wymagających dalszych skutecznych działań ze strony Państwowej Inspekcji Sanitarnej należy:

1. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej.
2. Wzmoczenie nadzoru nad:

- wykonawstwem szczepień ochronnych i oceny wpływu ich prowadzenia na sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych objętych Programem Szczepień Ochronnych, zwłaszcza wieku dziecięcego, jak również w zakresie osób uchylających się od obowiązkowych szczepień,
 - jakością wody produkowanej przez przedsiębiorstwa wodociągowe i podmioty produkujące wodę dla mniejszych grup ludności, co pozwoli na szybkie wykrycie zanieczyszczeń wody i podjęcie natychmiastowych działań naprawczych,
 - obiektami sezonowymi zlokalizowanymi na trasach turystycznych,
 - znakowaniem środków spożywczych. Nadal główną przyczyną kwestionowania badanych próbek pozostaje znakowanie niezgodne z obowiązującymi przepisami,
 - nadzór nad sprzedażą mięsa oraz odpadami gastronomicznymi m.in. na targowiskach, bazarach w związku z występowaniem afrykańskiego pomoru świń (ASF),
 - obiektami żywnościowo-żywnościowymi, w których może dochodzić do powstania sytuacji kryzysowych w związku z niezachowaniem bezpieczeństwa żywności,
 - produkcją pierwotną i sprzedażą bezpośrednią w celu zapewnienia wytwarzania i sprzedaży produktów bezpiecznych,
 - sprzedażą środków spożywczych wprowadzanych do obrotu za pośrednictwem stron internetowych,
 - warunkami pracy w zakładach produkcyjnych, w których stwierdzono przekroczenia normatywów higienicznych (najwyższych dopuszczalnych stężeń oraz najwyższych dopuszczalnych natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia).
3. Kontynuowanie realizowanych zadań w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego poprzez:
- kontrolę przestrzegania wymagań sanitarno-higienicznych i zdrowotnych na etapie opiniowania dokumentacji,
 - udział w ocenie oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, w celu wyeliminowania uciążliwości i zagrożeń dla życia ludzi związanych z nowopowstającymi obiektami oraz w dopuszczeniu do eksploatacji nowouruchomionych, modernizowanych, przebudowanych obiektów,
 - uczestnictwo w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.
4. Kontynuowanie działań w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia poprzez inicjowanie, organizowanie, koordynowanie i nadzorowanie działalności w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób.